

Brassói Lapok

XL. évfolyam

157 szám.

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Vasárnap

1934. évi július 15

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre: Brassóban a kézbesítő kézbesítési díjával és a pénzbeszedő inkasszó-díjával egyetemben 70 lej, máshol 74 lej. — Ha az előfizető közvetlenül a kiadóhivatalnak fizet, az előfizetési díj 68 lej. — Postai kézbesítéssel és közvetlenül a kiadóhivatalnak fizetve, az előfizetési díj havonta 60 lej. — **Külföldre:** negyedévre 300 lej, félre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — **HIRDETÉSEK** díja hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegdalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegdalon 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Braşov, Str. Regele Carol 56-58. Telefonszámok: kiadóhivatal 82., szerkesztőség 85.

MA: LÁSSUK NAGYBÁNYÁT!

Az amerikai gabonahossz áterjedt Angliára is

Newyork, július 14

A winnipegi tőzsde nyereségbiztosító eladásai erős hullámozást okozott a csikagói tőzsdén. A további tartós szárazság és az újabb kedvezőtlen termésjelentések újból megszüldítették az árakat a csikagói tőzsdén.

Az árak ma ötnyelcad és egy és há-

romnyolcad cent között váltakozó nyereséggel zárultak.

A nyugati és északnyugati államokba a csapadék későn érkezett és így a négy legfontosabb gabonatermelő északnyugati állam termése mindössze 48 millió bushel.

Ez a termés mindössze arra elég, hogy kenyérmagvak és kisebb malmok szük-

ségeit ellássa. Ujból megerősítik azt a feltevést, hogy az Egyesült Államok a tavasszal nagyarányú buzabehozatalra lesz utalva.

Londonból érkező jelentések szerint az amerikai piacokon megindult gabonahossz ma áterjedt Angliára is.

A londoni piacon a buza egy shilling tíz pennivel emelkedett.

Zsidóktól és szabadkőművesektől is pénzsegélyt huz a jobbszélső mozgalom

Iamandi Victor belügyi alminiszter, tegnap igen érdekes kijelentéseket tett a jasimegyei Iloaei községben, ahova — mint a megyebeli liberális párttagozat elnöke — több képviselővel együtt kilátogatott, a belügyi államtitkár hosszabb beszámolóban ismertette az ottani párt-szervezetek előtt a kormány nyolchónapos tevékenységének az eredményeit. A belpolitikai helyzetről beszélve, kijelentette, hogy a körülmények nem alkalmasak nagyobb elgondolások megvalósítására, mert azok az elemek, amelyek Duca meggyilkolását előidézték, a sötétben most is tovább dolgoznak, abban reménykedve, hogy mégis megdönthetik a jelenlegi rendszert.

A szélsőjobboldali mozgalommal összefüggésben kitért a zsidóellenes uszításra is.

— A zsidók — mondotta Iamandi — a mi oldalunkon harcoltak ebben az országban s a háborúban megtették kötelességüket. A szélsőjobboldaliaknak egyébként kapcsolataik vannak egyes zsidókkal, akikről pénzt kaptak. Mi több, segélyt kapnak egyes szabadkőművesektől is, ambátor hadatüzentek a szabadkőműveseknek. Hiteles bizonyítékaim vannak erre vonatkozólag, amelyeket nyilvánosságra fogok hozni(?)

— Tisztában vagyok ennek az állításnak a súlyosságával, de ismétlem: az antiszemita mozgalmak támogatást kapnak egyes zsidóktól.

Tatarescu miniszterelnöknek Lebrun elnök személyesen adta át a becsületrend nagy szalagját

A Párisban tárgyaló Tatarescu miniszterelnököt tegnap este 5 órakor fogadta Lebrun köztársasági elnök. A kihallgatáson résztvett Cesianu követ is. Lebrun elnök, az audencia végén átnyújtotta Tatarescu miniszterelnöknek a becsületrend nagy szalagját és oklevelét.

A miniszterelnök hétfőn indul vissza a francia fővárosból s előreláthatólag szerdán érkezik vissza az országba.

Goga belép a kormányba és alkotmányozó gyűlést választ ősszel az ország?

Tatarescu miniszterelnök Gogával vezeteti le az őszi választásokat — Szakadás készül a liberális pártban a nagy horderejű tervek miatt — Iamandi belügyi alminiszter vakmerő nyilatkozata a szélső jobboldali mozgalom és a zsidók kapcsolatairól

Bukarest, július 14

Bár a parlamenti szünettel kezdetét vette a politikai élet nyári vakációjára is, a belpolitika berkei korántsem csendesültek el. Ugy látszik, igaza lesz Filipescu Grigorénak, aki lapjában, az Epocában, nemrégiben azt jósolta, hogy nem lehet nyugalmas politikai nyaralásra számítani.

Az alkotmánymódosítás kérdése most sem került le a napirendről, sőt ezzel kapcsolatban az utóbbi napokban több szenzációs értesülés került forgalomba politikai körökben. Ezek közül leginkább az a hír tartja magát, amely szerint Tatarescu miniszterelnök a legközelebbi jövőben széleskörű átszervezést visz végbe kormányában. Ez alkalommal állítólag már nem arról van szó, hogy két-három miniszteri tárca gazdát cserél, hanem hogy a liberális pártion kívülálló elemek kerülnek be a kormányba, mégpedig éppen különös tekintettel az alkotmánymódosításra.

Ugynevezett beavatottak szerint

Tatarescu miniszterelnök máris megállapodott Goga Octáviánnal egyrészt az alkotmánymódosítás feltételeire, másrészt meg Gogának a kormányba való belépésére vonatkozólag.

A megegyezés a két politikus között állítólag a miniszterelnöknek Párisba, Gogának pedig Karlsbadba való elutazása előtt megtörtént s annak értelmében Goga augusztus elején, de legkésőbb a hónap folyamán belép a kormányba, a melyben a belügyi tárcát kapná meg. Tatarescu miniszterelnök Goga két alvezérének is helyet szorítana kabinetjében, amelyben esetleg más pártbeliek is beépnek még.

Egyes „jólértesültek” tudni vélik, hogy rögtön a Tatarescu-kormány ilyen széleskörű átszervezése után

sor kerül a jelenlegi parlament feloszlására s új választások kiírására,

amelyek az ősz második felében zajlanának le. Ezekből a választásokból kerülne ki az alkotmányozó gyűlés, amely az előírt eljárás szerint új alkotmányt szavazna meg. Az új alkotmány jelentősen lecsökkentené a képviselők számát, a szenátust pedig testületi érdekképvességgel helyettesíti majd. Egyben megállapítja az ország új közigazgatási beosztását is, amely szerint csak 36 megye lesz pártionkívüli és elmozdíthatatlan megyefőnökökkel az élükön.

Bratianu Dinu pártelnök határozottan ellensége annak, hogy a liberális párt töle idegen elemekkel kormányozzon s kétségtelenül állást foglal, ha Tatarescu miniszterelnök előáll ezzel a tervvel. A pártelnök legfeljebb a georgistákkal való egyesülésről hajlandó tárgyalni, az alkotmánymódosításról pedig hallni sem akar. Noha Goga már a múlt év óta, sőt a hatalomra kerülésük előtti időkből igyekszik jóviszonyt tartani a liberálisokkal, Bratianu Dinu nem mutatkozik hajlandónak arra, hogy a Gogáékkal fűszerezett Tatarescu-kormányt is támogassa s ehelyett inkább az ellenzékbe vonulást követeli. Ennélfogva vannak, a kik nem tartják kizártnak, hogy a pártszakadásig élelednek a felfogásbeli ellentétek.

Ezzel szemben a miniszterelnökhöz közelálló körökben cáfolják azokat a híreket, amelyek szerint az alkotmánymódosítás ügyében szakadással fenyegető válság támadt volna a kormánypártban s hogy Tatarescu más pártcsoporttal akar-e együttműködni a kormányon.

Ilyképpen csak a következő hónapok eseményei fogják megmutatni, hogy mi a tényleges ezebből a találgatásokról, a melyeket most könnyen lehet a szokásos

nyári politikai kombinációknak is tulajdonítani. Mindenesetre csökkenti ezeknek a híreszteléseknek a valószínűségét az is, hogy szerintük Tatarescu miniszterelnök arra is elszánta magát, hogy amennyiben hajlíthatatlan ellenállásra talál Bratianu Dinu részéről, kormánya átszervezése előtt magát kiáltatja ki a liberális párt elnökévé. Ez ugyans egyértelmű volna a teljes pártszakadással.

Kölcsönös védelmen alapul a keleti Locarno tervezete

Olaszország is az egyezmények ellen foglalt állást

Páris, július 14.

Barthou csütörtökön fogadta Clerk párisi angol nagykövetet, hogy ismertesse előtte a londoni megbeszéléseken a keleti Locarno ügyében kötött megállapodásokat.

Beavatott politikai körökből eredő értesülések szerint

a berlini angol nagykövet a birodalmi kormánynál is eljár, hogy Anglia nevében felhívja a német kormány figyelmét a keleti Locarno-hoz való csatlakozás fontosságára.

Franciaország és Oroszország egyelőre északi front kialakításának tervével kívánja megnyitni a regionális egyezmények rendszerét. Ehhez tartozna Franciaország, Oroszország, Németország, Lengyelország, Csehszlovákia és a Balti-államok.

A szerződés alapja az a kötelezettség,

hogy a szerződő államok egymással szemben nem használnak erőszakot és kölcsönösen megvédik egymást külső támadások ellen.

Franciaország és Oroszország általánosan vállalt kötelezettségeken kívül, még más kötelezettségeket is vállalnak egymással szemben.

OLASZORSZÁG AZ EGYEZMÉNYEK ELLEN

London, július 14.

A Times római levelezőjének jelentése szerint olasz politikai körök erős gyanakvással kísérik Barthou londoni tárgyalásain kialakult helyzetet.

Nem tartják őszintének Barthou egyezmény-tervezetét

s igazat adnak a németeknek, hogy ellenállást fejtenek ki ezzel a — szerintük — igazságtalan politikával szemben.

MA MÉG KAPHAT

maradék-kiárusításunkon:

ruhánakvalókat, bluzoknakvalókat — külön-
léle alkalmivételeket sportruhának, strandra,
nyaraláshoz.

Hihetetlenül olcsó árakon!

GALLIA

-Fiók: Brassó,
Szabadság-tér 3. (Buzasör).

Károly király meglátogatja Sándor jugoszláv királyt

Belgrád, július 14

Sándor jugoszláv király nyári üdül-
lésre Bledbe utazott. Július 18-ára Ká-
roly királyt is Bledbe várják Sándor
király meglátogatására.

Magyar pilóta halálos repülőszerecséllensége

Siófok, július 14

A magyar állami repülőtérség egyik
hidroplánja ma délelőtt eddig ismeret-
len okból lezuhant. A gép teljesen ösz-
szetört és pilótája, Szentistváni Elek
Dezső szörnyethalt.

Sztrájkba léptek a kolozs- vári Belga—Roman Textilgyár munkásai

Kolozsvár, július 14.

A Belga—Roman Textilgyár 170 munkása
minden előzetes bejelentés nélkül sztrájkba lé-
pett. A gyár vezetésének értesítésére Chirila
munkaügyi felügyelő nyomban kiszállt a
gyárba és tárgyalni kezdett az udvaron össze-
gyűlt munkásokkal. A munkások közültek,
hogy nincsenek megelégedve a létminimum
alatti fizetésekkel (napi nyolc órai munkáért
180—200 lej hetibér) és a bánásmóddal sem,
mert a szabadságokat nem adta meg a gyár
vezetése. A munkaügyi felügyelő felhívta a
munkások figyelmét arra, hogy munkabeszün-
tetésük a törvényes formák nélkül tör-
tén, azonnal vegyék fel a munkát és küldje-
nek ki 10 tagú bizottságot a tárgyalásokra. A
történetről jegyzőkönyvet vettek fel. A pén-
tek délelőtti tárgyalások eredménytelenül vég-
ződtek, mire most már törvényes formában
megkezdődött a sztrájk. A munkásoknak azon-
ban csak egy része sztrájkol, nyolcvanvan mun-
kába állottak.

Agy- és szívmeszesedésben szenvedők-
nek megbecsülhetetlen szolgálatot tesz az
enyhe természetes „Ferenc József” keserűvíz
által, hogy a tápasatona tartalmát kiméle-
tesen levezeti és az emésztőrendszer működé-
sét biztosan elősegíti.

Per, amely bepillantást enged a választási kulissza- titkokba

Arad, július 14.

Az ügyészség ma érdekes „politikai színe-
zetű” perben hozott ítéletet.

Dr. Potorán Viktor aradi ügyvéd, akinek
neve idegrohamában elkövetett lövöldözései
kapcsán vált ismeretessé, nemrég feljelentést
tett az ügyészségen Bratincu Miklós ismert
bukaresti politikus és regáti földbirtokos el-
len, hogy a választási harcok idején töle két-
százhetvennyolcezer lej esalt ki választási cé-
lokra, de az összeget nem adta meg. Potorán
szerint, amikor politikával kezdett foglalkoz-
ni, első kísérleteit Junán pártjában végezte,
amely őt ennek az összegnek a felhajtásával
és kifizetésével bízta meg a választásokkor.
Potoráni ma megjelent az ügyészségen és a
vád visszavonását jelentette be. Csakhogy most
már az ügyészség tartotta fenn a vádat Bra-
tincu ellen, aki megjelent a tárgyaláson és ki-
jelentette, hogy az összeget nem is Potoráni
adta, hanem ő.

Az ügyészség a teljesen zavaros és összeke-
szált ügyben felmentő ítéletet hozott.

Selyemcsempészség gyanúja miatt letartóztattak egy előkelő aradi nagykereskedőt

Arad, július 14

Élénk feltűnést keltett Aradon, Schwartz
Sándor előkelő textilnagykereskedő letartózta-
tása. A letartóztatás előzményei a következők:
a határrendőrség néhány nappal ezelőtt elfo-
gott három férfit, akiknél nagymennyiségű
selymet és selyemkendőt találtak. A csempé-
szek, névszerint: Mülek Antal és György, illi
lakosok és Anka János békéscsabai lakos si-
mán vallottak. Vallomásuk alapján az aradi
csendőrség Schwartz áruraktárában házkuta-
tást tartott és megállapította, hogy óriási

mennyiségű selyemkendő eredetéről az illető
tulajdonosa nem tud felvilágosítást adni.

Az ügyész a vizsgálatnak a csempészség gya-
núját alátámasztó vizsgálati eredményére tá-
maszkodva a kereskedő letartóztatását kérte,
amit azonban a törvényszék elutasított. Most
végre a tábla rendelkezett a letartóztatás
ügyében.

Az aradi kereskedő csempész-ügyének fejle-
ményeit Arad társadalmának élénk érdek-
lése kíséri.

Politikai és összeesküvési perekben megszűnik a lipcsei főtörvényszék hatásköre

Néptörvényszék ítélkezik a június 30-iki események vádlottai felett

Róma, július 14

Hitler a Popolo d'Italia munkatársá-
nak nyilatkozott a június 30-iki esemé-
nyekről.

— Olyan munkatársaimat, akik ti-
zenkét év óta harcolnak mellettem, az
utóbbi időben többször voltam kénytel-
len figyelmeztetni, hogy gondoljanak
kötelességükre és ne térjenek le arról
az utról, amelyen elindultunk.

A végzetes napok előtt öt órán ke-
resztül tartó beszélgetésem volt az
egyikkal azok közül, akik erre a lejő-
re tévedtek. Ismételtlen figyelmeztet-
tem, hogy utjaink letérnek. Sajnos,
nemcsak eltértek, de szembe is kerültek.
Hitlernek ez a rövid nyilatkozata, va-
lószerűleg — ha nem is említi névsze-

rint — Röhm kapitány sírfelirata akar
lenni...

Néptörvényszék ítélkezik a bírósá-
gok helyett

Hitler kancellár ma rendeletet adott
ki a néptörvényszék tagjainak kineve-
zéséről.

Politika és összeesküvési bűnperekben
ezzel megszűnik a lipcsei állami főtör-
vényszék hatásköre, amelyet kivétel
nélkül a most kinevezett néptörvényszék
fog betölteni.

Ez fog ítélkezni a június 30-iki ese-
mények után letartóztatott 800 vád-
lott felett is.

Hitler nem bízik a független bíróság-
ban még akkor sem, ha ez a bíróság
már a nemzetiszocialisták által „megtiszt-
ított” független bíróság is. És joggal

nem bízik, hiszen a lipcsei legfőbb tör-
vényszék mentette fel a Reichstag-per
ártatlan áldozatait is.

Németország visszahívja bécsi
követét

Bécs, július 14

Berlini jelentés alapján közöltük teg-
nap, hogy a német kormány Tauschitz
osztály követ visszahívására azzal vá-
laszol, hogy visszahívja a bécsi német
követet és a követtség vezetését a rang-
idősebb követtségi tanácsosra bízta.

A birodalmi kormány mára végre is
hajtotta ezt az elhatározását:

von Rintz német követ bizonytalan
időre szabására megy és a követtség
vezetését a legidősebb tanácsosra biz-
ták.

Megalakult Csikmegye tanácsa

Legyünk politikamentesek, vagyis ne szóljunk az igazságról...

Csikszereida, július 14.

Csikmegye választott tanácsának beiktatása,
a szokásos törvényes formalitások után azonnal
hagyományos pártpolitikai botrányba fullt.

A botrány abból indult el, hogy minden
szónok a tanács politikamentes működése mel-
lett tett vallomást. Amikor azonban Szakács
Balázs csikborzszovai gazdálkodó örvendezni
kezdett a szép megnyilatkozások fölött, s an-
nak a reményének adott kifejezést, hogy ezen-
tul a csendőrök nem szedik el a községi ta-
nácsosok igazolványait s nem zárják be őket,
ha választásokról van szó, mint eddig történt,
akkor Teju dr. főispán hevesen kikelt a sze-
rinte ellene és pártja ellen irányuló sértege-
tések miatt.

A politikamentes hangulat tehát nyomban
csöndöt mondott, mihelyt valaki megmondotta
az igazságot.

Nyomott hangulatban választotta meg a ta-
nács a tisztikart: Elnök lett dr. László Dezső
volt képviselő, alelnökök: Dancu Miklós dr.
képviselet és dr. Debu Ilárie ügyvéd, titká-
rok: Anghel István és dr. Kahan Jenő, kvesz-
torok: Szakács Balázs és Koligovszki János,
az állandó választmány rendes tagjai: dr. Ab-
rahám József, dr. Pitner Árpád, Adorján Imre
és Vlad Izidor. Póttagok: Antal Áron Koczka
Béla és dr. Mera Antal.

A tisztikar megválasztása után a sértődő
Teju D. újra vitát ígyekezett provokálni Szak-
ács Balázs körül, aki végül is „az okosabb
enged” elvén formailag bocsánatot kért mind-
azoktól, akik sértetteknek érezték magukat.

Dr. Debu alelnök pártja és Dr. Teju nevében
tudomásul vette a helyreigazítást és csikme-
gye tanácsa átvette a megye „politikamente-
sen” meginduló közigazgatásának irányítását.

40 éves korában, örömkönnnyeket hullatva, született újra egy temes- vári korcsmáros

Hivatalosan halott volt eddig, adózni azonban
„halott korában” is kellett

Temesvár, július 14.

A törvényszéken gyorsan és a közér-
deklődést kikerülve lezajló apró ügyek
között, tegnap páratlanul érdekes és ere-
deti történet akadt. Zahán Sándor ven-
dég, a Buziásiut 12. szám alatt, azzal a
kérelem fordult a tekintetes bírósághoz,
hogy nyilatkoztatná ki róla, miszerint él.

Zahán Sándor annyira él, hogy felesé-
ge és két gyermeke van, az egyik 10, a
másik 4 éves. A holttestnyilvánítás a vi-
lágháború forgatagában történt. Zahán
bevonulása előtt megházasodott, a harctér-
en orosz fogságba esett, ahonnan szökve
menekült a háború vége felé. Felesége
időközben meghalt s mivel hosszú ideig

nem adott életjelt magáról, őt is holtak
nyilvánították.

A háború után hazatért Temesvárra és
1920-ban nekikezdett az élővilágnyilvánítás
bonyolult eljárásának. A dolog valahogy
elhanyagolódott, nem volt pénze és ideje
az utánjárásra. Mikor aztán másodszor
házasodott, a városi anyakönyvi hivatal
ridegen visszautasította:

— Maga nem él, itt áll beírva... ma-
ga nem házasodhatik...

A házasság tavaly mégis megtörtént,
különleges körülmények között. Zahán
súlyos beteg lett és szinte félholtan fe-
kült, mire a hatóságok szíve is megpu-
hult és kiadták a diszpenzációt. A házasság
megtörtént.

A rokkantnyugdíjat azonban nem kap-
ta meg. A harctéren otthagya jobbkar-
ját. De hát egy halottnak nem jár rok-
kantnyugdíj!

Közben azonban üzlete után szorgal-
masan fizette az adót. Ezen ne is csodál-
kozzunk. Hogy a halottak szavazni szok-
tak a választásokon, az már régi nóta.
Minden politikai gyűlésen hallhatjuk,
hogy az ellenfél — mindig az ellenfél —
ilyen görbe eszközökkel győzött a választá-
sáson. Hát ha szavaznak, miért ne fizet-
hetnének adót is?

Sok-sok furcsaságon ment még keresz-
tül Zahán Sándor, míg eljött a megváltás.
A hivatalos eljárás eljutott a végéhez. A
törvényszék letárgyalta az ügyet és uta-
sította az anyakönyvi hivatalt, hogy a
negyvenéves csempészt írja be az anya-
könyvbe.

A félkaru korcsmáros, családapa és
adófizető polgár, sirva fakadt az örö-
mtől, mikor a bíróság elnöke ünnepé-
lyesen tudtára adta, hogy — megszüle-
tett.

Autószerencsétlenség érte
a portugál köztársaság elnökének
feleségét és két gyermekét

Lisszabon, július 14

Carmona köztársasági elnök felesége
és két gyermekét a lisszaboni országuton
autószerencsétlenség érte.

A kocsi a köztársasági elnök feleségét
vezette s az autóban fia és leánya ült.
Az egyik kanyarodónál szembe ke-
tek egy nagy sebességgel rohanó má-
kocsival. Carmonáné már nem tudta
kitérni s az összeütközés felborította a
tőjukat. A köztársasági elnök felesége
súlyosan, a két gyermek könnyebben
megsebesült.



Tagok toborzására szólítja fel az Antirevizíós Liga a szakmai egyesületeket és kisebbségi vállalatokat

Egy román vállalat vezérigazgatójának emelkedett szellemű nyilatkozata a kérdéssel kapcsolatban

Déva, július 14.

Az antirevizíós liga, mely erőteljesen szerveződik és egyre-másra tartja gyűléseit a különböző erdélyi városokban, rendkívül nehéz, sőt kellemetlen helyzet elé állította a hunyadmezei közületeket és kisebbségi vállalatokat. Az történt, hogy a kisebbségi vállalatok, bankok és azok a közületek és egyesületek, amelyek vegyes összetételűek, mint a kereskedők egyesületei, ipartestületek, stb., — körlevelet kaptak az antirevizíós ligától, hogy tisztviselőiket, tagjaikat léptessék be a ligába.

A körlevél, amely a vállalatok és közületek vezetőinek nevére van címezve, tekintet nélkül arra, hogy az illető kisebbségi, vagy többségi, így szól:

Tisztelt Uram!

Az erdélyi regionális Antirevizíós Liga 132—1934. átirata alapján kérjük, hogy a mellékelt belépési nyilatkozatot vállalatának tisztviselői között közzéni sziveskedjék és fájra való tekintet nélkül felszólítani őket, hogy iratkozzanak be az Antirevizíós Liga hunyadmezei tagozatába. Beiratkozás 5 lej, évi tagdíj 24 lej. Kelt, st....

E. Tatar, elnök.

G. Ghinea, vez. titkár.

A belépési nyilatkozat egy eskümintát tartalmaz, amely szerint a belépő esküvel fogadja, hogy a liga céljaiért küzdeni fog.

A körlevél, mint mondtuk, nehéz és kellemetlen dilemma elé állította nemcsak a kisebbségi vállalatokat, hanem a többségi vállalatokat is.

ségi vállalatok vezetőit és azokat az egyesületeket, amelyek gazdasági jellegűek és az összműködés érdekében mindenféle politikai megnyilatkozástól távol tartják magukat, hanem azokat a többségi vállalatokat is, amelyeknek kisebbségi alkalmazottak vannak. Az antirevizíós ligának, — mondotta éppen egy román vállalat igazgatója, —

bármilyen nemes célt is szolgál a román nemzet szempontjából, tekintetbe kell vennie a lelkiismereti szabadságot és csak olyan tagokat verbuválhat, akik mozgalmában önként akarnak résztvenni.

Mint vállalati vezető, nem vihetek bele politikát a tisztviselőim közé és — ha magam tagja is vagyok a ligának, — nem kényszeríthetem tisztviselőimet, hogy lépjenek be ök is. Másrésztől viszont, — mondotta tovább a román vállalat vezetője, — mindnyájan, akik ilyen felszólítást kaptunk, erkölcsi bírálatnak vagyunk kitéve és ha nem teszünk eleget a liga felhívásának, egyszerűen ránknyomják a hazafiatlanság bélyegét.

A hunyadmezei liga elnöke, dr. Tatar Jenő, az ügyvédi kamara dékánja, erdélyi ember és éppen ezért tudnia kell, hogy a vegyes összetételű közületekbe és a vállalatok belső életébe politikát bevinni nem célszerű, mert abból jó nem származhatik.

Ez nem lehet célja Stelian Popescunak, a liga megalapítójának és országos elnökének sem. Éppen ezért hisszük, hogy csak a hunyadmezei liga-tagozat lovagolta el így magát tulbuzgalmában!

Gondolt valaha arra, hogy az a mozdulat,

amelyet naponta vagy husz ízben ismétel, megmérgezheti, elfonnyaszthatja,

tönkre teheti az arc bőrét?

Ha a szépség forog kockán, válasszon csak elsőrendű készítményeket, amelyek eredete ismert Ön előtt.

Ez a legegészségesebb elv a toalettcikkek megválasztásánál és főként a leghasználtabb és a női szépségápolás legintimebb segédeszközénél, a pudernél. A legfinomabb nyersanyagokból a híres Lady gyár által készítve, a Chat Noir puder a legkiválóbb gyártmány.



A legelső doboz is meggyőzi, hogy ennek a pudernak tapadóképesége, finomsága és tisztasága folytán az arc bőrre kiváló a hatása, az arc bőrnek azt a gyöngéd finomságot adja, amelyhez csak a rózsza szirmai és a természet többi csodás alkotása hasonlítható.

EGY DOBOZ 20 LEI

Chat Noir
PUDER



Lady

Hát lehet ezek után Vajdát még komolyan venni?

Vajda újra „nyilatkozott” s egyre elképesztőbb dolgokat mond

A kisebbségi állampolgárok „jött-ment népség” — Meg kell tiltani a román állampolgároknak, hogy Magyarországot látogassák!

„Én vagyok a nemzeti munka védelméről szóló törvény apja...”

Bukarest, július 14.

Vajda ismét nyilatkozott. Ezúttal is a kisebbségi kérdéssel beszélt és pont az ellenkezőjét mondta annak, amit az aradi nyilatkozatok után oly nagyhangon, oly szivhezszóló melódiával szögezett le.

Tegnapelőtt az elnyomás politikáját hirdette egyedüli idevezítőként.

Tegnap a türelmességről beszélt. Ma ismét a szélsőjobboldali csörgősp-kás jelszavak harsannak fel ajkán.

Ezzel a Curenitulnak nyilatkozott. A lap egyik munkatársa megkérdezte tőle, hogy mi a véleménye a nemzeti munka védelméről szóló törvényről és a Curenitul által megrendezett „népszavazásról”? Vajda így válaszolt:

„VÉRSZERINTI ROMANSÁG”

— Örülök, hogy végre a románok részére alkalom nyílt tiltakozni az ellen a megalázó helyzet ellen, ahová a kisebbségekkel szemben jutottunk. Annakide-én én is törvényt akartam hozni a bennszülött román elem védelmére s ma, kijelenthetem, hogy

a nemzeti munka védelméről szóló törvénynek én vagyok a szellemi atyja.

A törvény formájával azonban nem vagyok megelégedve. Én a vérszerinti romanságot akartam megvédeni és nem a többi jöttmenteket, akik az állampolgárságot csak most szereztek.

„A DIKTATURA JÓ DOLOG”

Ez után az épületes kijelentés után így folytatta:

— Meg kellene tiltani állampolgárainknak, hogy Magyarországot látogassák, ahol csak gyűlöletet tanulnak.

Ami a zsidóságot illeti, tőlük csak azt kívánom, hogy olyan állampolgárok legyenek, amilyen öntudatos állampolga-

rok voltak háboru előtt a magyar zsidók.

Majd attért a diktatura kérdésére.

— A diktatura — mondta — jó dolog, ha mi gyakoroljuk és nem a liberálisok.

VAJDA ÉS A SZÁSZ HITLERISTÁK

— Mi a vélemény elnök urnak a szász hitlerista szervezetek feloszlításáról? — kérdezte az újságíró.

— A feloszlást, tudtommal nem meg-

szavazott törvény útján, hanem minisztertanácsi jegyzőkönyvvel rendelték el. Nos, tudni fogjuk,

hogyan tiltuk be a liberális pártot, ha kormányra jövünk.

Nagyon egyszerű dolog lesz: elkészítünk egy minisztertanácsi jegyzőkönyvet...

Igy nyilatkozott egy volt miniszterelnök. Lehet és szabad-e ezeket az önmagukról beszélő kijelentéseket a legcsekélyebb kommentárral is kísélni?...

Sinfalva a Népszövetség előtt

A Népszövetség hármass bizottsága befejezte a vizsgálatot és megszüntette a további intézkedéseket

A folyamatba tett intézkedésekkel igazolva látta a román kormány eljárását

Genf, július 14.

A Magyar Nemzeti Szövetség a sinfalvai események után beadvánnyal fordult a Népszövetséghez, amelyben kérte az ügy nemzetközi kivizsgálását.

A Népszövetség hármass bizottsága, amely Panama, Ausztrália és Olaszország képviselőiből állítottak össze, áttanulmányozta a beadványt, valamint a román kormány észrevételeit, amellyel a beadványt kísérte:

A bizottság a vizsgálatot befejezettnek nyilvánította és úgy határozott, hogy

nem tartja szükségesnek az ügyet a népszövetségi tanács elé terjeszteni. Elkérte azonban a Népszövetség főtáitkárát, hogy

a vizsgálat lezárásátkísérő levelet hozza nyilvánosságra

és közölje a tanács tagokkal a magyar beadvány és a román észrevételek tartalmát, hogy az ügy a világ közvéleménye elé kerüljön.

A bizottság véleménye szerint a büntető szankciók alkalmazása és a román hatóságok által folyamatba tett bünté-

di eljárások igazolják, hogy a román kormány megtette az intézkedéseket, hogy a többségi elemet távolítsa a nagyobb bajok okozásától.

Ezért a bizottság célszerűnek ítélte a vizsgálat berekesztését anélkül, hogy a Népszövetség tanácsának figyelmét felhívna a Sinfalván lejátszódott eseményekre.

Csak annyit jegyzünk meg ehhez a jelentéshez, hogy közben a román bíróságok felmentették a sinfalvai rombolások miatt perbefogott román parasztokat és ezek vezetőit is.

Enyhül már az árja-paragrafus

Lipce, július 14.

A birodalmi törvényszék tegnap érdekes jogi döntést hozott a vegyes házasságok felbontásáról. A döntés szerint a vegyes házasságok ellen a jövőben csak abban az esetben lehet bontási kérelmet beadni, ha a házasságkötéskor az egyik fél nem tudta, hogy a másik nem árja származású.

Guzsbakötötték az állomási pénztárnokot és kifosztották a pénztárt

Csernovic, július 14.

Rádauti állomás pénztárában csütörtökön délután összekötözve, betömött szájjal találták meg Braban lon vasuti pénztárnokot. Braban guzsbakötözve, elkéült arecal, fuldokolva feküdt a kifosztott pénztárszekrény és felfordított butorok között.

Amikor kiszabadították kötelekeiből, a pénztáros irtózatossal izgalommal mondta el, hogy a délutáni órákban

idegen férfi jelent meg a pénztár-helyiségben, valami után kérdezősködött, azután váratlanul revolvert vett elő, rásegezte és a vaskassza kulcsait követelte tőle.

A holtraidett pénztáros teljesítette a rabló követelését.

A vakmerő betörő 600 ezer lej készpénzt és többszáz lej értékű bélyeget vitt el magával.

A megye egész csendőrsége, katonaszo-tagokkal megerősítve, hajsolja az ügyes és szerencsés gonosztevőt.

Mérgekiggyóval öltek meg egy Cseka-főnököt

Moszkva, július 14
Sirovot, a Kaukázuson túli területek titkos rendőrségének főnökét, valószínűleg politikai ellenfelei borzalmas módon tették el láb alól.
Az ismeretlen tettesek az állatkertben

örzött hullók közül elloptak egy hatalmas viperát és becsapászták Szirov rendőrfőnök hálószobájába. A Cseka parancsnok gyanútlanul tért éjszakai nyugalomra és hamarosan mély álomba is merült, hogy abból csak a másvilágon ébredjen fel. A mérgek kigyó előmászott és megmarta Szirovot, akit a mérgek percek alatt megölt.

A nyári nap, hogy szeplőit ki ne hozza, használjon „FLOREAL” napfénypudert, I-es számú puder alá tegyen

„FLOREAL”-krémek

Kapható minden jobb szaküzletben, ha nem kapná, írjon: Vezérképviselő: Drogueria „Centrala” Oradea.

Pogány Marcell riportja:

Egy dévai geológus megtorpedózta az „aranyégyszög” elméletét

Akar Ön milliókat keresni?

— vegyen sürgősen zárkutatmányt néhány száz lejért!

Aranyláz... Álmodozók versenyfutása a milliók után

Egy ujonnan felfedezett aranyterület, mely megdönt egy elméletet és megcsillogtatja a gyors meggazdagodás reményét

Déva, július 15

Néhány hét óta fantasztikus aranyhírek kergetik egymást az erdélyi Érchegység vidékén. Ezek a hírek előbb csak hallkan, suttogva kezdtek terjedni, egyik száj kimondta — a másik továbbadta, mint egy csodás ígéretet, mely megdobogtatja a szívet.

A fülekbe egy reménykeltő hang duruzsolt:

— Akar ön milliomas lenni? Vegyen pár száz lejért arany zárkutatmányt...

És az aranyláz, a tűneményes meggazdagodás lehetőségének reménye forpontra hevítette a kedélyeket. Konzorciumok alakultak, amelyek egész területeket foglaltak le. Nem azért, hogy ott aranyat keressenek, mert arany van ezen a vidéken bőven, ezt tudja a gyermek is. De mert a gyors meggazdagodás lehetősége köszöntött be. Mert egyik napról a másikra milliókat lehet keresni egy-egy ilyen területtel, melynek neve: zárkutatmány!

Konzorciumok és magánosok: ügyvédek, kereskedők, iparosok, földművesek — zárkutatmányban utaznak. A zárkutatmányok lázbahozták az aranyvidéket...

A felfokozott aranytermelés

Hetekkel ezelőtt híre jött annak Bukarestből, hogy a Nemzeti Bank ösztönözi akarja a belföldi aranytermelést. A hírek valóknak és bizonyultak, mert az összes aranybányák az eddiginél sokkal nagyobb lendülettel kezdtek belefeküdni a termelésbe. A legtöbb aranybánya felduzzasztotta a munkások létszámát és lehetőségének maximumáig igyekszik fokozni a termelést!

A fentől jövő ösztönzésen felül, nyilván azért is „üzlet” most az aranytermelés, mert soha nem volt olyan olesó a munkaerő. A hosszú, évekig tartó munkanélküliség után az első kürtfúvásra olyan tömegű munkát-kereső jelentkezett, hogy az aranybányák nem csak válogathattak a munkásanyagban, de a béreket is tetszésük szerint állapíthatták meg.

Röviden, ilyen alacsony munkabérek mellett még nem termeltek az aranybányák és így termelésüket addig fokozhatják, ameddig csak lehet, mert minden kibányászott és előhozott gramm arany után meg van a haszon.

De ez egymagában még nem volna ok arra, hogy itt, az aranybányák vidékén elfogja az embereket az aranyláz. Abból, hogy az üzemből levő aranybányák többet termelnek, mint eddig, a gyors meggazdagodás álmát szövögető polgárnak még nyugodtan felkophatik az álla. Ebből milliók az ő számára nem teremnek.

De nem is erről van szó. Ez csupán kis mellékkörülmény, amely alkalmas arra, hogy az illúzióknak, a nagy aranyláznak a kobóját fűtse. Mert lám, ha az aranybányák ilyen lendülettel belefeküdték a termelésbe, valami igaz kell legyen abban, hogy a Nemzeti Bank és a kormány ki akar termelni minden ki-termelhető aranyat Erdélyben — és szorosabban — az Érchegység vidékén...!

Tehát érdemes arany után kutatni.

Ujabb hír is jött Bukarestből, hogy a Petrosanival, a nagy szilvölgyi széntársalattal az élen új aranybánya-társaság van alakulóban, amely óriási tőkével az összes felkutatható aranyterületet mun-

kába veszi majd.

Ez a hír sem látszik alaptalannak, mert — amint azt a B. L. meg is írta — ilyen érdekltség összehozásáról valóban folynak megbeszélések Bukarestben az érdekeltek körökben.

Hogy ezek a megbeszélések milyen stádiumban vannak, azt ebben a pillanatban nem lehet tudni. A tárgyalások zárt ajtók mögött folynak. De valami van készülöben, annyi bizonyos.

Két verzió van forgalomban. Az egyik az, hogy az új aranytársaság a régi, rómaiak idejéből fennmaradt bányákból fogja kitermelni az aranyat és ehhez új területeket is munkába vesz, míg a másik az, hogy az állami aranybányákat fogja átvenni rentabilis, vagyis kifizetődő termelésre, mert ezek a bányák ezidőszent ráfizetéssel dolgoznak.

A megtorpedozott „aranyégyszög” elmélete

Akármielyik eset következik is be, az aranytermelés nagyon fel fog lendülni. Ez a második olaj a tüzre, mely az aranyláz tüzeit fűti. De az igazi ok — és ebben rejlik a gyors meggazdagodás

lehetősége — az, hogy megdönt egy régi elmélet...

Nem az Einstein-féle relativitási elmélet, sem pedig a matematikai egyszeregy vaselmélet, mert ezen aligha lehetne milliókat keresni egyik napról a másikra néhány száz lej befektetéssel.

Az elmélet, amely — ha igaz — megdönt, az „aranyégyszög” elmélete.

— Ilyen is van? — csodálkozik a tájékozatlan olvasó és ebből arra az elszomorító következtetésre kell juttatnom — mármint a tájékozatlan olvasót, — hogy soha sem lesz belőle milliomas!

Aki nem tudja, hogy mi az aranyégyszög elmélete, az nem vághatja zsebre a milliókat...

Hogy hol vannak a milliók és mikor lehet azokat zsebre vágni? Hát ez az, a mit tudni nem lehet, ami iránt egyelőre sötétben tapogatóznak azok, akik az „aranyégyszög” megdöntött elméletére építik fel lázas álmaikat, a milliókról...

De az elmélet létezik. Sok évvel ezelőtt egy geológusokból és mérnökökből álló bizottság szállott ki az erdélyi aranybányák vidékeire, hogy megállapítsa, hol van annyi arany a föld

gyomrában, hogy érdemes azt kibányászni? Ez a tudós bizottság mindezekelőtt megállapította azt, hogy Erdélyben a gazdagabb aranyelőfordulás az ujjabbkori eruptikus kőzetekhez van kötve és a kibányászás szempontjából számításba vehető aranyterület az Érchegység, az a brudbánya—verespataki bányavidék, stb.

A geológusok és mérnökök bizottsága pontosan meghúzta az aranyvidék határát és azt elnevezte az „aranyégyszög” vidékének.

Az aranyégyszög elmélete tehát az, hogy a gazdag aranyelő helyek ezen a négyszögön belül vannak — ez a gyakorlati elmélet, — geológikus elmélet pedig, hogy az arany kibányászásra alkalmas mennyiségben, az ujjabbkori kőzetlerakódásokban található...

Ezt az elméletet — ugye gyakorlati, mint tudományos szempontból dr. Selegeanu Vazul dévai geológus, a brádi aranybánya volt mérnöke most megtorpedozta.

Selegeanu geológus hosszabb idő óta kutatásokat végez az aranyégyszög vidékén kivülös területeken. A dévai geológus be akarja bizonyítani, hogy az aranyégyszögről felállított elmélet nem felel meg a valóságnak. Nem csak a négyszögön belül található gazdag aranytartalom, hanem azon kívül is — és nemcsak az ujjabbkori, hanem a régebbi eruptív kőzetekben is!

Selegeanu kutatásait eredmény kísérte és — eddigi megállapítások szerint — Branyicska vidékén, Tarnava község határában olyan területet fedezett fel, amely aranytartalomban vetekszik az eddig ismert leggazdagabb erdélyi aranyterülettel. Gazdag aranyelőfordulások vannak itt és a megejtett analízis szerint a kőzeti aranytartalom meghaladja a tonnánkénti 12—15 grammot, holott az arany kitermelése az ujjabb technikai eljárással már akkor is kifizetődik, ha csak 3—4 gramm arany jön ki egy tonnából.

Ez a terület a négyszögön kívül fekszik és régebbi kőzetek kőzetek helye.

Versenyfutás — nem az aranyért — a milliókért!

Selegeanunak tehát egy csapásra sikerült az aranyégyszögnek mind a két elméletét megdönteni. Hogy milyen alaposan, azt majd a további tudományos eljárások és gyakorlati kísérletek fogják eldönteni. De az aranylázás álmok már megkezdődtek. A milliós kereset lehetősége — pénz és fáradság nélkül — már káprázik a szemek előtt.

Egy kis versenyfutás kérdése az egész.

Kaliforniában régen az volt a divat, ha találtak egy aranyterületet, starthoz állították az embereket, és egy adott jelre megindult a roham. Mindenki addig futott, ameddig birt és ahova bevágta az ásóját, az volt az ő területe, ott kereshette az aranyat.

Ma már modernebbül csinálják ezt. Nálunk például zárkutatmányi jogot kell kérni arra a területre, amelyen aranyat akarunk kutatni. Ez a jog, amelynek megszerzése alig kerül valamibe, feljogosít a kutatásra és elsőbbségi jo-

got biztosít a bányászati jog megszerzéséhez!

Aki előbb szerez zárkutatmányi jogot, azé lesz a kibányászás joga, ha élni akar vele. Ha nem, eladhatja jó pénzben annak, aki a bányát üzembe akarja helyezni...

Ebből az következik, hogy a Selegeanu által felfedezett aranyterületen zárkutatmányi jogot kell szerezni — és ha egy kis szerencséje van az embernek, milliókat kaphat érte attól a társaságtól, konzorciumtól, amely kénytelen lesz megvenni a jogokat, ha ki akarja bányászni a gazdag aranyat.

De hol van ez a konzorcium?

Egyelőre nincsen seholl. Rengeteg millió kell ahhoz, hogy egy nagy aranybányát üzembe lehessen helyezni. Külföldi tőke — még ha be is igazolódik, hogy az aranyégyszög elmélete megdönt — ezidőszent nem jön be. A belföldi tőke pedig a már üzemből levő aranybányákat sem győzi...

A lázálmodnak árnyoldala is van

De a versenyfutás a zárkutatmányi jogok megszerzésére már megindult. Aki csak közelébe férközhetik az új aranyterületnek — zárkutatmányt szerez magának. Szabad terület már alig van. Kettő-hárman is társulnak egy százhektáros zárkutatmány megszerzésére.

Pedig ez a jog — egyelőre semmi másra fel nem ruház csak arra, hogy ott kutatásokat lehessen végezni. Egy évre szól és egy év után újra kell a jogokat kérelmezni.

Kutatást persze senki sem végez, a spekulánsok nem azért szerzik a jogot. Nekik a milliók kellene, nem az arany, ami a földben fekszik a kőzetek között. De a milliók a földben vannak. És ha le is szállnak a földre — mondotta egy bányászaktörő — azokból a zárkutatmányosok egy banit sem fognak látni...

— Miért? — kérdeztük.

— Azért, — felelte — számtalan lehetőséget nyújt a bányatorvény arra, hogy ezeket a jogokat kisemmizzék érvénytelenítésk. Ha az állam, vagy egy komoly tőkés csoport az új területen bányát akar üzembehelyezni, nem fog fennakadni azon, hogy mások zárkutatmányi jogot szereztek rajta, amely egy évre szól csupán és messze van még a

bányatulajdonjogtól, amelyet az állam „adományozás” formájában ruház át arra, aki kötelezi magát, hogy két éven belül be is indítja a termelést.

Dehát azért mit lehet tudni. Egy közmondás szerint, ha Isten akarja — a kapanyél is elsül! Mért ne sülnetne el egy zárkutatmány is...

Titokzatos gyilkosság az Okiráltságban

Bukarest, július 14.

Az Oltenița és Călăraș városok között húzódó országuton csúttörtök este felé a járókelők egy irtózatoss elvetemedettséggel és kegyetlenséggel meggyilkolt öreg paraszt holttestére találtak. A holttesten több revolvergolyó, számos mély késszúrás és baltacsapás nyoma látszott.

A csendőrségi vizsgálat megállapította, hogy a

szétforgácsolt testühalott Horea Tudorache 65 éves, Mănăstirea községből való földművessel azonos.

A tettes nyomára vonatkozólag nem áll esmami adat a hatóságok rendelkezésére. Még a gyilkosság okát sem lehet kideríteni, mert az öreg földművesnek haragosai nem voltak és irtózatoss nyomorúságban tengette életét.

HIREK

Bodenlos Péter

Szombat, július 14.

Most bemutatom Önöknek Bodenlos Pétert. Tegnap még nem volt rajta semmi különös. Nem volt cikktéma. Erős és egészséges fiatal ember volt. Harmincéves. Ereje teljében. Birta volna a munkát, erős két karja volt, hatalmas mellkasa.

Csak éppen nem volt hol dolgoznia. Egyik tagja volt annak a nagy gárdának, a melyet munkanélkülinek neveznek.

Bodenlos Péter szerencsétlen korszakban született. A kilencszázkettesek évfolyamába tartozott, akiknek nemcsak a háborút, nemcsak a forradalmakat kellett elviselnie, de akik a saját bőrükön érzik meg az Európászerte felángolt sovinizmus lángcsóvját. Ezeknek a bőrét égeti ki az a fátyla, amelyet lelkiismeretlen uszítók magasan lobogtatnak. Ezek pörköldnek meg a gyűlölet piszkos tüzein, a bodenlos péterek.

Két-három hónappal ezelőtt még Bodenlos Péter dolgozott. Kovács volt az Unió vagongyárban. Két-három hónappal ezelőtt. Milyen régen is volt már az? Amikor még Bodenlos Péter minden szombaton délután megkapta a heti bérét, amikor még tisztá ruhában járt, amikor még volt mit ennie, amikor még azt hihette magáról, hogy hasznos tagja a társadalomnak.

Közben azok a gyárak, amelyek az állammal valamilyen üzleti kapcsolatban állottak, megkezdtek a kisebbségi munkások leépítését.

Bodenlos Péter is kikapta a munkakönyvét. Nem értette, hogy miért? A kovácsműhelyben, ahol dolgozott, soha nem volt panasz ellene. A munkáját rendesen végezte. Akkor hát miért?

Honnan is értené meg Bodenlos Péter, hogy ez politika?

Neki ugyan érvelhetnek, hogy magasabb nemzeti érdek. Nem fogja ő azt soha megérteni, hogy mi abban a magasabb nemzeti érdek, ha ő elveszti a kenyerét és az utcára kerül, csak azért, mert magyar anyanyelvű?

Ténfleggett az utcákon Bodenlos Péter, amikor megegyezt felragyogott előtte a lehetőség felé.

Kolozsváron állást kapott.

Az egész ország egyetlen városa. Ami Szatmáron hallgatolagos törvény, az Kolozsváron is az. Bodenlos Péter csak két hétig volt állásban. Itt is kiderült rója, hogy magyar. Súlyos teher ma a magyarság, még egy egyszerű kovácsnak is. Ha nem titkolja el, az állása kerülhet, a kenyerébe, az életébe...

Két hét múlva innen is menni kellett. Itt is kellett a hely másnak, aki az uralkodó nemzethez tartozik, aki szintén éhes és szintén enni akar.

Mindenét eladta, hogy hazakerülhessen Szatmára.

Ütközőkön utazott, a kalauz elől bujkált, de végre itthon volt. Otthon? Hol van az otthona egy olyan lézengő kovácsnak, akit elzavartak az üllő mellől? Hol van az otthona egy olyan senki szegényembernek, aki nem tudja, hogy holnap mit fog enni? Otthon?

Itt volt Bodenlos Péter, a furcsa németes nevével, a magyarságával, a két erős, tétlen karjával és várta a jószerencsét.

Egyre szótlanabb lett, egyre nyugtalanabb.

Mert a jószerencse nem jött. Az állás sem jött, a kenyér sem. Térdig kopott a lába Bodenlos Péternek, de munka nem akadt. Igon, ha nem lett volna kisebbségi, ha nem lett volna magyar... Akkor talán munka is akadt volna. De drága kincs a munka, nem érdemli azt meg mindenki...

Ma reggel már nem jött ki a bérelt és ki nem fizetett hónapos lyukból Bodenlos Péter.

Talán beteg, — gondolta a háziasszony.

Egy félóra múlva az egyik gyerek valamit látott a csendes lakó ajtajában.

— Ni, piros szallag, — mondta örvendetesen.

Meg akarta fogni a szallagot. Az ujjja is piros lett. Sikoltot a gyerek és vele sikoltott a háziasszony is. Betörték az ajtót. Csúrom vér volt a szoba. Hat helyen kaszabolta össze magát Bodenlos Péter. Az ócska borotvával vágta a nyakát, a karját, az ereit, a kezét, amelyre, úgy látszik, már nincs szükség, mert nem engedik hogy megfogja a pörölyt...

A mentők vitték el Bodenlos Pétert. Összevarrták a kórházban. Talán megtudják az életét menteni. Nagyban bizonytalan. Ember sohasem lesz belőle, mert az orvosi vizsgálat megállapította, hogy az öngyilkosságot megelőzően megzavarodott az elméje. Ön- és közveszélyes őrlt.

Ha felgyógyul a máramaroszigeti tébolydóba viszik. Lehetne azt is inni, hogy kisebbségi tragédia. Sok mindent lehetne ezzel kapcsolatban inni meg, de az ember már elfául. Csak legyint egyet, nagyon csendesen sóhajt és lehajítja a fejét.

Az emberből szám lesz a szigeti tébolydóban. Egy szám, egy áldozat. Numeró végelethetetlen, a gyűlölködés pontján.

Baradlai László.

Capitol Mozdó, Brassó

Ma, péntektől kezdődőleg egy újabb nagy slágerfilm

Dübüörög a föld

GARRY COOPER
ADOLF MENJOU

Pótműsor: Syll Simfonies és Paramount-journal

Szombaton délután 3 órakor Élve hozzátok haza

ABLAK

Az utcán kisgyerek bög.

Kalappal küldötte el gazdája a megrendelőhöz. De ő belebámult a Körösbe, közben valaki meglökte és a kalap, a vadonatúj kalap, beröpült a Körösbe.

Most itt áll a híd és bög. Körötte embergyűrű. Egyik is mond valamit, másik is vigasztalja. Egyszerre a tömegből kiválik egy ember és azt mondja a gyerekeknek: — Mennyi összeg az, amit gazdádnak haza kell vinned?

A gyerek bögre kimondja: — Háromszáz lej.

Ekkor a tömegből kivált ember azt mondja: — Uram, adjuk össze a pénzt, vigaszok helyett. En adok negyvenet.

Pár perc alatt együtt van a háromszáz lej. A tömegből kivált ember átadja a gyerekeknek, aki éppen meg akarja köszönni, mikor az ember már eltűnt. Sehol sincs.

— Ki volt ez az ember — kérdelem, de senki sem tudja. Senki sem ismeri. Szaladok le a hídról az utca felé, ahová gondolom, befordult. De sehol.

Ki volt ez az ember? Ki volt ez a jó ember, ez az okos ember, ez a kiváló ember?

Milyen jó lenne egy ilyenmel megismerkedni.

Oh, hol vannak ezek az emberek, akikre úgy vágyunk, akikre olyan nagy a szükség, akik úgy kellenének s akiket hiába keresünk egy egész életen keresztül?

S miért vannak itt a rosszak, az ármánykodók, a gonoszak, akiket sohasem sikerül elkergetni az életben, noha harcolunk ellenük...

Időjárásjelentés. A budapesti időjárás-kutató intézet jelentése szerint derült, mindinkább felmelegedő időjárás várható.



— 21 hektóliter szesz tünt el az uzoni szeszgyárból. Sepsiszentgyörgyről jelentik: Az uzoni Covesan-féle szeszgyár tulajdonosa a napokban felfedezte, hogy a gyár szeszkezeléséből nagyobb mennyiség hiányzik. Azonnal keresni kezdte a tolvajokat és sikerült is Szakács József munkást tettenérnie, amikor a gyárral szemben levő Achi korecsmárosnak kisebb mennyiségű szeszt adott el. Feljelentésére egy ellenőrt szállt ki a sepsiszentgyörgyi pénzügyigazgatóságtól, aki megállapította, hogy a gyár szeszkezeléséből 21 hektóliter hiányzik. A kihallgatások során Szakács József azt vallotta, hogy Deák Samu és egy másik munkástárs segítségével lopott ugyan szeszt, de mindössze 21 litert. A vizsgálat tehát abban az irányban indult meg, hogy hová lehetett el és kik az orgazdái a nagymennyiségben eltűnt feketeszestnek.

— Fával terhelt szekér kerekai alá került a négyéves kisleány. Csikszederdáról jelentik: Kopac András csiktaplócái illetőségű gazda a csikszederdai Hargita-uton fát szállított. A jószágai előtt nyugodtan ballagó gazda nem vette észre, hogy Ambrus Mátyás munkás négyéves Erzsike nevű kisleánya közvetlen a szekér mellett játékközből felfordult. Így a kisleány lábát az egyik kerék súlyosan megsebesítette. Nyomban a csikszederdai kórházba szállították, ahol megállapították, hogyha előre nem látott zavarok nem lépnek föl, a kisleány állapota nem életveszélyes.

— Fogarasmegyei hírek. Fogarásról jelentik: Julius 12-ére virradó éjszaka betörést kíséreltek meg a dr. Kontesweller-féle gyógyszerárban. A tolvajkulcsokkal próbálkozó betörőt egy szomszédos textilüzlet szolgálja vette észre. A szolga le akarta fűlni a betörőt, mire dulakodásra került a sor. A több sebből vérző betörő elmenekült, de a személyleírás alapján nyomában vannak. — A fogarasi rendőrség két szomszédfalusi gazda személyében, névszerint Simion Muntean és Leonte Steneasa Persan, régen keresett betörőket tartóztatott le. A gazdák sorozatos betöréseiket azért követelték el, hogy mulatozásaihoz pénzhez jussanak. — A fogarasmegyei Oljet község kompjá felborult és a rajta lévő két szekér hat emberrel a megduzzadt folyóba esett. Az állatok és egy asszony, akinek neve ismeretlen, vízbe fulltak.

— Másfélórás közelharccá fajult a lóvásár. Sepsiszentgyörgyről jelentik: Az Uzon környékén lakó vályogvető cigányok két nappal ezelőtt egy lovat vásároltak. Miután elintézték a vásárral járó formalitásokat, betértek az uzoni Costi-féle vendéglőbe, hogy kiűrtsék a szokásos áldomás poharat. Borozgatás közben összevesztek a ló feletti s vitájuk annyira elmérgesedett, hogy egyszerre csak poharak, boros és szódásüvegek, székek és kövek kezdtek egymás fejéhez repülni. A megrémült korecsmáros hiába próbálta a küzdőfeleket lecsendesíteni,

Két hozzászólás

is érkezett Szombati Szabó István haláláról írott cikkemhez.

Mind a kettő — egészen fölöslegesen — a lugosi református egyházközösséget veszi védelembe olyan módon, amely eredményezhet egy kínos vitát, de nem tisztázhat és nem igazolhat semmit.

Az egyik számszerű adatokkal és azzal a konklúzióval reflektál, hogy nem az egyház van a papért, hanem a pap az egyházért. Ami a számszerű adatoktól a konklúzióig terjed, — igazolna, ha egyáltalán lenne szükségem igazolásra, abban az értelemben, hogy a református egyházközösséget támadtam.

Eszemágában sem volt. Embereket sohasem tévesztettem össze az egyházközösséggel, különösen akkor nem, ha módomban volt 11 éven keresztül közvetlenül megfigyelni egy egyházkerületi élet minden mozzanatának megnyilvánulását.

Ha hozzányultam valaha ehhez a témához, csak szeretettel és, amennyire emberileg lehetséges, objektivitással tettem. Ezuttal is nagyon szívesen közreadnám a számszerű adatokat, ha ez nem vinné olyan ténnyé a vitát, — különösen a hozzáfűzött tapintatlan kommentár révén, — amelyet én semmiesetre sem kívánnék folytatni ennek a halálesetnek az a proposjából.

Ha így is lehetett értelmezni, megnyugtatók minden aggódó lelket, hogy szó sincs a lugosi református egyházközösség elleni támadásról és ha én nem tévesztettem össze egyes embereket az egyházközösséggel, ne essenek ebbe a hibába egyes emberek sem és ők se téveszték össze személyüket az egyházközösséggel.

A másik egyenesen költői fantáziám nagyszórárt szólnak tudja be a Szombati Szabó István halálával kapcsolatos sorokat. Sajnos, ki kell ábrándítanom eme hízogt megállapításból. Számok és sorsok — akaratom ellenére, — még elragadnak néha, a költői fantáziám soha. Mert nincs. Az élet úgy tanított meg az újságban felmondandó leckémre, hogy mellőzzék minden hazugságot. Eppen eleget kitermel nélkül.

Ha rajtam mulik: béke velünk, uraim.

Asztalos Sándor

— Nehéz székülésben szenvedők, akiknek gyakori fejfájás, mellnyomás, szívdobogás, gyomorműködési zavarok és különösen fájdalom végbélbajok, — mint aranyér, repedés, előesés, polipus, sipoly, szűkület — tesszik az életet nehezzé igyanak reggel és este negyed pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet. Klinikai vezető orvosok igazolják, hogy a Ferenc József viz műtétek előtti és utáni időszakban is igen kedvelt, nagyértékű haszajtó.

— Sepsiszentgyörgyi hírek. Háromszék vármegyéből újabb két tüzesetet jelentenek. László József zabolai gazda háza a konyhakályhából kipattanó szikrától lángot fogott. A tüzoltóknak csak megfeszített munkával sikerül a tüzet lokalizálni a de így is leégett a ház tetőzete, a közeli mellékhelyiségekkel együtt. A kár jelentékeny. — A másik tüzesetet Kézdialmás községben történt. A napokban heves vihar vonult végig a Kézdialmásra, mely alkalommal a villám becsapott Biró Józsefné kézdialmási lakos házába. A szalmafedezés ház hamarosan lángbaborult. A tüzoltók itt is kemény munkát kellett végezzenek, hogy a tűz továbbterjedését megakadályozzák és a lakás berendezését megmentse.

Asíra Mozdó

A leghatalmasabb, leggrandiózusabb filmek az egész világon.

1. hindu siremlék. 2. Ben Hur. 3. Quo Vadis. 4. Niebelungok. 5. Pompei végnapjai.

A filmgyártás ezen halhatatlan, örökéletű remekműveit most hangosfilmre dolgozták át, hogy ismét gyönyörködtessék vele a világot. — Brassóban JULIUS 14-IKÉTŐL kezdve játszzák a legraguogóbb mesterművet.

POMPEI VÉGNAPJAI

A VEZUV KITÖRÉSÉT

Főszerepben Korda Mária, Várkonyi Mihály és Bernhardt Götzke

Vasárnap délelőtt nagy ifjusági előadás

Esik eső csendesen...

Májusban szárazság volt. Hasztalan várták az esőt. Pedig kellett volna, nagyon kellett. A híres nagybányai alma-termés, a hasztalan várásba sorvadt bele. De nem jött az eső.

A várt vendég akkor érkezett meg, amikor már senki sem várta.

Junius közepén kezdett esni és azóta esik. Esik rendületlenül, esik csaknem mindennap. Néha egy-két órára kiderül. Néha a nap meglöbögatja arany színű köntösét a város felett, néha kilátszik a firmamentum egy-egy sarka, az a mély kékszíni ég, amelynél szebb talán nincs is sehol Erdélyben és amelyet annyiszor csodálhattunk meg, a nagybányai festők képein.

De csak csalóka látszat ez. Kóstoló, a sejtett gyönyörűségből. Rövidesen felhő jön a Kereszthegy felől és szürkén, szomorúan kopogni kezd az eső.

Ijedten kémlelik az eget a nagybányaiak.

Esik az eső. Nem jön a fürdővendég, pedig őt várja Nagybanya. Nem jön fürdővendég, pedig neki takarítja ki a tiszta szobáját a ducsaládu bányász. Nem jön fürdővendég, pedig belőle akarta kifizetni az adóhátralékát a szállodás, a cukrász, a vendéglős, a kereskedő és belőle akarta gyereket öszre az egyetemre küldeni a jazz-band nagydobosa.

Veri a mindennapos eső a nagybányai reményéseket. Meg nem ért kalászkok gyilkos jégostora ez a mindennapos eső. Néhányan már itt vannak. Kóstolába jöttek Budapestről, a Székelyföldről, Szatmárról és Nagyváradról. De mi ez a néhány elárvult fürdővendég ahhoz képest, amennyinek jönni kellene?

Az újságot az időjárás-kutató intézet jelentéseinek nyitják fel a nagybányaiak. Ez a legfontosabb most nekik.

Ezért szomorú Nagybanya, amikor a klubban vagy a kávéházban a zene rázendít a nótára:

— Esik eső csendesen...

Ez a csendes eső, ha sokáig így tart, hatásában felér a kora nyári pusztító szárazsággal.

Talán holnapra kiderül...

Itt Phönix CSB.

A kedvenc nagybányai futball-csapat, amelyért vasárnaponként az egész város szurkol. A Phönix CSB. Ha veszt, kegyetlenek a szép nagybányai asszonyok a lovagjaikhoz. Ha győz, az ég is derűsebben mosolyog Nagybanyán, mint máskor. Meccseken az egész város egy harsonya kiáltás: Tempó, Phönix! Aldoznak és költenek az egyesületükre. Ha idegenben játszik, a hívek egész csapata indul utnak, hogy elkísérje a játékosokat és a tribün egyik sarkában meghúzódva, kis nagybányai szigetként, egy szívvel-lélekkel kiáltja: Tempó, Phönix!

Rédei Károly

Révész Jánosnak, a magyarság e kidőlt öreg tölgyfájának örökebe új pap lépett. Ifj. Rédei Károlynak hívják Nagybanya új evangélikus papját, akit a múlt napokban a hívek lelkes és bensőszerű ünnepséggel iktattak be. Fiatal ember, töretlen még, csupa akarás és csupa akaraterő. Őt évig volt Szatmáron. Alig akarták elengedni. Izzón magyar és százszázalékos ember. A nagybányaiakat sokat nyertek vele, a szatmáriakat sokat veszítettek. Értéke lesz Nagybanyának és méltó utóda a nagyemlékeztető Révész Jánosnak.

Nagybanya tükre

Krizsán P. Pál, a kitünő nagybányai tujaágiró Nagybanya város tükre cím alatt kötetbe foglalta össze mindazokat a tudnivalókat és látnivalókat, amelyeket Nagybanyán megismerni érdemes. A könyv minden során átérzik a szerző ragaszkodása és rajongása a szülővárosával szemben. Az érdekes és értékes könyv valószínűleg nélkülözhetetlen annak, aki Nagybanyát meg akarja ismeri. Krizsán P. Pál értékes munkát végzett és nagy segítségére volt az állandóan növekvő nagybányai idegenforgalomnak. A könyve valóban az, aminek hirdette. Nagybanya pontos, megbízható és igazat mutató tükre.

„Bányásznak halni szép halál”

A nagybányai jólét mögött lássuk meg a kinlódó bányászok pária-életét is

A nagybányai ember szeret dicsekedni. Például azzal, hogy Bányán milyen jólét van, alig van munkanélküli, az emberek keresnek, néha találnak is, egyszóval Nagybanya gazdag város. Mármint, ha az ember kissé balulálló, esetleg eszébe jut és megkérdi: és a bányászok? Ilyenkor a dicsekvő arca elkomorul, a kifejezése kelletlen lesz és gyorsan másra tereli a szót.

Nem szívesen beszél a polgár a bányászokról, akik itt, az arany gazdagon termő otthonában valószínűleg pária-életet élnek. Ki vannak szolgáltatva a bányatársaságok kénye-kedvére, különösen a magánbányákban, ahol még az életük sincs teljes biztonságban.

Igaz, hogy Nagybanyán nincs munkanélküli. Mindenki dolgozhatik, aki akar. De vannak magánbányák, ahol kétféle órabért fizetnek a bányásznak és óránként két lejért robotol a mélyben, hajszolja az aranyat, amelyből neki semmi sem jut. Ha tíz órát dolgozik naponta — és ki tud ennél többet dolgozni a bányamélyében? — husz lej is megkereshet. A napi husz lej beoszthatja, ha tudja.

Gondolkozhatik azon, hogy mit vegyen belőle? Kenyeret magának és öt pulyájának, mert a bányász mind ducsaládu, vagy emeletes házat? Rendszerint egyiket sem teszi, hanem alkohorra váltja fel, amelyről a tanulságos plakátok azt mondják, hogy öl és butít, de elfelejtik, hogy a bódultság elfelejti velük keserves életük minden fájdalmát és esettségét. Ezért virágoznak úgy a kocsmák és ezért látni szombaton este annyi részeg embert az utcákon, mint a Zsilvölgyén kívül, sehhol sem másutt.

Borpatak, Láposbánya, az Evangélista bánya és a Kalezanti Szent János bányák azok, ahol a legkisebb órabér kető, a legnagyobb öt lej.

Az állami bányákban az elsőosztályú bányász, az előkelő rangfokozatu várja, kilencvenöt lej keres naponta. Ennél többet nem kereshet. Ezért a pénzért dolgozik a pruckokban, a legveszélyesebb helyen. Ahol most dolgoznak, ezeket a bányákat már egyszer kitermelték. Krisztus előtt, 420-ban, a rómaiak művelték meg a bányákat. Persze, ez a kitermelés kezdetleges volt. Amit a római bányá-

szok kivájtak a földből, azt később vízszatoltították. Évszázadok során ezek a földrétegek összetolultak és most ezalatt dolgoznak a római bányászok késői utódai. Ezeket a földrétegeket robbantani kell. Sokszor előfordul, hogy 25—30 mászsa földréteg is rázuhan egy-egy szerencsétlen munkásra.

De fő a profit... A szent haszon. Csak az arany drága, az emberélet olcsó.

Legutóbb a láposbányai francia bányában három ember halt meg. Az igazgatóság fejenként ezer lej adott a temetési költségekre, az áldozatok családjainak. Három emberélet — három ezer lej. Aránylag nem drága...

A flotáció nyolcvan százalékos kitermeléssel dolgozik. A régi rómaiak csak huszonöt-harminc százalékot tudtak ki-sajtolni a földből.

Sajnos, a bányászok élete nem tartott lépést a technika fejlődésével. A bányászok élete pária-sors. Rosszul fizetett, nehéz munkát végző, életükkel játszó páriái ők az aranyak és még mindig idő-szerű az örök bányászdal:

— Bányásznak halni szép halál...

Vihar a hatszázéves Szent István-torony körül

El akarják venni a tornyot, minden jogos alap nélkül

Nagybányának egyik nevezetessége a Cinteremben álló hatszázéves Szent István torony. A falain egy aranyozott márványtábla van, amely az összes renoválót említi fel. Ugyanitt áll a város volt pallosjogát jelképező Roland-relief is. Ezt a műemléket most el akarják venni jogos tulajdonosától, a nagybányai róm. kat. egyháztól.

A mondvacsinált ürügy az, hogy a tornyot nem a katolikus egyház, hanem a város pénzén renováltatták. Azonkívül a telekkönyvbe sem volt bevezetve. Elfelejtik, hogy a torony régibb intézmény, mint a telekkönyv. De ki is gondolt volna arra, hogy az egyház tornyát, amelyben harang is van, telekkönyveztetni kell? Kinek jutott volna ilyesmi az eszébe?

Csak azoknak, akik most a mondvacsinált ürügy segítségével, el akarják venni ezt a műemléket és a görög katolikus egyháznak akarják juttatni.

Nagybanya mindig híres volt arról, hogy a nemzetiségek között nagy volt a megértés. Magyar időben, román időben, soha nem vertek éket az egymás mellett élő és egymásra utalt népek között. Most más szelek kezdenek fújni, de a nagybányai magyarság bizik azokban a román vezetőemberekben, akikkel mindig barátságban és testvéri szeretetben élt. Bizik abban, hogy nem engedik elhatalmasodni az oktan gyűlölet viharát és nem mennek bele olyan törvénytelenységbe, mint amilyen az István-torony elvétele lenne.

Nagybányai ablak

Az impériumpállozás óta husz polgármestere volt Nagybanyának. Jelenleg Jancu Sándor a polgármester. Pártonkívüli és ezért nem lehet tudni, hogy meddig lesz a városvezető. Már tanakodnak, hogy új polgármestert kellene kinevezetni. A Tibil-frakció egy erőskező liberális politikust akar, a másik szárny vissza szeretné ültetni Drágos Augustint. A bányaiak beszélgetnek:

— Husz már volt. Most jön a huszonegyedik. De miért kell nekünk más, mint Jancu?

— Nem tudod? Huszonegy, az nyer. Aki a huszonegyedik után következik, már becsúszol.

Nagybanya, a dal és zene városa

A festők Barbizonján, a kirándulók Mekkáján kívül tedezzük fel a muzsikos Nagybanyát is

Ezt még nem tudják erről a városról. Sok minden jót tudnak róla, de arról még kevés szó esett, hogy Nagybanyán csaknem mindenki ért a zenéhez és csaknem mindenki játszik egy-egy hangszeren. Ha van olyan, aki nem muzsikos, az egészen bizonyosan zeneértő vagy a dalárdában éneklő a kórust.

Egy sereg ember érdeme, hogy Nagybanya zenekulturáját eljuttatta a fejlődés mai fokára. Itt van például K. Hevesi Erzsébet, a határokon túl is ismert zongoraművész, itt van Zsembery Elmira, a kiváló zenepedagógus, T. Bommerbach Margit, Révész Ili, Tréger Sári, Garlati Kálmán, Smareglia Sári és a hegedűsök: dr. Bene Sándor bíró, Tarr Károly, Boghina Cornél és Hütter Vince, de ki győzné mindegyiket felsorolni. Eknak az érdemük, hogy Nagybanya

máholnap egy kis Bayruth lesz. Ezeknek az érdemük, hogy növendékeik sorából minden esztendőben kikerül egy néhány olyan tehetség, aki a jövő legbiztatóbb ígéretének mutatkozik.

De a zenészeken kívül négy elsőrangú dalárdája van a városnak. Az élen áll a nagybányai Magyar Dalárda, amelyet Szőke Béla, az örökifjú prépost irányít szívvel, lelkesedéssel és hozzáértéssel. Nemkülönbben jelentős a Nagybanyai Református Dalárda, amely Veres Ferenc vezetése mellett ért el jelentős és értékes sikereket. A Püspöki Görög Katolikus Dalárdát Boghina Cornél mesteri hozzáértéssel irányítja és korra a legfiatalabb, de sikerekre való tekintettel, már öreg dalárdának számít Iparos Ifjak Önképzőkörenek Dalárdája, amely kiapadhatatlan lelkesedéssel Csorba László veze-

tése mellett követel részt, testvéregyesítleteinek sikeréből.

Mindezeket el kell mondani, hogy a festők Barbizonja, az almatermelő Kánaánja és a kirándulók keleti Svájcja mellett felfedezzük a muzsikos Nagybanyát is, a dal és a zene melódias városát.

Oda, a nagybányai nőkről

Erről egyszer már külön kellene írni. Egy kis városka ez a Nagybanya, de messze Erdélyben nem lehet annyi szép és izléseken öltözött, jóalakú nő látni, mint itt. Mitől szépek a bányai nők? Talán a víztől, talán a jó levegőtől? Vagy a sportolástól? Esetleg a feléjük zuhogó férfi-szemek tüztől? Mindegy. Szépek, csinosak és szerények. Nem vámpok és nem kikent, utálatos mozdímon-imitációk. Nem is elfajzott, fűs kinézésűek. Nők. Egészségesek és szépek. Külön nevezetességei Nagybanyának. Mindegyik ért a képekhez, mindegyiknek kifinomult az ízlése. A legszegényebb kis bányász lányban több „charme” van, mint máshol, a főúri kisasszonyban. A nőkért külön érdemes Nagybanyára jönni. Hol tanulták ezt a ragyogó stílust és honnan vették ezeket a formás lábkat, ezeket a tüzes szemeket, a hibátlan arcot és az ízlést? Rejtély. De ezt a rejtélyt érdemes megfejteni.

Száz esztendő a nagybányai kaszinó

Ritka jubileum ez. Az Uri Kaszinó 1834-ben alapították. A régi Magyarországon területén a harmadik volt az országban. Az első a Nemzeti Kaszinó volt, a második a Soproni Kaszinó és a harmadik a nagybányai. Csendes, meghitt ünnepe volt a századik évforduló a nagybányaiaknak. A közgyűlésen megválasztották az új tisztikart is, amelynek névsorát érdemes idejegyezni: Diszelnök: dr. Colceriu Viktor és Jancu Sándor, elnök: dr. Selegianu János, igazgató: dr. Bohátfi János, titkár: Pap Gyula, pénztárnok: Rózsa Gyula, jogtanácsos: dr. Pop Jonel, könyvtárnok: Mihálka László, ellenőr: Lupan Gyula. A választmány tagjai: Berksz Leo, Berger Adolf, Breban Sándor, dr. Gazda Ákos, Gherman Péter, dr. Heppes Béla, Iepure János, Kovács Gyula, Krizsán P. Pál, Lafis Elek, Lenghel Zsigmond, Manu Sándor, Medan György, dr. Ajtai Nagy Gábor, dr. Osianu Gábor, dr. Pop Traian, Puscasiu Sándor, Steinfeld Béla, Suciu István, Szőke Béla, Turcu Antal, Waldner Zoltán és dr. Weizel Artur.

Gyorsfényképek a délelőtti kaláberező Szilágysomlyóról

Kik ülnek az asztal körül? — Pofonok, melyekről suttozva regélnék — Aprópénz az asztalon és milliók a levegőben

Egy világhírű karrier, mely Szilágysomlyóról indult el

Szilágysomlyó, július 4.

Mondták, hogy délelőtt menjek a kávéházba, ha jó sört akarok inni. Aztán meg ott találok mindenkit, aki a városról „sokat tud mesélni.” Majd ellátnak tarisznyára való szennációval.

Diszkrétan célozgatnak holmi kávéházi pofonokra, utcai pofonokra és más illetőségű pofonokra.

Az a benyomásom, hogy július hava nem az „oroszlán” hanem a pofonok jegyében köszöntött be Szilágysomlyóra.

Hát elmentem a kávéházba. Éppen kalábereztek a törzsasztalnál. Délelőtt 11 órakor, amikor fantáziával megáldott regény- és novellairók szerint lázas munka szokott folyni az irodákban, gyárakban és más munkahelyeken.

Lázasnak lázas volt ez a játék is, mely egy lejes alapon hullámozt körbe-körbe.

Egy éltebb, kövér ur előtt egész halom aprópénz feküdt. Ha tovább is így fut a lapja, ebédidőig behozza két krigli sör árát.

No, persze, az öreg urról azt mondja ma a pletyka, hogy nagy hazárdör.

„A MAI GAZDASÁGI HELYZET FOLYTÁN...”

Előbb szolid üzletember volt. Különböző üzletekre ráment néhány milliója. Most babszemen játszik és hazardíroz.

A többi játékosról is megkapom a szükséges információkat. Eszerint a törzsasztal körül a következők ülnek:

Csödbbejutott kereskedő, aki utóbb szeszgyárat nyitott. Azzal aztán, ahogy mondani szokás, egészen készre ment.

Mellette kibicel a fia: leépített tisztviselő.

Tönkrement földbirtokos.

Facér rőföskereskedő.

Aktív ékszerész, akinek üzletében az inas is le tudja bonyolítani a nagy forgalmat.

Féjük fölött lóg a tábla, a kávéház igazgatóságának szíves figyelemztetése:

„A mai gazdasági helyzet folytán kérem a t. vendégeket, csak készpénzben fizetni.”

Dél felé megáll a játék. Viták indulnak a világpolitika nagy eseményeiről. Teritékre kerül Mussolini, Hitler meg Roosevelt. És a nagy üzleti lehetőségek. Brilláns ötletek, amiken milliókat lehetne keresni. Az asztal már roskadozik a képzeltbeli nagy összegek súlya alatt.

Aztán kocog a bankár és kifizet egy pohár sört. A társaság köszön és eltávozik. Az asztalon ottmarad az üres söröspohár, egyedül busan a márványasztal nagy kietlenségében. Szélét egy egész légy-zászlóalj üli körül. Vigan zümmögnek és hancuroznak. Nem csoda: Szilágysomlyón ma csak ők élnek gondtalanul... A legyek.

HOGYAN LETT SAMESZ HECCIBŐL JOE PASTERNAK FILMRENDEZŐ?

De azért a szilágysomlyóiak büszkék városukra. Nagy férfiakról, ragyogó karrierokről mesélnek, melyek innen indultak el. Maniuról már csak mellékesen tesznek említést. Az ő esete köztudomású.

De itt van a Pasternák-gyerek, aki zsebrakatta az összes U. S. A.-t, az európai kontinenssel együtt. A nagy filmrendező a világhírű producer, (amit „cs”-vel ejtenek ki Joe hazai bámulói).

A zsidó egyházfi, a samesz fia., 1919-ben az Universal newyorki stúdiójának a pincére. 1928-ban a filmgyár tulajdonosa megbízottként küldi Berlinbe.

Ami e két dátum között van, az valóban regénytéma, amiben nagy szerephez jutnak holmi beafstek-szettek, melyekkel a nagyvállaló pincér meggyerte a nagyvállaló főrendező kezeit. Pasternák segéd-

rendező, lesz és székét hordoz a teremben harsogva föl-alá járó főrendező után. Aztán megrendezi első filmjét, a „Fehér apácá”-t. Befut. Még egy film és Berlinbe küldik. Még 22 film.

Samesz Hecciből — ahogy Szilágysomlyón nevezték — Pasternak Joe lesz. Az európai filmvilág pápája, akinek megjegyzései és bírálatai a kinyilatkoztatás erejével hatnak a bransbeliek előtt.

Jönnek a Bolváry-filmek. Új színészek: Gál Franci, Hörbiger és mások, ma világhírű nevek. És nagy üzletek, üzletek és megint csak üzletek. Pasternakot nem lehetett kétvállra fektetni.

A mesterséget jól kitanulta Szilágysomlyón. Már 12 éves korában kezdett, amikor hadbavonult édesapja helyett ő lett a hitközség sámesze. Aztán jött a háborús konjunktúra. Hecci-gyerek alig nőtt ki a rövidnadrágból és már vett-eladott, eladott és vett. Minek szépítsük a dolgot: láncolt. Az öreg piaci hiénák Hecci egy-egy üzlete után tarkójukat vakargatták és nagy jövőt jósoltak magukban a mindig talpraeső csemetének.

EGY KRAJCAR NELKUL MENT KI AZ UJVILÁGBA

Pasternak most Budapesten van. Gyakran rándul le Szilágysomlyóra. Édesapja,

Pasternak Sámuel, rajongva beszél róla.

— Jobb gyermeket már nem is lehet kívánni kérem. Él-hal a családjáért. Feleségét is lehozta mihozzánk, egy amerikai hölgyet, akit Margitnak hívnak, vezetéknévét már elfelejtettem. Ugy volt, hogy a múlt héten is lejönnék. De ugyilátszik, hogy sok dolga van Pesten. Tudom, hogy román filmekről is tárgyal, fiamnak régi ambíciója, hogy Erdélyről néhány képet készítsen.

Igy mondja: képet. Az öreg ur is meglehetősen jártasnak látszik a filmszakmában.

— Egy krajcar nélkül ment ki kérem az Ujvilágba. Egyik filadelfiai rokonunk támogatta, amíg lehetett. És, mint világhírű filmrendező tért vissza. Autója van, de azért megmaradt a régi engedelmesség gyermeknek. Nemcsak minket segít, hanem amerikai rokonainkat is. Hál’Istennek van miből és legyen neki még több, mert igazán megérdemli.

Boldogan simogatja végig hosszú szőke szakállát. Aztán bocsánatot kér: a templomba kell mennie, ahol sok dolga van. Sámuel bácsi ugyanis azt a szerepet töltte be itt a hitközségnél, amit Joe fia a külföldi filmvilágban. Mindaketten nélkülözhetetlenek. Pasternakékat nem kell féltetni.

Kakassy Endre

Seinescu ezredes ajánlott fel 20 milliót Uica tábornoknak, ha szabadon bocsátja Seletzkyt

Bukarest, július 14

A Skoda-ügyben egymást kergetik a szenációk. A parlamenti vizsgálóbizottság előtt mint ismeretes, Uica tábornok óriási feltűnést keltő vallomással azt állította: valaki, akinek nevét nem mondhatja meg, huszmillió lejellel akarta megvesztegetni, hogy a főtárgyalás előtt bocsátása szabadon Seletzkyt. A tábornok a vizsgálóbizottság minden erkölcsi nyomása ellen-

nére sem árulta el a megvesztegető nevét. A bukaresti lapok erre formális támadást indítottak Uica tábornok ellen. A súlyoshangu cikkek úgy látszik mégis hatással voltak a volt hadügyminiszterre.

Pénteken levelet intézett a parlamenti vizsgálóbizottság elnökéhez és közölte az elhallgatott nevet.

Uica tábornok levele szerint a megvesztegetési kísérlet hőse

Seinescu Marin ezredes, a Jorga-Argetoianu parlament volt képviselője.

A leleplezés érthetően nagy feltűnést keltett és Seinescu ezredes, akit nyomban beidézték, a késő délutáni órákban jelent meg a bizottság előtt. Vallomását hatalmas érdeklődés várja.

Kihírdették az ítéletet

a gyilkos diákok bűnügyében

Dinescu 12, Rascanu 10, Grigoriu 3 évi fogház büntetésre ítélték

Bukarest, július 14

Popoviciu képviselő három gyilkosságának ügyében pénteken délután ítéletet hirdetett az illovi törvényszék.

A három gyilkos gimnázista összesen 25 évi büntetést kapott és pedig:

Dinescu Pétert 12 évi, Rascanu Joant 10

évi, Grigoriu 3 évi javító-fogház büntetésre ítélték.

Az ítélet kihirdetését megrázó jelenetek követték. A három vádlott haláláppadtan, re-emegve állott. Grigoriu hangosan sirni kezdett, — Grigoriu édesanyja az ítélet hallatára elájult.

Simon beszámolt az alsóházban Barthou londoni útjáról

Anglia nem járul hozzá a regionalis egyezményhez

London, július 14

Az alsóházban Simon külügyminiszter megtartotta külpolitikai expozéját.

Hangsúlyozta, hogy Anglia nem nyújthat segítséget semmiféle szövetségi elgondoláshoz, amelynek szelektív jellege van, illetve ha csak bizonyos csoportokat képvisel. Anglia szívesen látja Oroszországot a Népszövetségben.

Egyezményeknek csak akkor látja célját, ha az összes érdekelt résztvesznek benne és a teljes jogegyenlőség elve érvényesül.

Barthouval folytatott megbeszélésein sikerült meggyőzni a francia külügyminisztert az angol álláspont helyességéről és

Barthou felhatalmazta arra, hogy ezt közölje Berlinnek, ami már meg is történt.

Nagy elégtétele Angliának, hogy Olaszország is csatlakozott az angol állásponthoz

azzal a megszorítással, hogy a biztonsági egyezményhez csak akkor járul hozzá, ha ez nem ró Olaszországra új kötelezettségeket.

Simon beszámolója igazolja azokat a jelentéseket, amelyek Barthou londoni látogatása után megállapították, hogy utja sikertelen volt, mert

Anglia nem járul hozzá Németország bekezdéséhez

és regionalis egyezmények helyett általános egyezményt kíván, amelyben Németország mint teljesen egyenrangú fél vesz részt.

A kolozsvári igazságügyi palota hirei

Kolozsvár, július 14

Kolozsvárról jelentik: Lőrinczy Mózes, a betámasztásért és sikkasztásért négyévi fegyházra ítélt kolozsvári bankár, akit mint ismeretes, az ítélet kihirdetésekor nyomban le is tartóztattak, szabadlábra helyezését kérte. A törvényszék vádtanácsa csütörtökön foglalkozott az ügygel és a kérést elutasította azzal az in-

dokolással, hogy Lőrinczy már egyszer szökésben volt.

— Az ítéltábla kétnapi tárgyalás után ítéletet hozott a dináramisítók ügyében. A tábla Schissler és Müller öt- és félévi fegyházra szóló törvényszéki ítéletét négy évre, Kiss Stáfan öt éves büntetését kettő évre szállította le. Grama Alexandru kétéves büntetését, Grama Dumitru, Bőjte János és Bojér György felmentő ítéletét helyben hagyták. Kiss kivételével valamennyi vádlott semmisségi panasszal él.

Belejezték a vizsgálatot Dumitrescu tábornok ügyében

Bukarest, július 14.

Todicescu tábornok, aki a Dumitrescu csendőrtábornok ellen indult eljárást eddig vezette, — belejezte az ügygel kapcsolatos munkálatait. Todicescu elkészítette jelentését és azt a hadügyminiszter elé terjesztette, aki dönt afelől, hogy hadbírószág elé állítsák-e Dumitrescut?

Az érettségi vizsgák lesújtó eredménye

Bukarest, július 14

A közoktatásiügyi minisztériumba most futnak be az érettségi vizsgaeredmények. Már csak nagyon kevés eredmény hiányzik, úgyhogy elkészítették a hozzávetőleges számítás. Az eredmény lesújtó.

Az összes jelentkezettek közül negyven százalék sem ment át.

A kisebbségi diákok statisztikája még szörnyűbb lehet!...

Seguyabb

Román Valér lemondott

Román Valér igazságügyi miniszteri államtitkár pénteken beadta lemondását. Lemondásának oka még ismeretlen.

Charvallo tanár a relativitás elmélete ellen

Charvallo a párisi politechnikum tanára, ma szenációcs előadás keretében bejelentette, hogy vizsgálatai alapján megállapította, hogy Einstein professzornak a fényssebességéről felállított elmélete helytelen. Ha Charvallo professzor adatai helytállóak, ezzel megdőlt Einstein professzor relativitásról közreadott egész elmélete.

K Ö Z G A Z D A S Á G

Az ideai gabonatermés 100 ezer vagonnal lesz kisebb, mint az utolsó ötév középtermése

Ismét nagy vásárlásokra készül a gabona kormánybiztosság — „Azon leszek, hogy a termelők érdekeit összhangba hozzam a fogyasztók érdekeivel”
— jelentette ki Sassu miniszter

Bukarest, július 14.

Az Adeverulnak az új terméskilátásokról rendezett ankétje során ma Sassu földművelésügyi miniszter is nyilatkozott. Szerinte jó termés várható:

1. Erdély északi, keleti és középső vidékein. 2. Olténia hegyvidékein és a déli lejtőkön. 3. Moldova déli részein. 4. Bukovinában. 5. Besszarábia középső síkságain.

Közepes termés: Erdély többi vidékein, a Bánságban, Munténia hegyvidékein, Besszarábia és Moldova északi részében.

Rossz termésre van kilátás az ország többi vidékein.

Az utolsó öt évben átlag termeltünk: búzát 295 ezer, tengerit 459 ezer, rozsot 30 ezer, árpat 160 ezer és zabot 94 ezer vagonnal.

Az idén búzával 2,800.000 hektárt vetettek

be. Hektáronként 5 mázsa termés várható. Összesen 140 ezer vagon.

Árpával 1 millió 600 ezer hektárt. Összesen 80 ezer vagon termés várható.

Rozsszal 350.000 hektárt. 15 ezer vagonra lehet számítani.

Tengerivel 3,940.000 hektár van bevetve. Összesen 236—240 ezer vagonra számíthatunk.

Zabbal 800 ezer hektárt vetettek be. Az eddigi kilátások szerint az ország zabtermése 50 ezer vagon lesz.

A belföldi szükségletre kell: buza 200 ezer, rozs 18 ezer, árpa 60 ezer, tengeri 300 ezer és zab 70 ezer vagon.

A fenti kimutatások alapján meg lehet állapítani, hogy az ideai termés körülbelül 100 ezer vagonnal marad az átlagos termés alatt. — Ezek után érthetővé válik, — jelentette

ki a miniszter, — hogy a gabonaárak állandó emelkedést mutatnak, ami nagyon öröndetes jelenség, természetesen addig, amíg nem haladja túl a fogyasztók vásárlóképeségét.

A kormány elhatározta, hogy az esetleges meglepetések elkerülése végett a gabona-kormánybiztosság útján vásárlásokat fog eszközölni, azzal a céllal, hogy a buza árát vagononként 50 ezer lej körül tartsa.

— Meg vagyok győződve, — mondta a miniszter, — hogy ősszel a buza el fogja érni a 60 ezer lejes árat is. Gondoskodunk azonban arról is, hogy a fogyasztó közönség érdekeit kellőképpen megvédjük minden spekulációval szemben. Állandó kapcsolatot tartok fenn a szakszindikátusokkal s azon leszek, hogy összhangba hozzam a fogyasztók érdekeit a termelés érdekeivel.

Kisenevben lesznek a román — orosz gazdasági tárgyalások

Kisenev, július 14.

Komoly pénzügyi körökből származó értesülések szerint Kisenevben Teodorescu ipar- és kereskedelemügyi miniszter a közeljövőben találkozott a Szovjet megbízottjával. A megbeszélések tárgyát a Dnyeszteren való hajózás kérdése és a Szovjetkőztársaságba szállítandó gyümölcsexport fogja képezni.

Áru- és pénzpiac

VALUTAK

A Nemzeti Bank árfolyama:

Svájci frank 3245—3285
Francia frank 6.585—6.6375
Osztrák Schilling 23.52
Cseh korona 4.16.
Pengő 2.24.
Dollár 99.40—109.40.
Fontsterling 502.50—512.50.
Lira 8.60—8.85.
Márka 38—40.

BRASSÓI PIACI ÁRAK

Marhahús levesnek I. kg. 17, marhahús levesnek II. 12, marhahús pecsenye 34—36, sertéshús combja 26, sertéshús karaj 53, zsirszalonna 50, zsir 58, tojás 1.20—1.40, csirke 30—90 lej. *Fló állatárak:* export ökör kg. 9—11, sertés kg. 17—20, ignás ökör drb. 3000—5000, ló 3000—7000, ló luxus 10.000—16.000 lej. *Terményárak nagyban:* buza 100 kg. 480—520, rozs 320—340, sörárpa 310—340, takarmányárpa 250—260, zab 400—420, tengeri 300—320, lencse 500—600, bab 400—450, burgonya 120—140 lej. *Takarmányárak:* széna préselt 100 kg. 140—150, széna laza 100—111, szalma 40—50, korpa 250—260 lej.

ALLATPIACOK KÜLFÖLDÖN

Bécsben a sertésvásárra 3981 darab zsir és 9713 drb. husstestet hajtottak fel. A zsirsértések irányzata ellanyhult és az árak 2—3 garassal estek, míg husstesteknél tartott árak mellett élénkült a forgalom. Árak: zsirsértés Ia 115—118 g. öreg 104—109, szedett 114—121, husstértés 100—125 kg-élsúly.

Milánóban a marhavásárra 549 db-os a felhajtás. A piac irányzata ellanyhult, az árak 10 centesimoval estek. Árak: ökör Ia Lit. 2.30—2.70, IIa 2.10—2.30, tehén Ia 2.20—2.40, bika Ia 2.30—2.60, IIa 1.90—2.10, szedett marha 2.10—2.50 kg. élsúly.

Drezdában a vágómarhavásár irányzata közepes volt. Árak fontonként élsúlyban: ökör 24—34, pf. bika 22—33, tehén 11—30, borju 20—38.

Bátaszéken az országos állatvásár 1600 drb-os felhajtásából 558 darab kelt el a következő árakon: bika 40—45, borju 45—55, hizott sertés 55—62 fillér (kg. élsúly). Választott malac 9—13, kocsi 150—200, tarka tehén 150—280 pengő db.

Keckeméten hizott sertésben kevés volt a felhajtás, sovány sertéseket nagy mennyiségben kínáltak. Árak: hizott sertés 58—65, uradalmi süldő 60—65 fillér kg.

Grächen a borju és a sertésvásár irányzata megélénkült és az árak emelkedtek. Árak: borju S 1.25—1.45, husstértés 1.30—1.45, zsirsértés, belföldi 1.30—1.35, külföldi 1.60 kg-kint.

BAROMFI ÉS TOJÁSPIACOK

Külföldön:

Berlinben a vágott és az élő baromfi piac irányzata csendes volt, az árak alig változtak. Árak: magyar vágott levestyuk 60—62.5 pf., vágott magyar csirke 75—80, holland csirke 75—77.5, élő román levestyuk 47—49 fontonként, vámmal és költséggel együtt.

Keckeméten csekély felhozatal mellett a kereslet megélénkült. Árak: csirke 100—115, hizott liba 95—100, hizott kacska 80—85 fillér kg. T és db-kint 3.7—4 fillér.

A gabonaexportőrök a kompenzációs kivitel-fenntartása mellett foglaltak állást

Egy év alatt 842.6 millió lej értékű gabonafélt vittek ki kompenzációs célokra

Bukarest, július 14.

Azzal, hogy a kormány gazdasági bizottsága jobb megoldás hiányában, egyelőre elfogadta az importkvóták 20 százalékos csökkentését, az export, a behozatal és a deviza kérdése, még távolról sincs elintézve. Erre vall az a tény is, hogy a legfőbb behozatali és devizabizottság felszólította a gabonaexportőrök szövetségét, terjessze elő eddigi tapasztalatai alapján azokat a megoldási lehetőségeket, amelyek mellett egyrészt a román agrárkivitel mai nivója megjavítható és a devizaellátás kérdése is legalább részben megoldható lenne.

A gabonaexportőrök uniója most készítette el jelentést a gabonával kompenzált áruimportról és azt a Banca Națională devizabizottságához beterjesztette.

A rendkívül érdekes jelentés többek között a következő megállapításokat tartalmazza:

Annak ellenére, hogy a lezárt termésvében a buza és rozs teljesen kimaradt az exportból, a tengeri pedig úgy kondíció, mint minőség tekintetében nem volt kielégítő, a kompenzáció alapon kivitt gabonafélék és magvak mennyisége 400.699 tonnát tett ki 842 millió 615.000 lej értékben. Ezt a mennyiséget 812 kompenzációs engedély alapján exportálták a következő főbb országokba: 1. Németországba 97.794 tonnát 240 millió 854.000 lej értékben, 2. Hollandiába 78.564 tonnát, 158 millió 324.000 lej értékben, Csehszlovákiába 48.896 tonnát 123 millió 501 ezer lej értékben, Angliába 70.606 tonnát 115.494.000 lej értékben, Franciaországba 50.716 tonnát 73.879.000 lej értékben, Belgiumba 33.411 tonnát 57 millió 460.000 lej értékben, Lengyelországba 13.609 tonnát, 43.912.000 lej értékben, vagyis

átlagban 21.028 lej kapott Románia minden exportált vagon gabonáért.

Az egyes exportgabonák középértéke, legmagasabb a lóheremagnál, amelynek vagonjáért 435.080 lej fizetett a külföld. Sorrendben következik utána a tökmag, vagononként 70.675 lejjel, a lenmag 55.068 lejjel, a kendermag 41.885 lejjel. A hüvelyesekért elért átlagárak a következők: lencse 56.533 lejjel, sárgaborsó 28.724 lejjel, bab 25.540 lejjel, fekete borsó 20.000 lejjel,

míg a legkevesebbet lehetett elérni a

tulajdonképpen gabonafélékért: a tengeriért 19.849 lej, a zabért 16.050 lej és a búzáért csak 15.547 lej.

Ezek az árak mutatják az utat a gazdák részére, hogy hagyjanak fel bizonyos cikkek termesztésével és inkább a jobban fizető lóheremag, olajmagvak és hüvelyesek termesztését fokozzák.

Az 1933 július elseje 1934 június 30-ika között exportált összes gabona és a kompenzációs alapon kivitt gabona közti viszonylat tekintetében az exportőrök szövetsége rámutat arra, hogy miután a hivatalos exportstatisztika még nem készült el, egyelőre csak az árpa és zabkivitel tudja összehasonlítani. Eszerint

az elmúlt gazdasági év alatt Románia összesen 427.697 tonna tengerit exportált és ebből 140.937 tonna ment ki kompenzációs célokra, 592.877 tonna árpat, amiből kompenzációs alapon 160.032 tonnát, zabból 23.419 tonnát, 2604 tonna ment ki árucserre-alapon.

Vagyis a kompenzációs uton exportált tengeri csak 33, az árpa 27 és a zab csak 11 százaléka ezen cikkek teljes kivitelének, ha pedig figyelembe vesszük, hogy az összexport adatai csak kilenc hónapra vonatkoznak, akkor a kompenzációs ki-

vitel százalékaránya még kedvezőlenebb.

Szemben azzal a tendenciával, amely devizaokokból ellene van a kompenzációs ügyleteknek, a gabonaexportőrök szövetsége megállapítja, hogy a kompenzációs alapon történt gabonakivitelből jelentős haszna volt az államgazdaságnak.

Az exportőrök javára fizetett kompenzációs prémiumok lehetővé tették, hogy azok a világpiacon paritáson felül fizessék meg a gabona árát a termelőknek, akik átlagban 10 százalékkal, vagyis a kompenzációs jutallékkal egyenlő összeggel többet kaptak terményeikért. Ez a különbség körülbelül 84 milliót tesz ki,

vagyis vagononként átlag 2103 lej. Ugyanakkor az exportőrök a kompenzációra eladott gabona ellenértékéből mintegy 211 millió lej összegű devizát szolgáltatottak be a Banca Naționalának.

Mindezek alapján a gabonaexportőrök szövetsége határozottan a kompenzációs gabonakivitel mellett van. A jelentés végül megemlíti, hogy Belgium, Hollandia és még néhány ország újabban a kliring útján történő fizetési rendszert vezette portnak. Az egyik következménye az új be, ami hátrányára lesz a román agrárexportforgalmi rendszernek az lesz, hogy ezen országok viszonylatában meg fog szűnni a kompenzációs prémium és így a gazdák kénytelenek lesznek a jóval alacsonyabb világpiacon értékesíteni a termésüket.

A kolozsvári társulat bucsuelőadásai a Redoutban

Szombat délután 4 órakor 20 lejes helyárrakkal

SÁRGA LILIOM

SOLYMOŚAN MAGDAVAL.

Szombaton este 9 órakor

Szombaton este 9 órakor

KÉK DUNA

a premier szereplőivel, rendes helyárrakkal.
Solymosán Magda és Gerda Salzer táncművésznő főléptével.

Ejtelkor szigoruan csak felnőtteknek

Rendes helyárrakkal

HÖLGYEIM, ELÉG VOLT

francia pikáns bőhozat.

Vasárnapi lapok

A B. L. VASÁRNAPI MELLEKLETE

S, HAJÓS ALICE:

Allatok előnyben

En már csak a vita végére érkeztem, mikor a lihegő szenvedélyek elcsitultak, a nagy összecsapás után. Már csak egy-két késői vélemény hangzott el és néhány tanács a jövőre nézve. De mégis, az izgott hangból és hogy a vitán kívül még négy különböző cikk foglalkozott „velük”, láttam, hogy most itt, a Times hasábjain, egy fontos és mindannyiunkat mélyen érintő kérdéssel van szó, hogy itt most nagy dolgok dőlnek el.

Miután sohasem találunk ki, hogy ha megmondom kerekén, hogy miről folyt a vita miről szólnak a különböző tárgyilagosságot, figyelmeztető, leíró cikkek: a kakukról, kanáriról, seregélyről és egyéb kalitkában élő madarakról, továbbá számos tengeri halról és egy-két dalmát kutyáról. Tudom, hogy ez egy kicsit furcsán érinti Önöket, én is így voltam vele eleinte, de semmi az egész, csak meg kell szokni. Mert ők vannak ma az élen, ők a kedvencek, a favoritok, feléjük irányul a közfigyelem. Allatok előnyben, — ennyi az egész.

Most éppen MacCunn kapitány ír a Királyi Allatvédő Egyesület főtitkára. Sértődötten válaszol Mister Shephaerd Walwynnek, a Times munkatársának, a kinek az az álláspontja, hogy a kalitkában élő madarakat, melyeket eddig elláttak élelemmel és itallal, nem szabad kiengedni, mert a szabadban nehézségeik lehetnek az élelem megszerzésénél. A kapitány ezzel szemben kijelenti, hogy nem cselekedtek vaktában, mert igenis megvizsgálták 450 madarat és csak miután meggyőződtek róla, hogy képesek táplálékukat megkeresni, azaz megtalálni, éresztették őket szabadon. Ime a gondoskodás, a szerető féltés, az aggodalom — a kanárik, csizék és rigók iránt.

Hogy a mi fiókáinkkal mi lesz, ha szabadonbocsátjuk őket, vajon meg tudják-e szerezni a szükséges élelmet, — ez most nem fontos, másodrangú kérdés.

A második hozzászólást e tárgyban Mister E. Ryves írja: „Az Önök munkatársa a kalitkában élő madarak kiszabadításáról írt cikkében súlyos hibákat követ el. Ahelyett, hogy a további fogvatartást ajánlaná, inkább a fokozatos szabadoneresztési módszert kellett volna követelnie. Tegyük először a madarat pár napra nagyobb kalitkába, aztán madárházba, majd növény-, vagy télikertbe, utoljára pedig dróttal körülbettett kertben bocsássuk szabadon. Azonban a legfontosabb: szórjunk nekik bőséges élelmet a starthoz.” A startnál — szükségünk menzákban üldögélő fiókáink, csitt, csak semmi irigység!

Később egy másik cikkíró, mint a madarak Garibaldija, megfújja a kürtöt, kibontja a szabadság zászlaját és a cikk második részében kimondja: többet ér nekünk, azaz nekik, a kalitkába dugott magoknál a poshadt viznél a szabadság ezer kalandja és veszedelme.

Azt hiszem, most már Önök is látják, miről van szó, milyen zűlésszerű mederben folyik az akció. Kalitka, vagy nem kalitka? — ez a kérdés ott. És valóban emellett az emberi, pardon, kanáriszabadság mellett nem is lehet csak úgy szóltatni elmenni jobbra vagy balra, de nyilatkozni kell.

A vitán kívül még csak egy rövidke levél: „Ötven éven keresztül figyeltem Shropshire megyében a kakuk hangját. Azt találtam, hogy az egyes harmadhangok mindig durban szólnak és pedig mindig d-durban. Az első hang f, utána éles d, majd f és egy rendes d. Ötven év alatt csak egyetlen egyszer hallottam egy negyedhangot, még pedig egy tökéletes g-t. Tisztelettel: W. G. Fulcher, Winchester”. Láthatjuk, hogy az érdeklődés mint mélyül el élelem, szabadság után

Helén, az igazi szerelem

Irta: Zsolt Béla

Hónapok óta egyedül életem. Barátaimat rendszeres szekaturával elmartam magamtól. A kis táncosnőtől otromba és kissé becstelen módon szabadultam. A hivatalba nem jártam. Azt hazudtam, hogy fáj a szemem. Fekete szemüveget hordtam és ha ismerőssel találkoztam, tüntetően ránéztem és nem köszöntem. Nem akartam együttélni az emberekkel, de ahhoz, nem volt elég erőm, hogy kimenjek a pusztába, vagy megöljem magamat. Ekkor már hetek teltek el anélkül, hogy kinyitottam volna a szamat. A házmesternek szóltam nyujtottam át a kapupénzt, a kis kávéházban, ahol elüldögéltem a délutánt, jelekkel érthettem meg magamat, mint a süketnéma. Alig ettem valamit. A szerlelemre sem a testem, sem a fantáziám nem figyelmeztetett.

Nagy csalódás után voltam. A találmány, amelyre feltettem az életemet, csődöt mondott. Egész grandiózus megoldás volt, csak az alapelvei voltak teljesen elhibáztak és dilettánsok. Most hát, huszonnyolc éves koromban, itt álltam üresen, minden további életprogram nélkül. Mivel fogom eltölteni az esztendőket? Nem tudtam beletörődni, hogy életemet a hivatal, a körüti kávéház és a kis ötödrendű szerető háromszöge keretezze be. Ez jó volt addig, amíg nem játszottam ki a döntő coup-t, amelynek mindent meg kellett volna változtatnia körülöttem. — Anyagilag, társadalmilag fel kellett volna dobnia azokra az ormokra, ahonnan a pénz, a művészet és a politika beérkezettjei néznek le a völgyi hangyabolyra, S mert nem sikerült a magasba jutnom,

most mélyebbre akartam magam ásni a völgy legmélyebb gödrénél. Vakondok voltam, aki a felszínről kezdi a furást és el akar veszni valahol a mélytelen mélység tárnáiban.

Azon az estén — február tizenhatodika volt, szombat este, a szél szeszélyből a hathetes jégcsapok megolvadásával kíséreltezt és valahol csakugyan kinyitott pár percre az ablakokat, zongoraszó és mükedvelő női ének verődött az utcára — félkilenc tájban végimentem a Csengery-utca. Egy háromemeletes ház kapujában váratlanul felfedeztem egy régi ismerősimet, akit évek óta nem láttam, amint egy fiatal lánnyal beszélgetett. Megálltam és hallgatóztam. A beszélgetés hangja s üteme kezdődő szerelemre vallott: még nem formuláztak meg semmit, de már tudnak mindent. A lány a kapuban állt, a fiú a járdán. Mindketten nagy gyengédséggel egy kökockára néztek, amelyet a közeli gázlámpa megvilágított. A fiú paskolta botjával a követ, amely szinte zengett. Mikor odaértem, hogy betörjek ebbe a finom csendbe, riadtan néztek rám. A barátom idegenkedve visszaköszönt, elfordította a fejét és közelebb lépett a lányhoz.

— Régen láttalak — mondtam derűsen. — Megengeded, hogy bemutatkozzam?

S már meg is mondtam a nevemet. A lány zavart mozdulattal nyujtotta a kezét és egy női nevet suttogott:

— ...Helén. — Csak ennyit hallottam és többre nemis voltam kíváncsi.

— Magának most fel kell mennie, Helén, — mondta hadarva a barátom.

— Igen, — szolt határozatlanul a lány. — Jóéjszakát.

— Felment. A fiú haragosan végignézett.

— Merre mész? — kérdezte sziszegve.

— A Nyugati felé.

— Akkor szervusz — mondta és sarkonfordult.

Vagy öt percig álltam még a ház előtt. Hirtelen furcsa nyugtalanság fogott el. Néztam a kökockát kerestem rajta a lány kék szeményomát. Bebujtam a kapu alá, felkémleltem a fekete lépcsőházba. Aztán átmentem a másik járdára és bémésködtem az ablakokra.

— Helén, — mondtam dünnögve — Helén. — Ó lesz az én szerelmesem. Minden elveszett. Helén, az idő, a célok, az élet... De Helén lesz az én örökkévaló, halhatatlan szerelmesem.

Már ki is nevettem magamat, hogy így szavalok az ablak alatt. Istenem, mit láttam belőle: szöke tincset a bársonysapka alól, kék csikot leeresztett szempillái mögött, hosszuszárú barna cipőt, amely komoly, uri fekete harisnyában folytatódott. De az arcára már nem emlékeztem. Még nevettem magamon néhány percig, továbbmentem és el akartam felejtani az egész incidenst, iszonyu nyomoromra és meghasonlottságomra akartam koncentrálnia figyelmemet. De a Szondy-utca sarkán meg kellett állnom.

— Helén — suttogtam és visszaneztem a hátra.

Eddig milyen is volt a szerelem? Véletlen ismeretség, utcai megszólítás, éjszakai udvarlás a bárban, válogatás nélkül, aki jött. A fontos, hogy feljőjjön hozzám és ne kerüljön sok pénzbe. Néha vacsora valami kis korcsmában, mozijegy, színházjegy, villamospénz. Hamarosan megszokás, unalom, csömör. Ha telefonon keres, letagadom magamat, hogy legyen szabad estém. A szabad estén viszont megint lesben állni a Köruton, mert olyan magános vagyok: hátha akad valami új nő. És egyikről sem tudtam meg semmi közelebbit, a legintimebb titkain kívül. Egyiknek sem ismertem az apját, vagy az anyját, egyiket sem láttam otthon háziruhában. Irigyletem a férfiakat, akik este elcsátálnak a kávéház előtt egy ilyen Helénfajta urilánnyal, mögöttük ötlépésre a lány apja s anyja, kis csomagokkal a kezükben. Hideg vacsora van a papírban, séta közben vásárolták a csemegeboltban, sonka, szalámi, vaj, néhány Gerbeaud és gyümölcs. És mikor a kapuhoz érnek, a mama ezt mondja:

— Ha akar, jöjjön fel, Laci. Csak hideg vacsorát kap, kimenős a szakácsnőm. Helén majd főz egy kis teát.

S mialatt Helén főzi a kis teát, az apja átmegy a szobájába, hogy elolvassa az estilapokat, a mama biztosan tanácskozik Lacival. A zeneakadémián mindenki azt mondja, hogy elsőrangú talentum. Nincs ugyan szüksége a tanárnői oklevélre, de a mai világban nem lehet sem-

ARATÓ ANDRÁS:

Sorsunk a lélekvesztőn...

Zöld örvény

ásit,
a parti zátony
távolsági rémség,
a tengert
látom.

Gyilkoló szél,
a hangja mészé
(imbolyog millió
lélekvesztő).

Hullámhaál jön!
tornádó,
bóra, sirokko
s minden s itt
az óra:

... Borul a csónak,
a lélekvesztő,
halálhőrgést sir
száz pezseklő,
aki gyöngé volt,

akin a sor van.

Itt pusztulunk el,
gyöngék,
sorban.

Mert ez az életünk
irgalom nincsen.
Füstölő hajókon
ülnek a kincsen.

S a hajó,
az nem inog,
dacol a széllel.
Csak lélekvesztőke
seper a szél el.

Tetőre tömegnek
zihál
a bórá

s tán riad,
tán dermed,
az utolsó szóra.

most már a felépítmények, a kifejezés-mód, a lélek, a művészet felé. Az ő csi-csergésüket dé-durban gondosan figyelik, de ki törődik a mi didergésünkkel cémollban? Ki figyeli azt a belső zengést, ami bennünk van, hogy mit jelent és milyen „durban” beszél?

„Veszélyben vannak a tengeri madarak” (csoda, hogy nem tették oda: SOS!) — írják másutt. Olaj folyik a hajókról, elvesztik a vízhatlanságukat, ha a szárnyuk olajos lesz és a tengerbe fulhatnak. „Veszélyben a halak!” A mocskos gyárovarosokmenti folyóviz megmérgezheti őket. A minket fenyegető veszélyről ellenben sehol semmi szó.

„Kegyetlenség még egy kutyakölyökkel szemben”, — John Moswellt tíz dollárra ítélték a törvényszéken, mert egy kutyakölyköt megperit. Ime, a körültekintés a

helyes pedagógia. Azért a szigorú büntetés: a testi épségen kívül a lelki épségre is ügyelnek, nehogy a nerés okozta lelki sebek nyomokat hagyjon s eltorzítsa a lelket a jövődöbéli — kutyának. A továbbiakban még szó van a „Ciconie albá”-ról, a dán doggokról és más állatokról.

A növények sem mostohagyerekek. „Liliomok szezonja”. „Pink laburnum”, rózsaszín aranyeső, „Citrus adam”. „Pavlovía imperialis”, követhet egymást a leírások, mint egy természetrajz-könyvben.

Mikor végülis, állítólag a „teremtés koronája”, kicsit zavart és sóvár szemmel nézem mindezt, látom mennyire törődnek velük, az élelmükkel, szabadságukkal, fiókáikkal, testükkel, lelkükkel, hogy ők felülre kerültek, minket egy kissé félretolva: felébred bennem a vágy tollak, pikkelyek, karmok, paták után. S hara-

gosan gondolkodom csupasz testemre és különös agytekervényeimre, amelyek megkülönböztetnek tőlük. De még jobban haragszom az elsőre, a neandervölgyire, aki felkelt, két lábára állt, egy halvány sejtés ködlött fel benne, rikoltott egyet, talán először különböztette meg az okot az okozattól, — amivel aztán egész balsorsunkat, mellőztetésünket előidézte. Így kerültünk mi a Bé-listára, egyre távolabb tőlük. Legeslegjobban pedig Blaise Pascalra haragszom, a nagy hívőre és matematikusra, aki még a különbséget feszegette köztünk, mondván: az ember egy gondolkodó nádszál, törékeny, de gondolkodása felemeli, minden méltóságát ez adja! Milyen hibát követett el ezzel. Mert ha csak egyszerűen nádszálak lennénk, „Phragmites communis”, milyen szép cikk szólna most rólunk a Timesben.

mit sem tudni. Ezen töprengenek, amíg Helén hozza a teát és átjön a papa. Vacsora után a szülők tapintatosan átmennek a másik szobába. Laci és Helén a díványon ülnek. Beszélgetnek. Miről beszélgetnek? Nem tudom. Még sohasem beszéltem tíz percig egyhuzamban uri szütleánnyal. Miről is lehet beszélgetni vele?

— Helén — mondtam halkán és visszasiettem a ház elé. Be akartam lépni a kapun, talán fel is mentem volna hozzájuk, végigkopogtattam volna minden lakásajtót, hogy megtudjam, melyik a Helénké? Mellé ültem volna a díványra és beszélgettem volna vele. Miről? Talán a 'alálmányról. Letagadtam volna a fias-kót, úgy állítottam volna be, mintha még nem próbálták volna ki, mintha csak napokon mulnák, hogy megostromlom vele az ügyefogyott világot, amely a legcsodálatosabb igazságok mellett értelmetlenül tovább megy.

— Hónapok óta először megjelentem a körüti kávéház törzsszálánál. A fiuk hangos örvendezéssel fogadtak.

— Hol voltál? Honnan jössz? Diszkrétan elmosolyodtam és határozatlanul, de sejtető választ adtam.

— Nő?

— Igen?

Faggattak, mosolyogva védekeztem. — Találgatták, ki lehet? A régi nők között keresgéltek, ráztam a fejemet. Aztán barokkba játékkal akarták kihuzni belőlem a nevét. Végre megmondtam:

— Helén. — És lehunytam a szemem.

Tetszett nekem a neve.

— Szóke — folytattam — kékszemű.

Szüz. Apja és anyja van. Ismerem őket. Uriemberek.

Láttam, hogy ezért különösen respektálnak, ők nem ismerték a nők családját.

Holnap elkísérem a Váci-utcába, új francia regényeket válogattunk Grillnél.

— Zongorázik? — kérdezte az egyik.

— De még hogy! — mondtam. — Kériszántó tanítványa az Akadémián.

Elkedvetlenedtek. Lehangozta őket ez az ismeretlen uri eset.

Irigyelték. Mindenki vágyódik a tiszta nő után, ha hirtelen felvillan előtte. A legszebb, legtanultabb szerető karjából vágyódik az ember, ha délután látott egy feltűnően szép, fehér ruhás urilányt, amint felszállt az autóbuszra és egész hosszában kilátszott a harisnyája. Még is rosszindulatú megjegyzéseket tettek.

— Mit csinálsz vele? — kérdezik.

— Szeretem — mondtam.

— Hogyan? — tudakolták otromba röhgéssel.

Méltatlankodó arcot vágtam, mire ők is elkomolyodtak.

— És mit beszéltek egész délután? — kérdezte az egyik.

— Semmit. Kis dolgokat. Magunkról és sokszor némán ülünk egymás mellett.

Ettől kezdve minden este elmentem a kávéházba részletesen elmeséltam, ami aznap köztém és Helén között történt. Már nem nevetett senki. A fiuk szomorúak voltak és sorra szakítottak a szeretőikkel. Mindenki Helénbe volt szerelmes.

En pedig február tizenhatodika óta nem látam Helént és nem jártam a Csenger-utcáiban, nem mertem arra menni, féltem, hogy találkozom Helénnel.

— A bátyámmal találkoztam egy nap. Összecsapta a kezét és rémülten felkiáltott:

— Mi van veled? Beteg vagy?

— Nem... nem hiszem.

— Eljössz velem az orvoshoz.

Az orvos azonnali környezetváltozást és levegőváltást parancsolt. Bátyám nem engedett ki kezéből, pénzt adott, megváltotta a jegyemet egy kis eldugott dunántúli fürdőig. Sétáltam a perironon, aztán bekalandoztam az indóház előtt levő teret. Bőröndözetek, vendéglők, rossz szállodák körítették egy sorvad parkot. Egy ékszerüzlet előtt megálltam.

Gyűrűk, fülbevalók heverték a kirakatban poros bársonypárnákon. Bakák vásárolnak ilyen ékszert a cselédnek, akiknek megígérik, hogy leszerelés után elveszik feleségül.

Beléptem a boltba és kértem olcsó jeggyűrűt.

— Csak egyet? — kérdezte csodálkozva a boltos.

— Igen. A másik megvan és elvesztettem a magamét.

— Jó előjel — mondta az ékszerész szemérmelenül, üzleti érdekeihez alkalmazva a babonát.

A hatóság után folyton a jeggyűrűt néztem.

— Völegény vagyok — mondtam mosolyogva és Helénre gondoltam. Megfeszítettem a fantáziámat, hogy magam elé idézzem a menyasszonyom arcát, de a szóke hajtincsánál és a kék szemnél többet nem tudtam restaurálni belőle. En nem tudtam elképzelni nyári ruhában sem. Bársonysapka, kék kosztüm, fekete harisnya, hosszúszerű cipő. A hangját

Jakab Edit:

MAGÁNYOS ASSZONYOK

Magányos asszonyok vagyunk. Magunk fizetjük az adót és a segélypénztárt, Magunk fizetjük ám a fűszert, az orvost, a házbért és télen a fát!

Magunk megyünk el olykor gyöttrőde a kávéházba és ezer füllel várunk!

Ilátha ma szólít meg alkalmi párunk.

Magányos asszonyok vagyunk! Este, néha egyedül ágyalunk. Éjszaka tust veszünk!

Magányos asszonyok ezek. Kantót, Freudot, Spinózárt olvassák És általában művelődnek. De ha éjjel az utcán házaspárt látnak, Szüksölnék, mint beteg, megázott, kirugott kutyák.

(Ó, az utca, a sarok, a rendőr, az igazolóány, — futunk, — halott, rebbenő, riadt társaimmal, akikkel éjjel párosan osonunk.)

Szeretnénk egy fajansz-csempés konyhát! Befőtött eltenni!

Szeretnénk, ó, Ismeretlen Férfi, a fehérneműdet rendbeszedni!

Szeretnénk ingujjban látni magunk mellett: reggel borotva, inggomb, feketekávé,

Szeretnénk tőled megkérdezni: ó, Ismeretlen Férfi, mit óhajsz ma ebédelni?

Éjszakánként kiszökünk az ágyból. Készítjük magunkat. Friss, elkoptatlan arcot,

Pudertől fehérét, s ha ráncszól a párunk, ki vagy, merre mégy, te magányos asszony,

Mi kenjük a krémet...

Közben: — Ezelőtt ix évvel,

satöbbi, satöbbi, azután a ruzst

óvatosan, szakértelemmel felkenni,

közben: — azután jött a gyermek, —

most egy kis pont a balarcunkra,

hazug, pikáns, harmatot hirdet,

közben: — apátlan, apátlan, apátlan a fiam!,

a kezünk rebben, a hajunk villan,

közben: — titkoljuk, zárjuk a keresztfelet

és gyönyörű mosollyal zárjuk le a mesét.

Magányos asszonyok vagyunk.

Reggel lessük a híreket, a postát,

A szomszéd szobából hallom a fiam síró gagyogását,

Vagyunk iparművésznők, elesett diákok, molettek, karcsuk,

Anyák és ringyók...

Magányos asszonyok ezek. Maguk fizetnek mindent és mindenki nekik fizet,

De közben: jönnek, mennek, peregnék az evok,

És megtanulnak az álmok is ijedten osonni,

Mert: magányos asszonyok vagyunk,

Satöbbi, satöbbi!

azonban egész tisztán hallottam a vonat zajában. — Völegény vagyok — mondtam — holnap írok levelet neki, de saynos, nem tudom a házszámot és nem tudom a vezetéknevét.

Elaludtam a nehéz kánikulában, a kalauz keltett fel a kis fürdőhely állomásán. Sapkás ember lépett be a kupéba. „Hotel Habléány” volt a sapkájára írva, arany betűkkel. A perironon a fürdőitkár fogadott, mint egy fejedelmet, harminc nő állt sorfalat a kijáratnál.

— Ön az egyetlen férfi a fürdőhelyen — mondta bizalmaskodva a fürdőitkár, a hölgyek szörnyű izgalommal várják.

— Sajnálom — mutattam fel a jeggyűrűmet — völegény vagyok.

— Nem tesz semmit — hunyorított a szemével a fürdőitkár, de én nem mentem bele a pajzán hangba. Elvonultam a nők előtt, mintha nem is látnám őket.

A szobámból egész délután nem mozdultam ki. Este a vacsoránál azonban mégis be kellett mutatkoznom a mellettem ülőknek, asztalbontás után pedig valamennyiükkel meg kellett ismerkednem.

— Nős, — kérdezte egy mozgékony, egészen feketeszemű lány.

— Csak völegény vagyok — mondtam, mintha mentegetőznék.

A harminc nő izgalma lecsillapodott. Nem én voltam, akít vártak. Elhallgaltak. Valakinek mégis észbe jutott, hogy menjünk le a tóhoz. Csillagos az este, énekeljünk.

Leheveredtünk a fübe, a nők énekeltek. Operettáriákat. Egyiküknek sem volt különös jó hangja. Aztán elhallgattak, félhalkan fecsegték, felkacagtak.

Az egyik leány megkérdezte:

— Szép a menyasszonya?

— Szép.

— Fiatal?

— Tizenhét éves.

Csend lett. Mindnyájan öregebbek voltak.

— És szereti? — kérdeze egy harminc év körüli asszony.

— Nagyon.

— Mégis, mondja el, hogy szereti.

Akkor eldaloltam, hogy szeretem. Mint a beteg az egészséget, mint a katonát a békét, mint az apácát a Krisztus mint a tengerész a veszedelmet, mint a sas a

sziklát, mint a boldog ember a szenvedést. Sok-sok strófája volt a dálnak. Lélekzetfojtva figyelték. És irigyelték Helént. És valamennyien szerelmesek voltak belém, aki ilyen csodálatosan tud szeretni. Tristannak nevezték ezentul egymás között. Napközben, ha találkoztam velük, megkérdezték, honnan jövök.

— A postáról. Tizenhatoldalas levelet írtam Helénnek.

Gyűlölték Helént.

Most, hogy itt fekszem a genovai Ospedale Publico ágyán, végiggondolom az egészet. Öt éve, hogy eljöttem a kis fürdőről. A jeggyűrűm át fekszik előttem a piros paplanon, makacsul szorítja sapadt ujjamat. Lezúllítottam, elmaradt mögöttem minden, de a jeggyűrűm, látod, megvan, Helén, halhatatlan menyasszonyom.

Zsákoló vagyok a kikötőben, de este a korcsmában, ahol a holland, német, brazil, japán, angol hajósok összegyűlnek, szóbaállnak velem a kormányosok és a vitorlamesterek is, mert jobbajta ember nek látszom.

Tegnap este sokat ittunk. A hajós, ha berug, előbb tör-zuz, aztán elérzékenyedik. Eszébe jut a családja, a felesége s a gyermekei. Tegnap egy amerikaival és egy norvéggal indogáltunk. Előbb összetörtünk egy zenélő órá, aztán elkezdtünk sírni, A norvégnak négy gyermeke van

és egy szóke, tüdőbajos felesége. Az amerikai felesége fiatal, most szoptat.

— Micsoda asszonyok! — henegetek.

— Minden este megvetik az ágyat, hátha megérkezünk. Senkit sem engednek át a küszöbön. Férfi előtt lesütik a szemüket, a gyermekeket fésülik, a ház előtti padon és kénytelenek ki a tengerre, hátha közelünk. Szép fehér mellére tapad a kis poronty. Isenem, mekkora lehet? Háromhetes volt, mikor behajóztunk.

Hirtelen feldühödtem. Kipöndörödtem a közepre és ordítani kezdtem:

— A ti feleségetek! rongyok! Minden jött-ment náluk alszik! A gyerekek feje tele van bogárral! A poronty bálhurot! Táncolni járnak, fogdosztatják magukat.

De az én menyasszonyom! Helén! Ahhoz nem érhet senki! Sündisznóövet visel a csipőjén! Ó nem csalha meg engem! A ti feleségetek... szajhák!

Az amerikai felugrott, hozzám vágta a székét. A norvég kirántotta kését a bordáim közé szúrta.

— Meg fogok halni.

Az orvos ma bejött hozzám és ezt mondta:

— Barátom, maga valószínűen rövidesen meghal. Látom, jeggyűrűje van, család ember. Két értesítsünk, ha elviszi az ördög?

Szerettem volna nagyot lélegzeni, szerettem volna sírni.

Szerettem volna nagyot lélegzeni, szerettem volna sírni.

Szerettem volna nagyot lélegzeni, szerettem volna sírni.

Szerettem volna nagyot lélegzeni, szerettem volna sírni.

Szerettem volna nagyot lélegzeni, szerettem volna sírni.

Szerettem volna nagyot lélegzeni, szerettem volna sírni.

Szerettem volna nagyot lélegzeni, szerettem volna sírni.

Szerettem volna nagyot lélegzeni, szerettem volna sírni.

Szerettem volna nagyot lélegzeni, szerettem volna sírni.

Szerettem volna nagyot lélegzeni, szerettem volna sírni.

Szerettem volna nagyot lélegzeni, szerettem volna sírni.

Szerettem volna nagyot lélegzeni, szerettem volna sírni.

Szerettem volna nagyot lélegzeni, szerettem volna sírni.

Szerettem volna nagyot lélegzeni, szerettem volna sírni.

Szerettem volna nagyot lélegzeni, szerettem volna sírni.

Szerettem volna nagyot lélegzeni, szerettem volna sírni.

Szerettem volna nagyot lélegzeni, szerettem volna sírni.

Szerettem volna nagyot lélegzeni, szerettem volna sírni.

Szerettem volna nagyot lélegzeni, szerettem volna sírni.

Szerettem volna nagyot lélegzeni, szerettem volna sírni.

Szerettem volna nagyot lélegzeni, szerettem volna sírni.

Szerettem volna nagyot lélegzeni, szerettem volna sírni.

Szerettem volna nagyot lélegzeni, szerettem volna sírni.

Szerettem volna nagyot lélegzeni, szerettem volna sírni.

Szerettem volna nagyot lélegzeni, szerettem volna sírni.

Szerettem volna nagyot lélegzeni, szerettem volna sírni.

Szerettem volna nagyot lélegzeni, szerettem volna sírni.

Szerettem volna nagyot lélegzeni, szerettem volna sírni.

Szerettem volna nagyot lélegzeni, szerettem volna sírni.

Szerettem volna nagyot lélegzeni, szerettem volna sírni.

Szerettem volna nagyot lélegzeni, szerettem volna sírni.

Szerettem volna nagyot lélegzeni, szerettem volna sírni.

Szerettem volna nagyot lélegzeni, szerettem volna sírni.

Szerettem volna nagyot lélegzeni, szerettem volna sírni.

Szerettem volna nagyot lélegzeni, szerettem volna sírni.

Szerettem volna nagyot lélegzeni, szerettem volna sírni.

Szerettem volna nagyot lélegzeni, szerettem volna sírni.

Szerettem volna nagyot lélegzeni, szerettem volna sírni.

Szerettem volna nagyot lélegzeni, szerettem volna sírni.

Szerettem volna nagyot lélegzeni, szerettem volna sírni.

Szerettem volna nagyot lélegzeni, szerettem volna sírni.

Szerettem volna nagyot lélegzeni, szerettem volna sírni.

Szerettem volna nagyot lélegzeni, szerettem volna sírni.

Szerettem volna nagyot lélegzeni, szerettem volna sírni.

Szerettem volna nagyot lélegzeni, szerettem volna sírni.

Szerettem volna nagyot lélegzeni, szerettem volna sírni.

Szerettem volna nagyot lélegzeni, szerettem volna sírni.

Szerettem volna nagyot lélegzeni, szerettem volna sírni.

Szerettem volna nagyot lélegzeni, szerettem volna sírni.

Szerettem volna nagyot lélegzeni, szerettem volna sírni.

Szerettem volna nagyot lélegzeni, szerettem volna sírni.

Szerettem volna nagyot lélegzeni, szerettem volna sírni.

Szerettem volna nagyot lélegzeni, szerettem volna sírni.

Szerettem volna nagyot lélegzeni, szerettem volna sírni.

Szerettem volna nagyot lélegzeni, szerettem volna sírni.

Szerettem volna nagyot lélegzeni, szerettem volna sírni.

Szerettem volna nagyot lélegzeni, szerettem volna sírni.

Antinevralgic

DR. NANU MUSCEL

az egyedüli gyógyszer influenza, mig-
rén idegzsák, stb., ellen. Csakis
eredeti csomagolásban árusítják.
Minden dobozban az orvos
jelzésével ellátott 2
kapszula (ostya-
ban) van.

Kapható
gyógyszertárakban és drogériákban

Gábor István:

Hogy vagy?

Ezt kérdezed, amikor eléd kerülök. Arcom szomorú s kabátom széle felhajolva, mintha védene.

Azt kérdezed: hogy vagyok?

Furcsa az egész. A kérdésetek ilyenkor elkerülöm s csak mondom valamit. Azt mondom, jól, vagy azt, hogy köszönöm.

De ez nem igaz. Ez csak beszéd. Érzem, végre le kell számolnom ezzel a kérdéssel. Örökké mégsem hazudhatok.

Hogy vagyok?
Gondolkozom-e azon már, hogy talán kissé indiszkrét vagy? Hogy talán be kívánsz hatolni az életembe, anélkül, hogy ehhez jogod volna, anélkül, hogy segíteni akarnál rajtam, anélkül, hogy segíteni tudnál rajtam. Mit akarsz, mikor azt kérdezed: hogy vagyok?

Miért kérdezed? Van-e okod, célod, vagy közöd velem?

Segíteni akarsz rajtam, ha történetesen bajom van, vagy csak úgy odaszólsz az asztalod mellől, a lapod mellől, a feketéd mellől, a gondjaid mellől? Érdekel, vagy csak sablont követsz? Sablont, mintha azt mondanád: esik. Vagy azt: süt a nap! Nem bízom benned. Neked is gondod van, bajod, meg bánatod. Miért érdekel pont az enyém? Miért járnál az én gondjaimmal, miért raknád magadra egy idegen gondjait? Nem értelek!

Nem értelek és éppen ezért, érzem, le kell számolnom veled. Veled s az egész kérdéssel.

Hogy vagyok?

Nem látok, nem tudok, nem eszmélek! Sötét van. Az utamat elzárták. Valaki leengedte a sorompót, nem tudok tovább menni! Dolog nélkül állok. Fiatal vagyok. Nincs munkám. Nincs kedvem. Rokonomnak sincs. Barátomnak sincs, testvéremnek sincs. Hogy vagyok?

Botorkálók. Céltalanul, kilátások, remények nélkül. Sírok, hogy rosszak az emberek. Fáj, hogy gonoszak s ok nélkül bántják egymást. Egymás elé rakják gáncsként a lábukat és nevetnek egyet sajnálkozva, ha másik felbukik, vagy nyakát szegi.

Hogy vagyok?

Köröttem hazug és hamis az élet. Igaztalan a gondolat. Gyáva az ember. Szolga a lélek. Verik a gyengét. Az erősebb suhint. Vallások gyűlölködnek. Nemzetek türelmetlenkednek. Politikások hazudnak. Harag száguld. Békétlenség rohan. Értelmetlenség tornyosul. Kegyetlenség egekig ér.

Hogy vagyok?

Az utcát járom, az arcokat figyelem. Lelkekből próbálom olvasni, miért tesztetek? Hegellel jövők, Spencert is hívom, Lassale-val társulok, Kanttal vitatkozom, hogy megértsétek, hogy megfejtésetek, mit csináltok?

A földeket járom, a parasztot nézem. A kalászt csodálom a ragyogó naphat. A nyomoran döbbenek, a szegénységen vajudok. A csendőron bámulok, aki feszeken lépdel el a paraszt mellett, a testvére mellett és nem ismeri meg, mert valaki színes mundaiba bujtatta.

A gyárban jártam, a munkást figyeltem. Pörölyt néztem. Izmát csodáltam. Mit hoz ki belőle, mit épít, mit szállít. S az igazgatóját néztem, aki autóban utazva, bölcse, puha ülésen, külföldiséget von s kasztot is épít ember és ember között.

Hogy vagyok?

Mindenütt csavargok. Ok nélkül járok. Földet meg gyárat, pusztát, meg járdákat.

S te azt kérdezed egyszerűen felületes szavakkal: hogy vagyok?

Megmondom rögtön, de segíts-e rajtam?

Megváltozol-e, vagy lesz-e egy mondatod? Egy gesztusod, egy pillanatod,

egy jelződ nekem? Ha utaknak mélyén, utcáknak kereszteződésénél vallani kezdek, tenné-e valamit?

Ha bevallanám neked az életemet s elmondanám neked az életedet, ha rámutatnék mindarra, ami benne közös, megvátoznál-e nyomban egy kicsit?

Bölcsebb lennél, avagy becsületesebb?

Mondjad? Igen? Egy szavadtól függ, egy igéző szavadtól s már beszélhetünk, már vallok is azonnal. Mint János a pusztában meztelen s mint Krisztus előtt a leprás, ki már-már hallani készült...

Akkor igen, akkor majd megmondom. Akkor majd beszélünk s majd vallok neked. Majd ha igazán kérdezed, s nem csak úgy, a kávé mellől, a lapod mellől, ahogy csak kiszólsz, mert épp abban a pillanatban nem jut eszedbe bölcsebb, vagy okosabb.

Ha majd komolyan kérdezed.

Ha látom, hogy fontos s okos, ha nyilatkozom. Akkor majd megmondom.

Nyomban és azonnal, készséggel, illetékesen, boldogan és szívesen: hogy vagyok.

Európa ötven év múlva

KÁROLY SÁNDOR: „1984”

A B. L. és Népujság érdekesítő júliusi ajándékregénye

A Brassói Lapok és a Népujság ajándék-regény sorozatában júliusra ismét kivételes értékű regényt hoz. A júliusi ajándékregényt Károly Sándor írta s címe: 1984.

Az „500-ik emelet” robbanó sikerével kezdődött Károly Sándor írói pályafutása. Első könyvével egyszerre eljutott odáig, ahová magyar író rendszerint csak hosszú, küzdő munkásság révén jut el: a külföldi elismeréshez. Az aradi író könyvének német kiadása nem csak a német olvasóközönséget hódította meg, hanem a legkomolyabbnak ismert német kritikusok elismerését is kivívta.

A modern technika lázas ütemű regénye az „500-ik emelet”, amelyben a ma emberének harca, gondolatvilága és álma egy nagyszerűen felépített regény keretében tükröződik vissza. Olyan témához nyúlt itt Károly Sándor, amelyre eddig csak a technika igazi hazájának írói, az amerikai írók mertek megbirkózni. És hogy teljes sikerrel, azt igazolta a magyar kiadás után következő német és román fordítása a könyvnek.

Az „500-ik emelet”-et követte az „En vagyok az ut, a hazugság...” Ez a könyv már más oldaláról mutatta be Károly Sándor írói készségét. Az alkotás

lázától fűtött emberek élete után egy mai karrier regényét írta meg. Az osztályokra tagozódott világ regényét, amelyben minden talpalattnyi helyet megalkuvások árán kell kiszorítani és minden darab kenyeret keservős munka — lehetőleg a mások munkája — árán kell kiharcolni.

Közben néhány évig novellák és elbeszélések írásában merült ki Károly Sándor írói munkássága. Az irodalomnak ezen a területén is megállotta helyét és ezekben is maradandó értéket alkotott.

Ez alatt írta meg azt a regényét, amelyben legközelebb áll hozzánk, mert az impériumváltozás után következő évek küzdelméről írta meg „Láng” című regényében.

Az Erdélyi Magyar Írói Rend első regényeként adta ki a Lángot. Károly Sándor megalapozott írói nevével az ujjongóan indult irodalmi társaság azért döntött mellette, mert ennek a regénynek minden sora a mi sorsunk. Minden lehiggadtsága mellett is bátor szavú írás. Hősei románok és magyarok, akiket évszázadok megszokott tengelyéből kilendítenek az új idők. Az egyik, aki eddig elnyomottnak érezte magát s most a történelem kérelmetlenül fordulatából felülkerekedik és a másik, aki

eddig az ur szerepét játszotta s most talajvesztetten bolyong feldúlt családele és összeomlott egzisztenciája között.

A regény körül sokkal nagyobb vitajelölt le Erdélyben, minthogy szükségessé lássuk részleteiben is hosszasan ismertetni éppen az erdélyi olvasóközönség előtt. Egy azonban bizonyos: ebből a vitából Károly Sándor írói értéke sértetlenül került ki, mert a leg hivatottabb kritikus: a közönség igazolta.

Legújabb regénye, amely most a Brassói Lapok és a Népujság ajándék-sorozatában kerül az olvasó elé, kétségtelenül egyik legérdekesebb írása ennek a sokoldalú erdélyi írónak.

Félévszázaddal viszi előre az olvasót Európa történelmébe, az imperializmus végső harcához, amikor még tart a küzdelem a technikai fölényért. A technikai fölénynek ama fajtájáért, amely alkalmas a másik tábor végső legyőzésére. A titok, véletlenül, egy asszony-tudós kezei közé jut, aki kétségbeesetten látja felfedezésének borzalmas eredményét, mert nem az emberi boldogság célját, hanem az ember megsemmisítését szolgálja.

Ő is tehetetlen a felidézett szellemmel szemben, mert uralkodnak felette azok, akik előtt az ember csak anyag a hata-

A magyar Swift

Remenyik Zsigmond „Mese habbal”, vagy az új történelmi regény

„Remenyik, Remenyi, Rémenyik és Zsigmond s nem Sándor és nem József?.. fene tudja, hogyan hívják. Annyi ilyen nevű magyar író van, már ki sem ösmeri magát az ember közöttük.”

Igy kiált fel egy olvasó, aki a címben nevezett névvel már találkozott, de nem tudja, hogy hol és mikor, — épp azért, mert ezt a nevet: REMENYIK ZSIGMOND, ugyanolyan felületesen olvassa el, mint amilyen felületesen a költőnkönyvtárból kivett regényt olvasni szokta. A sorokba, betűkbe és eseményekbe szemével beáramló rendszeres és rendezett ember ugyanazt: REMENYIK ZSIGMOND. De e sorok írójának a remenyik-zsigmondokkal egyetértve meg kell állapítania, hogy az, ami itt körülötte, úgy általában történik, egyáltalán nem mondható rendszeresnek, s az emberek, akik között sűrű-forog, egyáltalán nem mondhatók rendezetteknek.

A kávéházban odaadom R. Zs. regényét egy barátomnak, hogy nézegesse. Tíz oldalt olvas. Az első tíz oldalt. Azután letekeri a könyvet. Látom, gondolkodik. Ahogy az öszeráncolja homlokát, valami képzettársulást keres. Majd kismúl a homlok, megnyugszik arca és megkérdi: „Tudod, ki ez a Remenyik Zsigmond?” (Így, e-pel mondja.)

?

„A magyar Anatole France!”

*

Mesélik, hogy az egyik erdélyi szerkesztőség is megkapta a könyvet, hogy írjon róla. Nem jelentéktelen írónak jutott volna feladatuk az illető szerkesztőségben a könyvvel foglalkozni. A könyv azonban ott hevert. Legalább öt hónapig.

Amikor az illető író a könyv felől megkérdezték, szóról-szóra ezt mondotta: „Eh!” és legyintett, „ott fekszik már nem tudom, mióta. Remenyik. Remenyi? Kicsoda az egyáltalán? Jó, jó — ír a Korunkba. Attól még nem író valaki.”

„De, drága szerkesztő ur!” kiáltok fel most én, R. Zs. nem attól író, hogy hova ír, hanem attól, hogy a szeme tisztább, mint az összes magyar íróké együttvéve és hogy forgatja úgy a pennáját, mint tesszem, ... na, tessék tetszés szerint akárkit bementeni!”

De arról, hogy könyveit elkobozzák, hogy lehetőleg mindenütt és mindenki hallgat róla, vagy, ha elvélve irnak is róla — tisztelet a ritka kivételeknek — legfőbb sandán, vagy vállberregelve, vagy szűken és kényszeredett mosollyal, a Nyugattól a nyáradszombat Füzeresek Lapjái-ig, sőt, hogy „levágják” a sárgaföldig, arról R. Zs. igazán nem tehet.

A humoros azonban az, hogy R. Zs. er-

ről nem is akar tenni. Csak éppen e mögé a jelenség mögé — de semmiképp sem önmagával kapcsolatban — bevilágítani: világosságot deríteni a sötét koponyákban. Ahol rövidzárlat van: a biztosítékot rendbehozni, — de csak azért, hogy majd annál világosabban derüljön ki a történelem folyamán, hogy a lámpákat egyszer itt ugyanis eloltják véglegesen és egészen, hogy egyszer itt slussz lesz Butasággal Rövidlátással, Rosszakarattal, Alnoksággal és Szandilissal.

Ezt akarja Remenyik.

*

Ezt akarja, szemben a Butaság, Rövidlátás, Rosszakarás, Alnokság és Szandilisság fájának öntözővel, akik közül sokakat sokan íróknak mondanak, tisztelettel és nagy I-vel.

*

De vágjunk a tárgyba. El kellene mondanunk a regény vibráló tartalmát.

Ugyhiszem, legjobban Granowszkyknak



Bukarestbe utazók figyelmébe!

HOTEL LUVRUStrada Carol 4.
Victoriei sarok. Főposta mellettTeljesen átalakítva, új berendezés, modern comfort.
Hideg-meleg folyóvíz, fürdőszoba, telefon, lift.
ÚJ VEZETÉS ALATT. — Mérsékelt árak.

Iom égignyuló palotájának felépítéséhez.

De az imperialista öröklettel szemben élnek az emberiség békéjének őrei is és ezeken keresztül el lehet jutni olyan befejezéshez, amely megnyugtató képet tud rajzolni a még szembenálló, egymást tépő emberek boldogabb jövőjéhez.

Pillanatra sem lankádó feszült érdeklődés tartja izgalomban az olvasót a regény első sorától az utolsóig. Érdekessége vetekedik bármelyik detektívregényével de amellett mindvégig megmarad a legkomolyabb irodalmi érték színvonalán. Ez a kettősség teszi különösen ér-

tékesse a regényt, mert a legideálisabb írói feladatot oldja meg.

Eddig is igyekeztünk az erdélyi magyar irodalom legjavát bevélasztani ajándékregényeink sorozatába. A beérkezettek mellett utat nyitni a fiatalok közül azoknak, akik komoly értéket képviselnek. Az érdeklődés, amely az olvasóközönség részéről minden eddigi ajándékregényünkre követte, bennünket igazolt. Bizonyos, hogy a Brassói Lapok és a Népiújság júliusi ajándékregénye: Károly Sándor „1934” című könyve az erdélyi irodalomnak is kivételes értékű írása lesz.

Milyen gyönyörű fehér fogak van!

Rövid időn belül már meg fogja állapítani, hogy KOLYNOS ragyogó fehérséget ad fogorának, melyhez hasonló közönséges fogpasztával sosem fog elérni. Finom habja behatol a legkisebb foghezagokba is és eltünteti a fogakon levő sárga foltokat és lerakódást. A KOLYNOS fogkrém sosem támadja meg a fogzománcot. Kezdje meg már ma a KOLYNOS használatát, — 1 cm. hosszú darab száraz fogkefére nyomva, naponta kétszer használva, azonnal észlelni fogja a hatást: fehér és egészséges fogak, rózsaszín foghús. Vegyen még ma egy tubus KOLYNOS fogkrémet.



HITLER ÉS A FRANCIA FASIZMUS

A német Szent Bertalan-éj hőse a párisi világlapok tükrében

Páris, július 14.

Hogy a mindennapi müncheni Szent Bertalan-éjszaka után milyen álláspontot foglalnak el Páris baloldali lapjai Hitlerrel szemben, el lehet képzelni, sőt, másként nem is lehet elképzelni. Ez azonban nem jellemző a teljes francia közvéleményre nézve, mert a baloldal olyan szerencsés helyzetben van, hogy sohasem volt más bírálata. Hitlerrel, mint most. Annál többet mond azonban a jobboldali lapoknak az állásfoglalása, különösen azoké az újságoké, amelyek csendesen, vagy éppen hangosan, rokonszenveztek a barna székkáló-bajnokkal.

Hitler nemcsak Röhmet lötte agyon, de „flankéból” taton találta a franciaországi fasizmus duzzadó vitorlákkal rohanó hajóját is. Hogy a találat mennyire telitalálat volt, mutatja az, hogy a kalózok már is bevonták az összes vásznakat s a hajóra gyorsan kitérítették a demokrácia lobogóját. Elvégre mindegy az, — hogy milyen zászló alatt eveznek: a pirátoknak csak az a fontos, hogy elérjék a kikötőt.

Néhány idézet a mérsékelt és konzervatív világlapokból meggyőző bennünket arról, hogy a francia közvéleménynek a náci nagyvadászokkal kapcsolatos felháborodása mellett a fasizista mozgalom nem is tehetett mást, mint amit éppen tett.

A „Paris-soir” például, a világ legnagyobb estilapja, amely fölöttébb higgadt és konzervatív, így ír Hitlerrel:

„A sommás kivégzések és a náci-mozgalom tisztításáról szóló leplezések nem emelték Hitlert, aki inkább az alvilági figura hírét szerezte meg, mint az igazságszolgáltatást.”

Az „Intransigeant”, amely viszont a világ legtekintélyesebb estilapjának volna nevezhető, „Hitler, a mészáros” címen közöl vezércikket. Ime, néhány kiragadott sor:

„Hány halott van? Eddig csak rövid, hibatalos listát kaptunk, azokat az el-lenfeleket, akiket a Führer sajátkezűleg vert agyon. Mert ő nem habozott önön kezével elvégezni a véres munkát s ha az ember elolossa müncheni útjának történetét, mintha középkori krónikát futna keresztül. A párus gyanakszik a hűberekre s leüti a fejüket. Igaz, most már revolvert használ a bárd helyett, ami egyébként Németföldön még ma is kivégzési eszköz. Eljárása, gyorsasága, brutalitása az utolsó Carolingok erkölcsi emlékeztet. S még azt mondják, hogy Németország a civilizáció azon a fokán van, ahol mi, vagy a többi európai államok.”

Az „Ordre” egyszerűen kalandornak nevezi a barna népszónokot, az Action Française-ben pedig Maurras, a nagy Maurras, a királypárti fasizta, így ír:

„Tegnap és tegnapelőtt elsőnek és egyedül fejeztük ki utálatunkat, amit Hitler báronyrühájának szennyfőcsái és vér-

csimbókjai váltanak ki belőlünk...”

Tehát már Maurras is utálkozik. S utálkozik Daudet is. Taitinger is. Michel Henriot is. De Kerillis is. Az összes nyílt és burkolt fasizták. Hogyne vonná be hát a zászlókat a nagy szélvihar idejére a fasizmus?

Végül, hogy a baloldal hangját is ismertessük, néhány sor a Populaire egyébként kitűnő vezércikkéből, amelyet Léon Blum, a szociáldemokrata párt vezére irt alá:

„A vadállatiasság a tobzódásánál, Schleicher és felesége lelövetésénél, a tömeggyilkosságoknál, amelyek indokolhatatlanok és igazolhatatlanok, azt kell mondani, hogy a kegyetlenség észlelő szadistája diadalmaskodott. Lehet ez a rendnek, az államnak embere? Ki bizakodhatik abban, hogy ez a barbár jelenség a „konzervatív rend” felé irányítja majd Németországot? Az eddigi eredmény teljes értelmi és erkölcsi zagyvalék, a kormányterror megkettőződése. Soha a hitlerizmus nem látszott minden civilizáció, minden emberiség, minden béke nagyobb ellenségének.”

Ezek az idézetek, amely kivétel nélkül olyan lapokból származnak, amelyek általánosságban nagyon megfontoltak és minden szót megmérnek, mielőtt utjára bocsátanak, mutatják, milyen elemi erejű a francia közvélemény undora és indula-

ta. A párisi sajtó szenvedélyes kitöréseivel azonban még lényegesebbek azok a közlemények, amelyek nem közvetlenül a mészárlásra vonatkoznak s így a pillanat hevében elfogultaknak lehetnének tekintetűk, hanem amelyek teljes higgadsággal magát a hitlerizmust veszik bonckés alá. E bíráló munkában résztvesznek a jobboldali, esetleg a parancsuralom felé hajló orgánusok is. A bóra süvít s usznak az áradattal. Meglátjuk, meddig tart ez?

A „Le Temps”, a francia sajtó legmél-tóságtelegebb orgánusa, így kezdi vezércikkét:

„A pénzügyi csőd, a gazdasági összeomlás és a fenyegető, most már tényleg szociális jellegű második forradalom miatt Führer kényszerítve érezte magát a jobboldallal való szövetségésre. Majd a jövő megmutatja, igaza volt-e? Meglepő, hogy a kancellár fölálodta a rohamcsapatokat, amelyeknek győzelmét köszönhetné s megbecsületlenül, nyíltanosan megrótt a vezetőket, súlyosan kompromittálva az egész nemzetiszocializmus erkölcsiségét is.”

Az „Ouvre” véleménye: „A militarizmus győzött, de a nemzetiszocializmus vereséget szenvedett. A katonák az urak, Hitler a rab.”

Az „Action Française”-ben Léon Daudet:

„Németország, a barbárság tudományos formában, az emberi nemnek ellensége, amely elé ezt a dilemmát állítja: kivégzés, vagy rabszolgaság?”

Az „Echo de Paris”-ban Henri de Ker-

illis: „Mussolini? Óriás, akit csodálok. A fasizmus? Valami, ami távolról hasonlít a kommunizmushoz. Elutasítom. A közömbös időszakokban elég egy Clemenceau, vagy Poincaré, egy Doumergue. Az önkényuralomhoz azonban emberföltölti ember kell. Richelieu, Bonaparte, vagy Mussolini. Németország nem rendelkezik ilyenekkel.”

Kurt Turner így ír az „Aube”-ban: „Röhm, Heines, Ernst halottak? Miért? Mert elcsappa állásukból, kinyithattak volna a szájukat és beszélhetek volna. Most, utólag, szemükre hányják beteges hajlamaikat. Mintha azelőtt nem tudták volna. A homoszekszuális Röhm, Heines, Ernst nincsenek többé. De a részeseges Ley, a morfinista Göring, a pornográf Streicher, a pszichopátikus Rust, ott vannak. S maradnak a helyükön...”

Az olaszországi sajtó, a Mussolini pórázán vezetett lapok egyetlen szót, egyetlen méltató hangot nem urnak a német mészárszékről. A jelentések mégis azt mondják, hogy az olasz közvélemény lelke mélyéig borzad. Ez pedig nagy szó. Ha már az olaszok is...

Elképzelhető hát, hogy mennyire borzad és öklendezik az a Franciaország, ahol még a reakció sem rejtheti el utálatát s amelyet csak egy határ, egy mennyire végzetes határ választ el az új teutonoktól. (m.)

Asszonyom!

Az otthon kényelmét és védelmét nyújtjuk Önnek Brassóban! Tehát kíséret nélkül is nyugodtan lakhat nálunk! Fürdőszobák, hideg-meleg folyóvíz, kényelem, tisztaság. Kiváló ellátás: mérsékelt árakkal!

Penzio Modern szállodaBraşov, Str. Reg. Maria (volt Fekete-u.) 68
Telefon 7-55.

sikerülne ez. A kétszázötven oldal két és fél óra alatt: filmen. A történelmi táblatokkal. Szemben, bele a lencsével a társadalmi pórusokba. És a regény meséjét vívó hőst, Cassius urat Pallenberg játszáná. Akinek porait ha urnájában R. Zs. lobogó szatírjának parázsoesszejével megérintenél, hussá és vérré válna, az írora szögezné huncut, szürke szeméit és ezt mondaná nagyon komoly hangon:

„Remenyik Zsigmond! Általában csöppet sem sajnáltam, hogy olyan pechesen estem le két héttel ezelőtt azzal a repülőgéppel, mert már higgye el, igazán elegem volt ezekből a hazugságokból, abból a gyalázatból, amely látom, még mindig változatlanul folyik itt. De most, hogy Ön bemutatja nekem Cassius urat és azt mondja, hogy szívesen vette volna, ha színpadon vagy filmen én játszottam volna el szerepét, nagyon, a legemberibben sajnálom, hogy meghaltam. Mert ez lett volna a legnagyobb szerepem.”

„Mese habbal.” Sülyedjünk bele és fogjuk kézen Cassius urat, hogy kétszázötven oldalas életén végiggaloppozunk vele.

Egy borbélyműhelyben nyitjuk fel szemünket. Az általában örületeknek minősíthető polgárok beszédeit halgatóan, azt tapasztaljuk, hogy Cassius urat összelépesztik palakkal. Röviddel ezután újra és azután újra és újra összeresélik. Ezuttal a spanyol királlyal. Ami tényleg nem csodálatos, hiszen az emberek, akik a korban általában itt járnak körülöttünk, egészen egyformák belülről és az a kis különbség: a bajusz, a nyakkendő, a cipőfűző,

igazán nem változtat a lényegen...

„Egyszerűen abbahagyom. Nem vagyok képes arra, hogy ezt a lángoló szatírt, mely eseményeiben minden mondatában, minden szimbólumában és hasonlatában, helyenkénti irodalmi kiagyalgatásában is, oly keserűen igaz, olyan mellbevágó, olyan keserű, — nem vagyok képes arra, hogy husától-péretől és idegeitől megfosztva, kiszikkadt csontvázaként állítsam ide az olvasó elé. Ebben a keserű pádratban — mely R. Zs. gunyából lesz pádrá — nem marad érintetlen polgári életünk egyellen rekesze sem. Egyellen erkölcsi szemölcsünket sem rejthetjük el. R. Zs. a materialista dialektika fényénél elefánt nagyságúra nagyít fel minden mikróbat, amely korunk dicső társadalmában fellelhető. Egy történelmet lell osztály süllyedésének utolsó fejezelei ezek. Visszasságában és neveltségében ez a leghűbb történelmi portréja.

És ezért ez az új történelmi regény.

Történelmet így még csak egy író irt és szatírizált: az iroszági állapotokat felnyársaló Swift Jonathán, a hűbéri társadalom utolsó rángatódászán idején és a kapitalizmus már akkor is dicstelennek igérkező hajnalán.

És ha Swift a Gulliverben az Embert tette örök időkre neveltségessé, úgy Remenyik ugyanazt, az öt körülbepő társadalom-politikai egyetemességével teszi meg — örök időkre. Éppugy, mint Jaroslav Hasek, a jó Spejkel állított keserű világ-irodalmi emlékművet a dicső kor csucsjelenességének: a háborúnak és a polgári katonának.

Az olvasót persze érdekelné, hogy ténylegesen ki is ez a R. Zs., akiért egy irkász ennyire rajong?

— Oh, nem különös ember. Egyszerű író, aki, hogy megélhessen, tehenészettel foglalkozik — Pesten. Ugy tudom, harminc éves, bajusza van és felesége. A Pesti Naplóban — ha nem tévedek — irtak róla egyszer egy cikket, mert egy jószimatu és fürge riporter kiderítette róla, hogy író, aki mint kazánfűtő és egyéb, hajózta körül a világot és Délamerikában spanyol nyelven adott ki két regényt.

Egyszer a Színházi Élet is közölt róla fényképet. Biztosan azért, mert érdekes társadalmi esemény az, ha egy tehenész író és bajusza van és felesége.

Magyarul még két könyve jelent meg Remenyiknek. A „2-ik hónap” (azt hiszem, elkobozva) és a „Bolhacirkusz” (egészen biztosan elkobozva). A „Korunk” igen sok olvasó öröme, „Li-Fu-szun gazda és cselédei” című regényét közölte folytatásokban. Nemsokára ez is megjelenik könyv alakban Leon Alexnek, a nagyváradi rajzoló-R. Zs.-nek az illusztrációival.

E sorok szerény írója pedig, most bocsánatot kér önmagától, hogy ezt a regényt csak most olvasta és több szerény barátjával együtt, akik R. Zs. „Mese habbal” című regényét olvasták, köszönetet mond ezért az ijesztő magnézium-lobbanásért, amelynek fényében zűrzáruk obskuritásában valami a jövő fényéből is felderült.

Méliusz N. József

szal gyógyíthatók. Eredeti dobozban, mely két kapszulát (ostyában) tartalmaz, fenti eredeti jelzéssel. — Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

A hosszú élet titkát már sokan igyekeztek kitudni és ahányan hozzáfárszták e kérdéshez, mindannyian mást-mást bizonyítottak. Azoknak az örömere, akik szeretik a jó itókat és akár a maguk tapasztalatára támaszkodva, akár másol példájára hivatkozva a hosszú élet egyik tényezőjét a hamisztatlan jó bor mértékletes, de következetes élvezetében látják, etekintetben újabb adattal szolgál Lebrrn francia köztársasági elnöknek minapi bordeauxi útja. Az elnök Bordeauxból, ahol nagy borkiállítás nyitott meg, kirándult a bordeauxi szállóhegyekbe is, amelyek a mindenütt ismer Medoc nevet viselik és itt, Sain-Julien-Beychevesse nevű borkereskedő-városkában a sok szőlősgazda közt nem kevesebb mint 150 aranylakodalmas házaspár várta és ünnepelte az elnököt, aki a tiszteletére rendezett ebédn legnagyobb meglepetésére arról is értesült, hogy ez a 150 házaspár csak töredékre sze a Medoc vidékén ötven év óta boldog házasságban élő pároknak, mert e terület 54 községében 407 ilyen házaspár él. Vallamennyien szőlő- és bortermezők és bizony egész életükben iszogatták a jó bort. A köztársaság elnöke a szőlővidék további fejlődésére üritette ki poharát, mert — ugymond — ezen a vidéken nemcsak kitűnő bor terem, hanem ez a jó ital, ime, hosszú boldog életet biztosít a népnek. Az elnök mondta, tehát áll a tétel: a jó bor meghosszabbítja az életet.

gondosan össze kell szedni és megsemmisíteni. A tömees hullást ugyanis a poloskaszagú szilvadarázs okozza, mely virágkötés után a kis gyümölcsbe rakja petéit. Ha a most hűtött szilvát kettévágjuk, benne egy, vagy több csontfehérszínű kukac találunk. A kukacnak poloskára emlékeztető szaga van. A szilvafákát gyengén meg is rázhatjuk, hogy a már fertőzött gyümölcsök lehulljanak és összegyűjthetők legyenek. A kukac a földben bábózódik be, tehát ősszel ássuk el a szilvafák alját hogy a bábok elpusztuljanak.

— Már megint iszol? Hiszen azt ígérted a multkor, hogy más ember leszel!
— Ez igaz, — de a másik ember is iszik!



J. Serravallo - Trieste (Barcola)

Kapható a gyógyszertárakban és drogériákban.

A WIENER KOSMETIKVEREIN ELNÖKNOJE

Valamikor, a középkorban és az újkor elején, az összes gyógytudományokat a kozmetika elnevezés alá sorolták. És alapjában véve igazuk is volt. Mert tökéletes szépséget csakis teljesen egészséges test és lélek produkálhat. Ma azonban a kozmetika szó alatt főleg azon külső kezelések értendők, amelyek arra vannak hivatva, hogy az emberi bőrt, főleg az arcon, természetes és sokszor kémiai szerek igénybevételével megszépítsék. Hogy ez a szépítés milyen minőségű és foku legyen, az egyszerűen ízlés dolga. Ugyanaz a hölgy, akit például Bukarestben a feltűnően kifestett arcával, zöldre mázolt körmeivel, szénfeketére tusolt szemöldökeivel és még feltűnőbben megfestett hajával, erősen összefűzött termétével, egészségtelenül magassarkú, menés közben rettető fájdalமாகat okozó szűk cipőjével és testformáit még a meztelennél is jobban kidomborító ruhájával, amely alá sokszor még az eget is ellelejtí felvenni, nagyon szépek tart, az ottani ízlés (amelynek egyébként nálunk is sok megtestesítőjét lehet látni, különösen nyáron) ugyanakkor a brassói magyar, vagy szász nő így egy lépést nem mehetne végig a korzón, mert minden ismerőse messzi elkerülné, vagy ellelejtene neki köszönni. Ami pedig magát az arcát és a haját, vagy a zöldre, illára, vöröstre lakkozott, veszedelmesen hosszú és veszedelmesen hegyes körmeit illeti, ezeknek az emberbőrbe bujt nőstényhyonáknak, ahogyan magukat általában kikészítik, vagy kikészítették az utcára, az estélyekre, a színházakba, hát ez nem kozmetika. Lehet a francia, vagy újabban az amerikai beauty, make up egy bizonyos elkorcsosodott, izléstelen, válfájának nevezni, de az igazi modern hygienikus szépségápoláshoz semmi közük sincsen. Teljesen izléstelen és amellet egészségszrontó műveletek ezek. Mindjárt bebizonyítjuk.

Tegyük fel, hogy önágyáságának szeplői vannak. És bizony legtöbbször éppen a legfinomabb bőrű és legszebb szőke, vagy vöreshajú nők vannak azzal a bört hibával megáldva. Hölgyek, akik igen sok esetben már születésüknél fogva is nagyon érzékenyek, s egészenleg sem nagyon szívósak. Most egy ilyen hölgy mit csinál, tegyük fel, Bukarestben? Elmegy egy ottani szépségszalomba. Egy bukaresti szépségszalont vezetőjének, mint mi a prakszából tudjuk, a legtöbb esetben halvány fogalma sincs arról, hogy a bőr hibái tulajdonképpen igen szoros szerves összefüggésben vannak az egész emberi organizmussal. Ő az emberi bőrből nem lát mást, mint egy festővázsnát, amelyen ide-oda pingálni lehet és ha nem tetszik a kép, akkor egyszerűen átfestheti az ember. Ugyancsak ha hibák vannak rajta, ezeket is azzal tünteti el, hogy bekeni és befesti valamivel. Sajnos, ugyanígy gondolkodik még a legtöbb párisi és amerikai kozmetikai szalon tulajdonosnője is. Tehát ez az első elgondolásuk. A második, hogy minél több pénz szedjenek ki a hozzájuk bevetődött hölgyekből.

Tehát a szeplő esete. Mit kell csinálni vele. Egyszerűen el kell fehériteni. Ez a legkényesebb. Mi fehérit egyszerűen bőrt és mi adta meg a vakító fehérséget a régivilág hölgyeinek? Mit tartalmaztak azok a titkos, gyerekekről gyerekekre származott titkos bőrfehéritő receptek? A régi világban ugyanis az előkelő hölcszin a fehér teint volt és minél fehérebb, annál előkelőbb és finomabb dámnának tartották.

Legyen szép nyaram. Sárga ősz ne
érjen el már itt. A telep
ilyenkor kedves. Vigyenek
november előtt ki a földre
(fullaszt a dér, botlaszt a sár)
S álljon öt perere eltűnődve
meg a munkás és meg a gyár,
ha viszen négy, vékony ajakkal,
a gyár előtt levett kalappal.

ták az illető hölgyet.
Ez a titkos szer a higany volt. A higany
pedig egyike a leggyilkosabb mérgeknek az
emberi szervezet szempontjából. Tehát, ha jó
sok higanyt teszünk bele valamilyen arckrém-
be, akkor ez alaposan megfehériti és eltün-
teti a szeplőket.

És az ilyen vakító, fehérbőrű nők, akik egyébként is mindent elkövetnek úgy a testük erősen való fűzésével, mint a természetellenesen magas sarkakkal, valamint örökös soványító kuraikkal és rettenetesen elhanyagolt lelkiéletükkel, amelyet bizonyos idő múltán senmi más nem érdekel, mint, hogy neki, vagy a barátjánőjének van-e divatosabb ruhája, alig telik el a harmincéves kor, kezdenek a legkülönbözőbb betegségekkel laborálni. Az egyiknek a veséje, a másiknak a mája, a harmadiknak a gyomra, a negyediknek a szíve kezd rosszul működni. Egyszóval önagsága kezd állandóan betegeskédni. Nagyon természetes, mert minden embernek már születésétől fogva megvan a diszpozíciója arra, hogy bizonyos szervei gyengébbek, tehát az egészségtelen élet és az orvosságok, valamint az erősen higganyozott szépitőszerek mérgei ezt a gyenge szervezetet kezdik ki előbb. És itt van egyik főoka annak, hogy miért van az, hogy a maradi nők nagyrésze olyan korán kezd el a betegeskedést.

Az igazi intelligens nő tehát mindig igen óvatos lesz, úgy kozmetikai szereit megválasztásában, mint a kozmetikusa megválasztásában is. Olyan szalonoktól mindig óvakodni kell, amelyek igen nagy tamtammal dolgoznak, amelyeknek igen nagy az úgynevezett Aufmachung (elképzelettelű külsőség, berendezés), mert ezek csak vakítani akarnak és így minél gyorsabban sokat keresni a pácienseken. A modern kozmetika igen szolid eszközökkel, igazi gyakorlati és theoretikus tudással dolgozik és mindig egyénileg. Sajnos, egész Európában alig van eddig egy-két tanintézet, ahol az ilyen alapos kozmetikai tudás elsajátítható, legtöbbje a szakmáját mindenféle gyors, nagybőrra kozmetikai gyárak által rendezett kurzusokon, vagy egy más éppen olyan keveset tudó „kozmetikustól“ privátim tanulja el rendesen méregdrága pénzért. Az utóbbi esetben azonban vannak már kivételek is, mert újabban akadnak már vidéken is itt-ott egészen modern beállítású kozmetikusok, akikről a kezdő sokat tanulhat. Legelőszérőbb természetesen a megfelelő szakiskolai kiképzés, mert itten a figyelem mindenre kiterjed és úgy a tanítás, mint a kiképzés logikusan, tapasztalati alapon történik és mindig a legújabb tudományos kutatások és eredmények alapján.

(Tanácskérő és kérdezősködő levelek közvetlenül Várady Ilus címére (Wien I., Kärtners-straesse 21.) intézendők lapunkra való elvitakozással. Rovatvezetőnk ugyanis a bécsi kozmetikai iskola igazgatója.)

S. Sárka. Maga még nagyon naiv teremtes. De mi szívesen világosítjuk fel. Bizony a legtöbb nő, akiket maga úgy irigyl a váznon és életben, nem született szépek. Lassu, türelmes, sokszor bizony évek óta tartó gondos, szakszerű és házi önkézelések eredménye ez. Például mindjárt ideiktatjuk a nevét egy



igen ismert filmprimadonnának. Nem fog érte megharagudni, ha megírjuk, hogy ezelőtt jó pár évvel még kimondottan csunya nő volt, de a szivósságával nemcsak mozicsillagnak küzdötte fel magát, hanem úgy a testformái, mint az arcát és a haját széppé alakíttatta át. A neve Alpár Gitta. Vannak emberek, akik azt állítják, hogy teljesen ki van zárva, hogy ez az az Alpár Gitta, akivel évekkel ezelőtt találkoztak, mint egy egészen jelentéktelen külsejű, antipatikus vonású, abszolút nem nagyon előnyösen kinéző hölgygel. Ez éppen olyan érdek, mint hajdan az ókorban, amikor a dadogó Demosthenesből korának első szónoka lett. De még hány példát tudnánk éppen a film világából hozni. A filmszillagok csillaga Greta Garbo nagyon csunya bakfis volt. Általában, ha megfigyeli volt gyerekkori játszótársnőit, azt fogja tapasztalni, hogy az akkor kimondottan csunya gyerekekből később min igen érdekes arcú, szép lányok fejlődtek ki. Az arcnak az igazi szépségét megadó vonások a gyerekkorban torzszerűen jelentkeznek. Még sok, aránylag csunya lányból is később igen szép asszony lesz. Ezért a közmondás: „Nézd meg az anyját, vedd el a lányát!” Mindenesetre jól ténne, ha egy jó fényképet küldene be, akkor adhatnánk bizonyos, egészen egyéni természetű utasításokat.

Josefa, Barátos faterap. A száraz arcbőrnek az oka igen különböző lehet. De ennek az okát kutanni inkább az orvos feladata, nem annyira a kozmetikusé. Brassóban és Sepsiszentgyörgyön elég sok jó bőrorvos van. Akármelyikhez nyugodtan fordulhat. Ha azonban tisztára kozmetikai kezeléssel megelégszik, akkor az eljárás elég egyszerű. Táplálania kell az arcbőrt. Mivel éri ezt el? Zsirral. Tehát egy zsíros kozmetikai kenőccsel kell alaposan bedörzsölnie este és reggel. Lehetőleg egész éjjel hagyja rajta eleinte ezt a krémet. Adnánk receptet is szívesen ehhez a krémhez, de félünk, hogy ezzel többet ártanánk, mint használnánk. Ilyent akármelyik kozmetikai szalonban beszerezhet, sőt nem árt, ha egy kicsit kezelési is magát. Mert legtöbb esetben maga a krém nem lesz elég, hanem kell a száraz arcbőrnek egy kis sugárzás, meg mindezekelőtt rutinos kézi masszáz. Ugy tudjuk, hogy Brassóban is van már egészen megbízható, modern kozmetikai intézet.

Titkárlkisasszony, Déva. Nincsen megelégedve az arcbőre színével. Fakónak találja, öregesnek. Ennek az oka különböző lehet. Vagy nagyon rossz összetételű pudert használt eddig, esetleg nem egészen kifogástalan, vagy ennek egyénileg elkészített krémet, vagy igen keveset jár a levegőre. Írtózik a turisztikától az uszadtól, fél a nap sugaraitól. Szíveskedjék egészen részletes leírást küldeni nekünk, lehetőleg fényképpel a mostani életmódjáról, a betegségekről, amik az utolsó években megátogatták, a mostani gondjairól és lelki bajairól. A modern kozmetikusnak mindent kell tudnia a pacienséről, hogy tényleg segíteni tudjon. Még a pszichoanalitika is a kozmetikus fegyvereihez tartozik ma már. Addig is megfelelő szakembertől nem fog ártani hetenkint kétszer kézimasszázs és olajos-tojásfehérje pakkolások.

Grófné, Tusnádfürdő. Egészen nyugodt lehet Annak ellenére, hogy minden kérdészködsére csak a szerkesztői üzenetekben válaszolunk csak azokat a kérdéseket fogjuk ilyen nyilvánosan tárgyalni, amelyeknek a taglásából többi sorstársnői is tanulhatnak. Mert ne feledje el, hogy más kárán tanul legtöbbet az ember.

—Nézd, betörő van az ágy alatt!
— Igen. . . én. . . azt hiszem, legjobb
volna, ha más szobába mennénk aludni.

a legnemesebb olajokat
és esszenciákat tartal-
mazzák.

AUTÓ ÉS MOTOR

„Repülőszálloda” London-Páris között

London, július 14.

Az angol birodalmi légiforgalmi vállalat a london—párisi vonalon szolgálatba állította a „Scylla”-t, a világ legnagyobb repülőgépét. Rendszeres utasszállításra használják. A Scylla valódi repülőszálloda. Súlyja 16 tonna, szárnyainak hossza 33,5 méter, négy egyenként 555 lóerős géppel kedvezőellen szél ellen óránként 320 kilométeres sebességgel repülhet. A legnagyobb fényűzéssel és kényelemmel berendezett három fülkéjében 39 utas fér el. Személyzete öt főből áll. Az utasfülkéken kívül villamoskonyhája, poggyász- és egyéb mellékhelyiségei vannak, valamennyit villamossággal fűtik és világítják.

A „gyilkos” automobil

Hogyan lett a szenzációs riportból egyszerű hír?..

Az egyik londoni lap kimutatást közölt az angol országutak multheti szerencsétlenségeiről. Eszerint Anglia országutain egy hét alatt száznegyven ember halt meg autószerencsétlenség következtében. Ezzel az év első hat hónapjában az autóbalesetek áldozatainak száma 3224-re emelkedett, a sebesültek száma kétezerre. A legutóbbi nyolc évben közel hatvanezer ember halt meg autóbaleset következtében és a sebesültek száma több mint másfél millió. Az autószerencsétlenség egyre előkelőbb szerepet játszik a különböző halálművek között, legfőbb ideje, hogy felvegyék az egészségügyi statisztikába a gümőkór és a rák mellé.

A tizenkilencedik század végének és a huszadik század elejének elkényeztetett emberei magától érthetődőnek tartották, hogy az ember nem halhat meg másképpen, mint természetes halállal, a szerencsétlenséget elhárították, mint modern emberhez nem méltó szörnyűséget, mint régi századok kísértetét. Aki gyilkosság áldozata lett, vagy lezuhant egy hegycsúcsról, arról hasábos tudósításokban számoltak be az újságok. A turista-szerencsét-

lenségek még mindig számot tartanak a nyilvánosság érdeklődésére, de az autókatasztrófát megszoktuk. Olyan országban, ahol az autó naponta husz áldozatot szed, bajos mind a huszon elérékenyülni. Az első autószerencsétlenségről még drámai riportok számoltak be, aztán a riportok egyre szüksévuabbakká váltak, pársoros híreké zsugorodtak, majd rövidtávú híreké, ahol összegyűjtötték napról napra az autó halottait és az olvasó szemé ugyanolyan közömbösen és szórakozottan siklolt el felettük, mint az érettségi találkozókon és a szolgálati jubileumokon. Nálunk az autósport nem olyan fejlett, mint Angliában és Franciaországban. Nálunk még végigfut a hideg az ember hátán, ha halálos autókatasztrófáról olvas. Nyugaton, anélkül, hogy az emberek ezt bevallanák, az erőszakos halál bevonult a hétköznapi életbe. A közlekedés fejlődése, amely eredetileg az emberélet megőrzésére szolgált, ma konkurenciát csinál a háborúnak, az emberélet kioltásában. Az angol lap szerint nyolc év alatt az angol automobil háromszor annyi áldozatot követelt, mint az 1916-os véres Somme-harcok.

A repülés veszélyéről

Magyar Sándor, egyik legismertebb magyar repülő írta ezt a nagy érdeklődésre számot tartható cikket

Repülőgépen utazni ma már nem újdonság, sőt már ritkaság számba megy olyanokkal találkozni, akik bevallják, hogy még nem ültek repülőgépen. Nagyobb azoknak a száma, akiknek nem volt alkalmuk repülni és minden áldozatra képesek lennének, hogy a levegőbe jussanak. Elsősorban pénzről lévén szó, — amit napjainkban oly kiméretlenül szűken mérnek —, sokaknak le kell mondanai a repülés gyönyöreiről.

Nagy számban vannak olyanok is, akiknek minden lehetőség adva van, sőt elsőrangú érdekük lenne, hogy sürgős utjaikat repülőgépen tegyék meg, nincs meg azonban a bizalom a repülőgép iránt és hiányzik az elhatározó képesség ilyen veszélyesnek látszó vállalkozás végrehajtására. Pedig évente ezrek pusztulnak el balesetektől saját otthonukban, nem is beszélve a különböző „szolid” közlekedési eszközök által okozott veszteségekről.

A kereskedelem-repülés szabályozása

A légiforgalomban nagy haladás észlelhető a repülés biztosabbá tételére. Az elővigyázatosság szabályai époly szigorúak, mint a vasutaké és megállapítható, hogy az óvatosság nagyobb, mint az országutak forgalmánál. A sok megkötöttség, ami főképpen a repülőgépek építésénél jut kifejezésre, az aviatikai ipar fejlődését hátrányosan befolyásolja, de vi-

szont a „lassan, de biztosan” elv alapján, ha hosszabb idő alatt is, ugyanoda fogunk eljutni, hova gyorsabban ugyan, de több áldozattal érünk el.

Közlekedési statisztikánk látszólag semmitmondó számadatai egy kis elmélyedés után sok mindent megmagyaráznak. Elsősorban kiténik az, hogy a repülés terén sem lehet általánosítani, mert

azok a légiforgalmi vállalatok, amelyek a legszigorúbb óvatossági rendszabályok betartásával, üzembiztos repülőgépekkel és jól kiképzett személyzettel dolgoznak, jobb eredményt mutatnak fel, mint bármely más közlekedési vállalat.

Vannak repülővállalatok, amelyeknél — biztosító intézetek által megállapított adatok alapján — az utas 88-szor nagyobb rizikót vállal, mint ha az utat vasúton tenné meg. Ez azonban túlzás és nem is ajánlható senkinek sem nyugodt lélekkel, hogy ennek a társaságnak a gépén utazzon. Ez a szám más vállalatoknál rohamosan csökken. A Deutsche Lufthansa-nál elért a vasúti statisztika adatait és hogy Magyarországról is vegyünk példát, a Magyar Légiforgalmi Rt.-nél, de általában a magyar területen közlekedő vállalatoknál, úgy mint a francia Air-France, az osztrák Öag, a Deutsche Lufthansa és a holland K. L. H. járatain már évek óta nem történt baleset, tehát így kétségtelenül kedvezőbb az országos össztisztika, mint a vasutaké. Az amerikai repülővállalatoknál 1932-ben minden 4 millió kilométerre, 1933-ban minden 7 millió kilométerre esett egy halálos baleset.

Pilótasors

Ezzel szemben azonban igen szomorú adatokat tárnak fel a biztosító intézetek adatai a pilóta balesetekre vonatkozólag.

Az átlagos pilótakor 32 év. Ennek a kornak megfelelő halálozás évi három ezrelék, viszont azoknál a pilótáknál, akik évente legalább 800 órát töltenek a levegőben, — átlagos pilótateljesítmény —, az elhalálozás 25 ezrelékre emelkedik, amiből nyilvánvaló, hogy

a balesetek nem a rendszeres légiforgalomban, hanem más repüléseknél, kísérletek, rekordok, bemutató repülések stb. történnek.

Megállapították azt is, hogy a normális polgári foglalkozásukhoz viszonyítva,

a posta- és expresz-járatok pilótái 95-ször, katonai pilóták 170-szer és tengerészeti pilóták 480-szor nagyobb rizikót viselnek.

Ez a helyzet könnyen magyarázható. A katonai repülésben a biztonság nem lehet a legelső szempont, kell, hogy a gépek sebességi teljesítményének fokozására, — ami légi harcban a legfontosabb kellék —, a biztonság és üzembiztonság részben feláldoztassék. A gyorsabb repülőgép nagy leszálló sebességet követel meg és tekintve, hogy a hadseregeknél egész a közel multig csak egymotoros gépeket alkalmaztak, ez gyakori kényszerleszállásokat eredményezett és sok balesetet okozott.

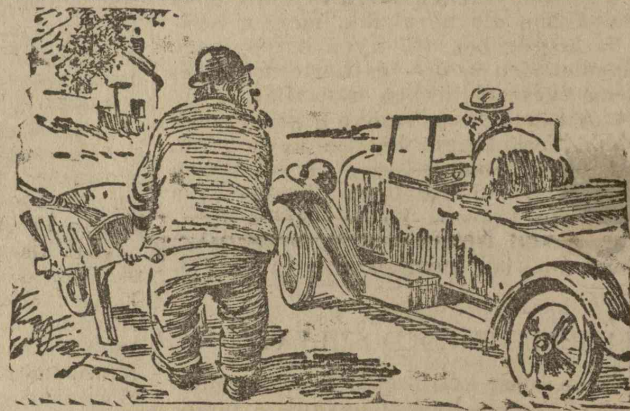
A modern hadviselésben alkalmazandó nagytömegű repülőgépek együttműködése megköveteli a kötelekben, rajban való repülést, ahol a gépek néhány méter távolságban felsorakozva repülnek. Könnyen érthető, hogy a repülőraj bármely pilótájának félrefogása összeütöztetést és rendszerint halálos balesetet idéz elő. Ezt a veszélyt fokozza a katonai gépek szükségszerű építése, amely igen korlátozott kilitást biztosít a pilótának. Mindezek mellett még növelik a veszélyt a géppuskalövés és bombadobásnak gyakorlása. Amint a statisztika adatait is mutatják, mindez fokozottabb rizikót jelent a tengerészeti repülőknél, ahol még az anyahajókon való leszállás és a vizen végrehajtott kényszerleszállások okoznak sok szerencsétlenséget.

Emellett a sok riasztó adat mellett

megnyugtató a sport- és magánpilóták baleseteinek igen javuló statisztikája, minek eredményeként ma már a biztosító társaságok majdnem ugyanazon díjért biztosítják az „uripilótákat”, mint az urvezetőket.

VEGRE!...

— Talicskás: Miért dudál olyan örülten?
— Urvezető: Örömben. Most történt meg először, hogy elhagytam egy járművet...



370 repülésen félmillió mérföldet tett meg a Graf Zeppelin

Hamburg, július 14.

A Graf Zeppelin, amely június 30-án kelt utra, Buenos-Airesben, hogy visszarepüljön Európába, eddig már 500.000 mérföldnyi utat tett meg. Mostani útja 370-ik útja a léghajónak.

Robbanás egy olasz repülőgépmotor-gyárban

Milánó, július 14

Vasárnap délután az Isotta Fraschini repülőgépmotor- és automobilygyárban robbanás történt. Az explozió idejében — vasárnap lévén — senki sem tartózkodott a gyárban, úgyhogy emberéletben nem esett kár. Annál nagyobb kárt tett a robbanás anyagiakban. Hozzávetőlegesen két millió lírára becsülik az anyagi kárt.

140 lakásra 1 autó

— ez Csehszlovákiában az arányszám

Prága, július 14

Nem rég hozták nyilvánosságra, hogy az elmúlt évben Csehszlovákiában összesen

107.431 automobil volt forgalomban. Ez a szám kocsik szerint így oszlott meg:

Személyautó: 79.945 (69,8 százalék)
Teherautó 28.689 (26,7 százalék).
Autóbuszok: 3.797 (3,5 százalék).

Ha a gépkocsik számát a lakosok számával hasonlítjuk össze, Csehszlovákiában:

140 lakosra esik 1 személyautó.
200 lakosra 1 teherautó.
3960 lakosra 1 autóbusz.

AUTO-AUSTRIA
CICLOP-GARÁZS
Bukarest, Bulevardul Tache Jonescu 6/8.
AJANLJA VILÁGHIRŰ

STEYR
GÉPKOCSIJAIT

TYPE 100:

Az országút kis Pullmann-kocsija. Garantált benzinfogyasztása 9 liter 100 kilométerenként.

TYPE 430:

Tökéletes, elegáns és elragadóan szép. A legigényteljesebb urvezetők kocsija.

Érdeklődők

cimére prospektusokat küldünk.

VIZIPORONTYOK

A sportülés alsó korhatára egyre lejjebb csúszik, ma már nem esemény, ha felbukkan egy-egy világraszóló tehetség, aki még a huszadik évét sem érte el, vagy világrekordot javít valamelyik 14 éves kislány. A nagy versengés a legalaposabb előkészületeket követeli meg azoktól, akik versenybe szállnak, a nagy és kellő felkészültségnek pedig egyik előfeltétele, hogy minál korábban kezdjen hozzá az illető a sporthoz. Ha a modern sport élet nagy fellendülésének idejét a 900-as esztendőkre tesszük, akkor ma már a harmadik sportgeneráció küzd a dicsőségért és a rekordok ellen. Nemzedékről-nemzedékre fokozatosan szállt le a sportolás kezdő korhatára, s most, a feltörekvő negyedik generáció sportra nevelésénél már ott tartunk, hogy a 8—10—13 éves fiúk és lányok éppen csak, hogy el nem késtek a sportolás és a rendszeres sportélet megkezdésétől. A vízisportokban különösen hamar kell elkezdenni a sportszerű tevékenységet, mert az uszásban, vízipólóban a 15 évesek között igen sok a „beérkezett” versenyző, a 20 évesre pedig már hamar rámondják, hogy „kezd kiöregedni”.

Jó vízisportoló csak abból lehet, aki szereti a vizet, nem fél tőle, hanem éppen olyan életető elemének tartja, mint a szárazföldet. Japánban már 8—10 éves korában rendszeres sportmunkára fogják be a gyerekeket, hozzá szoktatják a vízhez, s szakemberek nézik állandóan, melyik tekinthető komoly tehetségnek. Amerika sem marad el e tekintetben a sárga riválistól, minden fürdőhelyen jelen van egy-egy vízisport-szakember, aki vizsgaszemmel figyeli a vízben hancurozó gyerekeket, maga is beáll közbükk játszani, versenyeket rendez nekik és igyekszik kilesni, kinek van a legnagyobb hajlandósága a sporthoz. A vízisportoknál természetesen nem is olyan fontos, hogy szabályszerű sporttevékenységet folytassanak, hanem elég, ha megbarátkoznak a vízzel.

A strandokon hancurozó, kacagó és minden játékra kapható gyerekek között vannak a jövő nagy bajnokai, a világrekordokat döntő versenyzők. Az a vízisportoló, aki még kapálódzva evickél a gumicsónakban és társai nagy örömeire bukfacezik bele a vízbe, talán éppen az olimpiászok hőse lesz, mint az ő ideje elérkezik...

Megszabadul aranyerétől,

ha

RECTO-SEROL

szérum kenőcsöt használ!

Merz & Co. Zürich készítménye.

Kapható minden gyógyszerárban és drogériában. Nagy tubus ára 120 lej

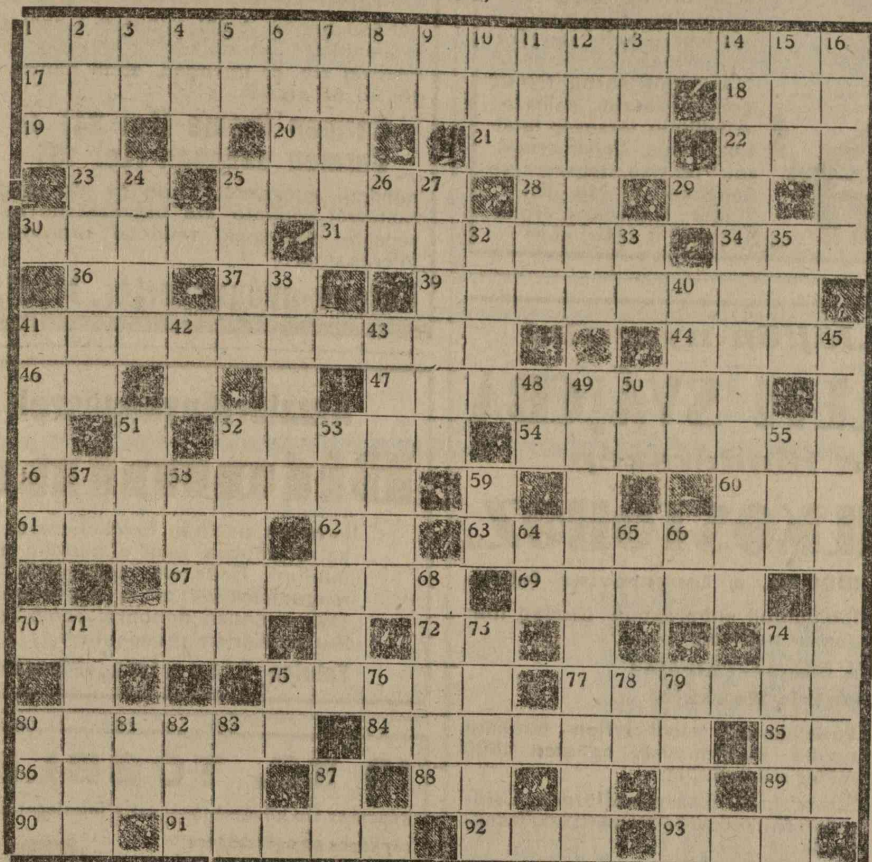
Engros-lerakat: Barna Niklós, București

Strada Romana 55 c., emelet.

SZELLEMI TORNA

Keresztrejtvény

(Afrika)



VIZSZINTES

1. Gambia, Serra Leona, Aranypart, és Togó, Nigéria és Kamerum, Brit Dél-Afrika, Nyassza, Zanzibár, Tanganyika, Territórium, Kénia föld, Uganda, Brit Szomáli föld, Egyiptomi Szudán, Mauritius, Seychelly-szigetek, Szent Ilona, Ascension, Tristan de Cunha — mind az 17. Kialudt vulkán, Afrika legmagasabb csúcsa, a volt Német és Brit Kelet-Afrika határán. 6010 méter magas. 18. Menyasszony. 19. Arany — franciául. 20. „Szent” idegen rövidítése 21. A harc istene a görögöknél. 22. Kérdőszó 23. Kötőszó. 25. A távfutó a célba... 28. Az elektromos ellenállás egysége fonetikus. 29. Mennysors 30. Befed 31. Angol Afrika-utazó. Felfedezte a Kongó-medencét és lerakta a mai Belga Kongó alapjait, 1871-ben megtalálta az elveszettnek hitt Livingstonet és 1888-ban segítséget vitt a hajba jutott Emin pasának. 34. Főnök — öröklül 36. Eső utáni kellemetlen jelenség mássalhangzói 37. Azonos mássalhangzók 39. Reklám-célokra nagyon elterjedt világtáji mód-szer 41. Vulkanikus afrikai sziget az Atlanti óceán déli részének közepe táján. I. Napoleon itt élt száműzetésben és itt halt meg 1821-ben 44. Folytonossági hiány 46 2 — római számmal 47. Iskolából eltávolítani 52. Az osztás után maradt kártyák 54. Régiók 56. Eredményes 60. Vissza: időmérő 61. Afrika leg-hosszabb folyója, melynek fehér és kék ága Kartumnál egyesül és Kelet-Szudán, Nubián és Egyiptomon át folyva, Kairó alatt deltában ömlik a Földközi tengerbe. Áradásai a völgyet termékenyíti 62. Kettőzve bányaváros 63. A Nilus deltájában és a folyó mentén több ezer km. hosszúságban és 20–50 km. szélességben húzódó oázis Észak-Kelet-Afrikában ősi kultúrallam területe volt 67. A tengertől természetes gáttal elrekesztett felsővízi tó 69. Egyiptom fővárosa a Nilus deltája fölött. Egyiptomi s arab műemlékekkel, egyetemmel, múzeumokkal. Klimatikai gyógyhely 70. Harci gépek 72. Nagy ázsiai sivatag mássalhangzói 74. Kérdő névmás 75. Palma, melynek szárából csaknem tiszta keménységgel álló, igen nagy tápértékű liszt készül 77. Felhuz 80. Észak-Afrikának a Szaharától délre fekvő része, az Atlanti óceántól a Vöröstenig. Égnajlata forró. Lakossága néger. Francia és angol birtok. 84. A délafrikai Unió legdélibb állama, mely különösen gyémántmezőiről híres 85. Vissza: dátum-rag 86. Franciaország legnagyobb gyarmata Észak-Afrikában. Földművelő ország. Lakosai európaiakból, arabokból, berberekből és negerekből állanak. A bennszülöttek mohamedánok 88. Vissza: eredet 89. Pyramis mássalhangzói 90. Közhaznu ásvány 91. Öltözékek 92. Székérrész 93. Tejtermék

FUGGÓLEGES

1. Régi ürmérték 2. Perzsa költő, a Sáh-náma című 60 ezer párversből álló eposz írója 3. Róla mássalhangzói 4. 5 — ró-

mai számmal 5. Hosszmérték rövidítése 6. Peer Gynt anyja 7. Figyelmeztetés 8. Székesfővárosunk egyik részének mássalhangzói 9. Közhaznu fém mássalhangzói 10. Valóban — régi magyar nyelven 11. Raktározó 12. Bréma — németül 13. Kis kislád mai neve 14. A középafrikai nagy tavak egyike 795 méter magasságban. Lefolyása a Kongó felé van 15. Arany — olaszul, spanyolul (Rio de ... afrikai spanyol birtok) 16. Fűvágó eszköz 24. Ebbe az irányba 25. A BESZKÁR egyik őse 26. Kereskedelmi rövidítés 27. Csersav 32. Vissza: francia város Normandiában 33. Vissza:

RÁDIÓ-ÉLET

A hét rádió-műsora

VASÁRNAP, JULIUS 15

BUKAREST. 12: Rádiózenekar. 13: Hírek, hglem. 13.45: Jan Moscopol dalhgv. 14.15: Rádióújság, hglem. 18: Parasztok órája. 19.05: Könnyűzene. 20.30: Előadás, hglem. 21: Heti szemle. 21.15: Rádióhgv., román zene. 22: Sporthírek. 23.05: Felolvasás. 23.20: Rádióhgv. 23.30: Zeneközvetítés.

BUDAPEST. 10.15: Hírek. 11: Prot. istentisztelet. 12: Kath. istentisztelet. 13.30: Az Opera zenekarának hgv. 15: Hglem. 16: Mezőgazdák órája. 16.45: Szalonzene. 17.30: Mikszáth elbeszélések. 18: Cigányzene. 19: Közv. az uszobajnokságról. 19.30: Városi zenekarhgv. 20.40: Csevegés. 21.25: Lehár: „A vig-özveg” című operettének közv. 23.30: Hírek. 22.45: Táncczene. 0.30: Cigányzene. 1.15–2.30: Cigányzene.

BÉCS. 11: Reggeli hgv. 12.20: Szimf. hgv. 13.30: Déli hgv. 18.05: Délutáni hgv. 21.05: Bécsi zene. 0.30: Éjszakai hgv.

HÉTFŐ, JULIUS 16

BUKAREST. 13: Hglem. 13.45: Hírek. 14.15: Rádióújság. 19.05: Rádióhgv. Könnyűzene. 20: Rádió-szabadegyetem. 21: Előadás. Kamarazene. 22: Dalhgv. 23.30: Zongorahgv. 23: Rádióújság. 23.30: Zeneközv.

BUDAPEST. 7.45: Torna. 10.45: Hírek. 11: Csevegés, hglem. 13: Déli harangszó. 13.05: Rádióhgv. 14.30: Szalonzene. 16.30: Diákok félórja. 17: Csevegés. 18: Az Opera zenekarának hgv. 19.15: Elbeszélések. 19.45: Hglem. 20.30: Csevegés. 21.30: Orgonahgv. 23.15: Táncczene. 24: Német előadás Kossuthról. 0.20: Cigányzene.

BÉCS. 13: Déli hgv. 15: Ismert művészek hglem. 17.40: Délutáni hgv. 19: Modern kinal zene. 20.50: Fiatal művészek hgv. 24: Esti hgv.

KEDD, JULIUS 17

BUKAREST. 13: Hglem. 13.45: Hírek, hglem. 14.40: Hglem. 19.05: Könnyűzene. 20.30: Rádió-szabadegyetem, előadás. 21.15: Szimf. hgv. 22: Hgv. 23: Rádióújság. 23.30: Könnyűzene.

BUDAPEST. 7.45: Torna. 10.45: Hírek. 11: Csevegés, hglem. 13: Déli harangszó. 13.05:

régi családnevek gyakori végződése 33. Ilyen fa is van 38. Allit 40. Létezni 41. Férfinév 42. Gyarapszik 45. Észesen 45. Kieszel 48. Vissza: arsen vegyjele 49. Budapest hírhedt külterülete 50. Lőkör-m mássalhangzói 51. Kérdőszó 52. Zacsó 53. A régi egyiptomiak szent növénye 55. = 15. függ. 57. = 74. vízsz. 58. A délafrikai kafferek legharciasabb, legenergiusabb törzse. Az angolok csak 1887-ben tudták őket meghódítani 59. Személyes névmás 64. Valásróvidítés 65. = 46 vízsz. 66. Kellemetlen nyári jelenség mássalhangzói 68. Vének 71. Madárfa, melynek ismert képviselője a gólya 73. Cserjénél kisebb fás növény 74. Kelet-Afrika legbővebb vízü folyója, Közép-Afrikában az Atlanti óceánba ömlik. Medencéje Belgium fel-tett gyarmata 75. Ön vegyjele 76. Áfo-nyában van 78. A gyilkos 79. 50, 502 — római számmal 80. A madarak királya 81. Dugó közepe 82. Neked — németül. 83. Portéka 37. Igekötő

A B. L. 1934 július 1-én megjelent számában közölt keresztrejtvény meg-fejtése a következő:

Vízszintes sorok: 1. Szoikus bölcsélet. 17. Demokratosz. 18. Buddha. 22. Laoce. 25. Herakleitos. 31. Sokrates. 32. Platon. 45. Aristoteles. 54. Descartes. 82. Rous-seau. 90. Diderot.

Helyes megfejtést küldtek be: Schlett Piroska, Varga Lászlóné, Varga Endre, Fekete Imre, Fazekas István, Vágó Béla, Kerekes Ferenc, Szabó László, Szabó Margit, Aján Joachim, Briza Károlyné, Mátyás Mária, Benedek Judith, Mihályfy Lajos, Ajvász Andor, Márton Ferenc, Gidály Bandi, Neumann Miklós, Büchsenpanner Emil, Cziffer Lenke, Makkai Kálmán, Fazekas László, Zudor Jolán, Dietrich Irén, Demeter Irén, Lénárd Ferenc, Mayer Erzsébet, Fecser Mihály, Vadász Mici, Halmay Etelka, Wagner Bella, Pálmai Béla, Nagy Elek, Máthé Boske, Szüts József, Tompek József, Zsigmond Imre, Fodor Pál, ifj. Göllner Béláné, Pünköszt Erzsébet, Tób Zsigmond, Aj-tay Árpád, Horváth Ica, Fodor József, Tóth Lajos, Varga Albert, ifj. Veress Sándor, Moser Lili, dr. Cseh Andor, Si-mó Lőrincz, Ratn Leontina, Gyárfás László

E heti nyerevénykönyveinket sorso-lás után a következők nyerték:

- Schlett Piroska.
- Vágó Béla.
- Ajvász Andor.

Belül
mint
kívül



“
O

bajos, elragadó teremtés, — vigyáz a táplálkozására — frissen, jól néz ki. Duz-zadó egészséggel!

Természetesen jól tudja, hogy ezt a belső és külső egészséget meg kell sze-rezni és főként meg kell tartani — és éppen ezért meg is tesz mindent egész-sége ápolása érdekében: Belül ép oly tiszta, mint kívül!

Tavasszal és ősszel rendszeresen Helmitolt szed, hogy a hólyag és vese vezetőket alaposan kitisztítsa! Így biztos abban, hogy a veséket — ame-lyek naponta 500 liter vért kell át-dolgozzanak és megtisztítsanak — alaposan fertőtlenítette.

Ép oly tisztának érzi ma-gát belül, mint kívül!



Előadás, kamarazene. 22: Dalhgv. 22.30: Gor-donka hgv. 23: Rádióújság. 23.30: Könnyű ze-ne. — BUDAPEST. 7.45: Torna. 10.45: Hírek. 11: Csevegés. 13: Déli harangszó. 13.05: Rá-dióhgv. 14.30: Cigányzene. 16.30: Diákok fél-órja. 17: Előadás a gyermekek lelki kultu-száról. 18: Női kvartett. 19.15: Munkások fél-órja. 19.45: Hglemezek. 20.30: Csevegés. 21: Az Opera zenekarának hgv. 22: Vidám óra. 23.20: Dzsasz. 24: Cigányzene. — BÉCS. 12.30: Déli szimf. hgv. 17.40: Délutáni hglem. 19.10: Enekszámok. 21.25: Esti hgv. 24.50: Tán-czene.

SZOMBAT, JULIUS 21.

BUKAREST. 13: Hglem. 13.45: Hírek. 14.40: Könnyű zene. 19.45: Dzsasz. 20.30: Rádiógyo-tem. 21.15: Rádiózenekar. Utazás a Dunán. 22.20: Táncczene. 23: Rádióújság. 23.30: Zene-közvetítés. — BUDAPEST. 7.45: Torna. 10.45: Hírek. 11: Csevegés. 13: Déli harangszó. 13.45: Állatzenek. 17: A fiúk órája. 18: Tárogatóhgv. 19: Közvetítés Kecskemétről. 19.35: Az Opera zenekarának hgv. 21: Katona József-émlékünnepély közvetítése Kecskemé-tről. 23.50: Hglem. — BÉCS. 13: Déli hgv. Pa-rasztzene. 13.30: Szimf. hgv. 17.20: Citerahgv. 19.20: Szórakoztató hgv. 21.35: Egyfelvonásos est. 1–2: Éjszakai zene.

★ Potter: A kártyajáték művészete az álta-lános érthetőségre elismert játékszabályok kézikönyve, mely a játékpéldákkal és kimerítő magyarázatokkal ellátott modern új kéziköny-ve az összes kereskedelmi kártyajátékoknak. Mint egy enciklopedikus összefoglaló kódexet képezi a kártyajáték szabályainak és tárgymutatója révén bármely kérdésre azonnal a megfelelő fel-világosítás benne megtalálható. Modern utalása, hogy nemcsak maguknak a kártyajáték kicsi-nyitett ábráit kell, hanem a szövegben az egyes kártyaszínek is betűnagyságra leki-sínyített miniatűr képével szemléltetve jelzi. Ezen újítás áttekinthetősége szempontjából rendkívül megkönnyíti egy kezdőknek, mint a jártasoknak a tájékozódást. Az öt részre osz-tott kártyakönyv önálló, külön magában is tel-jes füzetei a következőképp vannak beosztva: I. füzete. A kontrabridge játékmagyarázatok ki-síretébe való ismertetését tartalmazza, mely ezenkívül a plafonbridge játékokat is a legele-mibb kezdettől, a játék közben felmerülő ösz-szes lehetőségeik kimerítően leírja. II. füzete. A rumy és bridge rumy, valamint auktron-bridge alapos magyarázatait tartalmazza, kont-rabridge játékmagyarázatok van bővítve. III. fü-zet. Az örökszép tarokk, kaszinó és ecarte já-tékokat ismerteti. A IV. füzete. Az alsós és ló-rum. V. rész a piquet, Preferansz, valamint a népszerű tartit, snapszert, máriás és lórum, vá-lamint a többi számos kommers kártyajátéko-kat magyarázza. A teljes mű ára 150 lej. Az egyes részek külön is kaphatók 30 lej bol-árban egyenként. Kapható a Brassói Lapo-könyvosztályában, Brassó, Kapu-utca 56–58, az udvarban.

SPORT

„Ezek tudnak“.

A bécsi Hakoah megcsillogtatta Brassóban a futball igazi szépségeit

Hakoah—Brasovia TM, Ivria kombinált 7:0 (4:0)

Brassó, július 14.

„Mintha összebeszéltek volna.“ A nézőkről feketéllő nézőtér, — ahol rég nem volt ilyen „telt ház“, — egyhangú volt az elismerő vélemény:

— Igen. Ez már futball!...

A Hakoah a pályán valóban remekelt. „Ola-
józott“ simasággal gördülő támadások, a
technikai finomságok sorozata. Futball, száz-
százalékos futball. A bécsi iskola minden eré-
nyével. És gólok. De milyen gólok!

A brassói futballélet egyik szép napja volt.
De ne vágjunk elébe.

★

Ebben a felállításban kezd a két csapat:

Hakoah: Lövy — Feldmann, Weisz — Breit-
feld, Libermann, Platschek — Erlich I., Zwie-
bel, Eslich II., Donnenfeld Reich.

Brasovia TM, Ivria kombinált: Gál — Sig-
mond, Horovitz, — István, Gidáli, Gönczy, —
Weiszfeiler, Szika (Lusztig) Vogal I., Nurid-
sány, Vogl II.

A kombinált indit, de nyomban a Hakoah
lendül támadásba. Első pillanatban látszik,
hogy:

— Ezek tudnak...

Pazarul száll a labda lábról-lábra. Összjá-
tékből — jeles. A 3. percben beáll Vogl I. is
és nyomban nagy helyzet akad. Weiszfeiler lö-
v, a vetődő Lövyről visszapattna a labda, Vogl
I. újra rálöv, üres a kapu, mellé megy.

— Nagy helyzet volt, kellett volna a gól, —
hallszik.

Bizony kellett volna, mert a Hakoah-ostrom-
nok mégis csak gólt hoznak. Korner után ka-
varodás.

Donnenfeldhez kerül a labda, aki a 16-osról
„nem szégyeli“ jól megvágja. A kapufa alá
„zsúfolt“ surran a hálóba a labda. (1:0).

A kombinált csak a 16-osig jut el. A me-
zőnyben nem rosszak, de tulkombinálnak min-
dent. Voglnak kétszer is nagy, tiszta lövő
helyzete volt. Az egyikbe az utolsó pillanat-
ban szállott bele Feldmann.

— Hü, de meleg volt!...

A 20. percben Lövy kilép a 16-oson, Tibád
viró, — aki kevés hibától eltekintve jól veze-
tett, — szabadrúgást itél, ami mellé megy.

A Hakoah sorra vezeti a jobbnál-jobb tá-
madásokat. Gál néhányszor meglepően jó sti-

lusban véd. A 28. percben azonban hibázik és
ez — gól:

A kapu előtt pattog a labda. Ehrlich center
fejel, Gál gondolattal előbb vetődik és felette
hálóban táncol a gól. 2:0.

Egy perc múlva 11-es a Hakoah ellen! A bi-
ró rálőtt labdáért, kissé tulszigoruan, 11-est
ítél.

Nuridsány félmagas, éles rugását Lövy cso-
dás, párdücszerű rávetéssel védi.

Nagy taps.

— Ez aztán kapus!

A Hakoah-ostromok között a Brasovia is ve-
szélyeztet néha.

A 38. percben a balra huzódott Ehrlich 10
lépésről könnyedén a tulsó sarokba ivelt.
3:0. Négy perc múlva: Zwiebel tisztára ját-
sza magát és 20 méterről félmagasan becé-
loz a hálóba. 4:0.

A második féldőben a kombinált felforgat-
ja csatársorát. Weiszfeiler helyett Lusztig áll
be.

A 4. percben Donnenfeld 25 méterről küld
bombagólt a felső sarokba. 5:0.

A Hakoah átmenetileg lankad, a kombinált
többször kapu előtt terem, de 16-oson belül
energikus a bécsi védelem és a lövéseket sem
kíséri szerencse.

— Pedig a kombinált is megérdemelte egy
gólt! — mondják.

Ez igaz. Két védelmi hiba azonban mégis a
bécsi gólokat szaporítja.

A 32. percben Reich beadása Horovitz lábá-
ról pattan kapuba. Öngól: 6:0. Hat perc mul-
va Donnenfeld testesen becsapja Gált és
mellette helyezi kapuba a labdát. 7:0.

★

A bécsiek közül Lövy, Feldmann, Lieber-
mann, Platschek, Donnenfeld (na igen, a Don-
nenfeld!) és a két szélső tetszett, szóval majd-
nem az egész csapat. A kombináltból a sok gól
ellenére is a védelem, Gidáli, Vogl I. és Szika
volt jó.

(—)

MEGALLAPÍTOTTAK ROMANIA
DAVIS CUP TERMINUSÁT

Augusztus 16, 17 és 18-án játszanak Berlin-
ben a német válogatott csapattal.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lej. vasgát betűkből 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állástkeresőknek, vagy ugyan-
azon szövegű hirdetés négyszeri feladásánál 25% engedmény. A hirdetési díjak előre fizeten-
dők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eladás

VASCSÓUDVAR a legolcsóbb
bevásárlási forrás az összes víz-
vezeték és egészségügyi berende-
zési tárgyakban. KERTÉSZ HEN-
RIK, Brassó, Szent János utca 23.
Telefon 5—52. 13138

Eladó

egy keveset használt, üzembé-
pes MAV. acélramás, golyós-
csapágys 1070 mm-es cséplő-
gép Hanomag-tractorttal és
3 vasu ekével, továbbá egy
6 os Hoffer gőzcséplő garni-
tura. Mindkét cséplő-készlet
megtekinthető. **Dombi Do-
mikos** urnát, Targu-Săucues-
Közelebbi felvilágosítást ad a
tulajdonos:
„Industria-Economia“ Keres-
kedelmi és Ipari Rt. Timişoara,
Str. I. C. Brătianu 3.

Rózsa-burgonyát olcsón szál-
lit vagonvételben. Jung Péter,
Cenadul Vechiu (Öcsesánád)
13321

Czintos József örökösei.
Sepsiszentgyörgy, Csiki-utca
2. és Palló-utca 9. számú há-
zak július 22-én 10 órakor ön-
kéntes árverésen a helyszínen

Felelősszerkesztő: Kocsis Béla

eladatnak. Felvilágosítást ad
Czintos Sándor, Csikiutca 11.
13382

Állást keres

Román, magyar német nyelv-
vet bíró, négy középiskolát és
ipari rajziskolát végzett fiatal-
ember bármilyen állást keres.
Címe: Zalman Rudolf, Rózsa-
tér 6. 13330

Állást nyer

Fényképész-segédet kere-
sek, aki a fényképezést min-
den ágában, nagyítás terén
önállóan dolgozik. Arcképet,
fizetési igény megjelölését,
bizonyítvány-másolatot kérek.
Kántor-műterem, Tg.-Mureş.
13362

Jó megjelenésű, fiatalabb,
magyarul, románul beszélő,
főzni tudó női alkalmazotti, ki
minden házi teendőben járatos,
vidéki közöskönyha részére
felvétetik. Ajánlatok családi
állapot és kor megjelölésével
lehetőleg fényképpel „Állandó
jó hely“ jellegű a Brassói La-
pok kiadóhivatalához intézen-
dők. 13330

Vegyes

Miklós-villa, Gyilkostónál,
kellemes, házias nyaralás, tisz-
ta, kényelmes szobák, elsőren-
dű konyha, előzékeny kiszol-
gálás, mérsékelt árak. 13282

Nagyothallás és fülzugás el-
len kérjenek prospektust Né-
meti Móról, Oradea, Aurel
Vlaicu 53. 13002

Karl Fröhlich

és Tsa. vas-
kereskedése

Brassó, Hosszu-u. 30.

Telefon 221.

Állandóan dusan felszerelt rak-
tár minden kovács, lakatos,
bádigos, ács, asztalos, épi-
tész, mezőgazdasági szük-
séleti cikkből, a legolcsóbb
napi árakon.

Nagy főzőkemence- és
fűzőedény raktár

PÖSTYÉN

A VILAG
RHEUMAFÜRDŐJE



A festői Vág-völgyben. A
legelőkeletesebb tündőbe-
rendezésekkel, nagysze-
rű thermalstrandfürdővel
Napfürdők, torna, tenisz,
golf, vadászat, halászat
A legjobb társaság talál-
kozhelye. Felvilágosítá-
sok (deviza megszerzése
ügyében is) Mg. Ph. L.
Singer, Timisoara Strada
Saguna 8 szám alatt

Jöjjön nyaralni

KELETI SVÁJCBA

a tündérszép

GYILKOSTÓHOZ.

1000 m. a tengerszine felett.

lbolyantuli sugarakban gazdag ma-
gaslati napfény.

Románia Magas-Tátrája!
Basedowosok Mekkája!

Turistáknak feledhetetlen élményt
nyújtó kirándulások egészen 1800
méter magasságig.

Strandfürdő, meleg kádfürdők. Csol-
nakázás a tavon. Sportszerű piztráng-
halászat.

Nyolc kényelmes penzió. 120—160
lej napi áron. Szobák már 60 lejtől
150 lejtől.

50% vasuti kedvezmény. Rendszeres
autóbusz-járat. — Autógarage.

Kötelező napok csütörtök és szombat
delelőtt 10 óra 10 perc. vasárnap
reggel 7 óra. Utas esetén azonban
az autóbusz más napokon is rend-
kezésre áll.

Menetérti-jegy 70 lej.

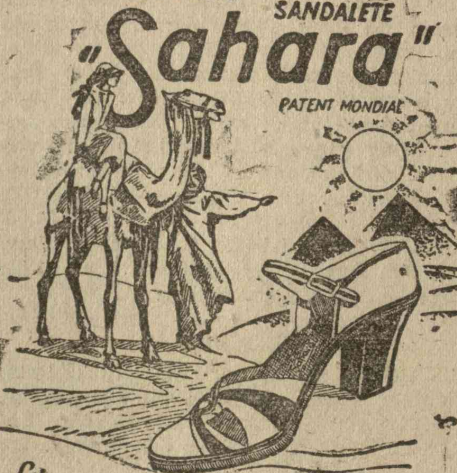
Érdeklődők forduljanak a Klimatikus
bizottsághoz, Gheorgheni-Ciuc.

Hivatását a nemibetegségek le-
küzdésében csak akkor teljesíti, ha



használ és barátainak is ajánlja.

ULTIMA NOUATE SANDALETE



275-300-325-
Filt

DE VANZARE IN PRINCIPALE MAGAZINE DE ÎNCĂLĂMÎNTE



UI UT A SZÉPSÉG FELÉ!
Dr. I. Oberth

CARMEN CREME

Nappali-krém, Lanolin-krém,
Éjjeli-krém, Borax-szappan,
néhány napon belül eltünteti a szeplőket,
márfoltokat, bőrrákákat (mitesszer), patta-
násokat stb. és gyengéd, ápoló nemes kül-
sőt ad az arcnak.

Carmen Crème (Lei 34) és
Carmen szappan (Lei 15)

minden gyógyszerárban és drogériában
raktárról kapható Ha beszerzésük nehéz
ségekbe ütköznek, rendelje utánvétellel a
főlerakatnál.

Korona-gyógyszertár, Mediaş.

Amatortényképészek!

Bitumina

lemezek kiválóan érzékenyek és sok-
kal olcsóbbak mint a külföldi gyárt-
mányok. Bevezetés céljából a gyár
magánfeleknek is szállít utánvétellel
akár egyetlen dobozról szóló rende-
lést is. Kérjen prospektust!

Fabrica Bitumina, Ploesti-Sud.

10 KG. TÖBBLET

képezi az Ön kövérségénél azt a felesleget, amely
olykáros az egészségére.

Az egyetlen szer,
amellyel ettől a feles-
legtől megszabadulhat a

Dr. RICHTER-féle
soványító-tea,

amely eltünteti a feles-
leges zsíradékot amely-
től visszanyeri termé-
szetes karcsúságát és
fűrgeségét.

1 doboz 90.— lej,
Extrakoncentrált 100 lej

Kapható drogériákban és
gyógyszertárakban.



SZOVÁTA- FÜRDŐN

látogassa a legjobb
ÉTTERMET, az

István-t,

amelynek elsőrendű regáti és erdélyi konyhája
van. Speciális rostonsültek. — Menü és étlap
szerint, olcsó árak. Abonómák elfogadtnak.
Este kitűnő jazz-zenekar és tánc.

ELISMERTEN

a legjobb román szótár a Dr. DAVID
GYORGY-féle nagy

KÉZI SZÓTÁR

Részenként több mint 24 ezer címszót tar-
talmaz. Román-Magyar rész fűzve 60. — II. Ma-
gyar-Román rész fűzve 60. — a két rész együtt
köte egész vászon kötésben 150.— lej; díszes
félbőr-kötésben 240.— lej

LILIPUT ZSEBSZÓTÁR

2 rész ára 60.— lej.

Kapható minden könyvkereskedésben. Kiadta a
BRASSÓI LAPOK KÖNYVOSZTÁLYA

„Rendell“ pesszarium

„Wifes friend“ — „A feleség barátja“

Az asszonyok ideális övszere

Higiénikus - Hatásos - Olcsó — 1 doboz ára (12 drb.) 110 lej

Kapható drogériákban és gyógyszerárakban.

Kiadó, lap- és nyomdatulajdonos: Lap- és könyvkiadó R.-T. Braşov.